

LLUCMAJOR

de pinte en ample.

EL BOOM DE LA CONSTRUCCIÓ DE PISOS ARRIBA A LLUCMAJOR

100 cl.

25% vol.

XARO P
d'en

GORI

J. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany, S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

Revista Mensual
Dep. Leg. PM-350-1981 Any XX

EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/. Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

DIRIGEIX

Catalina Font

COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Ignasi Barceló
Miquel Barceló	Miquel Bezares
Antònia M. Bonet	Llúcia Caldés
Celso Calviño	Francina Capellà
Miquel Cardell	Sebastià Cardell
Joan Clar	Antònia Font
Bartomeu Font	Joana Font
Catalina Garau	Maties Garcias
Miquel Janer	Franc Jaume
Joan Jaume	Coloma Julià
Aina M. Llompart	Antoni Llompart
Jaume Manresa	Llorenç Mascaró
Antoni Monserrat	A. M. Monserrat
Joan Monserrat	Francisca Mut
Guillem Oliver	Jaume Oliver
Margalida Palou	Bartomeu Prohens
Nanda Ramon	Damià Roig
Sebastià Rubí	Josep Sacarès
Miquel Sbert	Tomeu Sbert
Catalina Serra	Joan Socies
Gabriel Thomàs	Arnau Tomàs
Jeroni Tomàs	Antoni Vadell
M. del Mar Vanrell	Bàrbara Verdera
Francesc Verdera	Biel Vich

Amb el suport de

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

IMPRIMEIX

TIRRENA, S.A.

C/. Pintor Joan Gris, 2 - Tel.: 971 55 52 12
07500 Manacor

El pensament de la Revista s'expressa
només a través de l'Editorial

Editorial

Temps de Fires

Enguany, per imperatiu del calendari, les Fires es presentaven més llargues amb el perill de passar gairebé inadvertides amb excepció de la Darrera, que tradicionalment abraçava la majoria d'actes i jornades firals. En aquest sentit, la novetat de la primera edició de la Fira d'Artesania popular va suposar que des del primer cap de setmana de fires, les carpes instal·lades en el passeig de Jaume III enregistrassin ja una notable aflluència de visitants. Les nombroses jornades de fires també varen propiciar un elevat volum de vendes als comerços i botigues de Lluçmajor de tal manera que, en aquesta ocasió, els comerciants han deixat de banda les tradicionals lamentacions i no dubten a assegurar que han tengut "unes bones fires".

El temps quasi estiuec també va aportar el seu gra d'arena i la Darrera Fira va convertir Lluçmajor en la capital de Mallorca. Els carrers es varen col·lapsar de llucmajorers i visitants seguint una tradició de quasi cinc-cents anys. Una data i celebracions que marquen la vida de la ciutat amb la munió d'exposicions, més o menys artístiques, actes culturals i lúdics que s'atapeïxen a les planes d'un programa de fires que, si bé aporta escasses novetats respecte d'edicions precedents, ofereix nombrosos actes optant per la quantitat en detriment de la qualitat.

Les fires són dates en què l'activitat municipal se centra únicament i exclusivament, en els preparatius de la Darrera Fira. El dia a dia passa a un segon pla a la recerca de l'esclafit dels focs d'artifici firers que col·loca un vel sobre els problemes i les prioritats ciutadanes. En aquest context, l'exposició de races autòctones al pati del col·legi públic va resultar molt visitada, però a primera hora del dimarts, els escolars anaren a les aules "decorades" amb els fems que el bestiar havia deixat.

Darrers dies de setembre i els primers d'octubre -Sant Lluç comanda- abracen les celebracions culturals i festives, amb l'afegit de Santa Càndida, de Lluçmajor. Així ha quedat establert en els darrers anys, amb l'excepció del 700 aniversari, en què l'Ajuntament va tirar la casa per la finestra. Ara és un bon moment per a la reflexió, per marcar prioritats i també, tant de bo, per rectificar errors passats. En definitiva, que el temps de fires que ara coneixem s'alliberi de l'estret corsé i ocupi unes dates més espaiades al llarg de tot l'any. Sense cap dubte, aquesta seria una bona fermaça. ◆

Quatre negocis nous a Llucmajor

S'ha obert a Llucmajor la **Immobil·liària Es Trenc** a la plaça Espanya, 40. Aquesta immobiliària ja existia a Sa Ràpita, a càrrec d'en Joan Quintana Oliver, però tant ell com son pare varen veure que no ho podien abastar tot el moviment que això comporta, i decidiren obrir aquest local, i ara són cinc els encarregats de la compra-venda d'immobles: en Joan Quintana Castell, en Joan Quintana Oliver, na Mònica i n'Ester Ribas, i en Gaspar Monserrat. Tots ells es distribueixen la feina de compra-venda de pisos, xalets, apartaments, finques... També hi ha un servei de lloguer de vivendes i locals.

Fa uns mesos que es va posar en funcionament **Discovery Computers S.L.**, una empresa dedicada a l'ensenyament de la informàtica, a la venda d'ordinadors i els seus accessoris i als serveis tècnics a empreses. L'encarregat d'aquesta empresa és en Pedro González i està ubicada a la Ronda Ponent, 68.

Mueble Man és el nou local que ha obert na Catalina Mas al C. Bons Aires, 16 amb la finalitat de vendre matalassos, somiers, capçaleres, cortines, tapisseries, sofàs i decoració de la llar.

Des de les Fires **Comercial Balear** ha obert les portes al C. Músic Joan Xamena, 10 per vendre roba de dona i de nin, roba interior i roba per a la llar. Aquest nou local és regentat p'en Tomeu Pascual. ♦

Pujada de taxes municipals

Arnau Tomàs

En el plenari mensual ordinari de l'Ajuntament de Llucmajor, es va aprovar la modificació d'ordenances fiscals, que significa la pujada de taxes municipals, segons l'augment de l'IPC, pujada que pel que fa a la recollida de fums, significa un percentatge del 28% segons el regidor d'UM, Tomàs Cantallops, el qual va considerar excessiu ja que el Consell Insular el xifra en un 11%. El batle, Lluç Tomàs, va contestar que s'atenen a un rigorós estudi dels tècnics sobre costos i que de cada vegada és més cara la neteja del terme i l'augment dels residus. L'augment es va aprovar amb l'absència del PSOE i el vot en contra del PSM i UM.

Un altre dels acords va ser el de la denominació d'alguns carrers de la urbanització del Puig de Ros, que es retolaran amb nom d'ocells, proposta que va ser aprovada per unanimitat si bé el regidor J. Rabasco, va demanar que la retolació es fes en dues llengües: català i castellà, a la qual cosa es va negar el batle per considerar-lo contraproduent. Rabasco, finalment, va votar a favor de la proposta del govern municipal.

La resta d'assumptes, aprovats per unanimitat, varen ser aquests:

- Nou quadre de sancions en matèria de trànsit.
- Nou conveni de col·laboració amb el CIM en matèria de finançament de prestacions municipals.
- Concessió d'ajuts a les Associacions de la Tercera edat del municipi, amb 500 pessetes per associat.
- Renovació del conveni amb el SAD per a l'any 2002, amb l'IBAS. ♦

Capocorb, ball i xocolatada

Tomeu Gomila

El proper dia 29 de novembre de 2001, a partir de les 19,30 h, l'escola de ball de l'Is Capocorb organitza una xocolatada al col·legi Sant Bonaventura. I com no podria faltar, també hi haurà ball. Sonarà el grup de música Capocorb i un altre de convidat. Us heu de posar unes bones sabates per ballar i amb la il·lusió i l'alegria amb què ho prepararem entre tots, ens ho passarem d'allò més bé. Us esperam!. ♦

Col·lecció:

Tardor - Hivern 2001

Pl. Espanya, 39 - Telf. 12 10 00 - 07620 LLUCMAJOR (Mallorca)

Gira per Catalunya i el País Valencià

Pilar Reiona

Enguany hem ençat una sèrie de concerts que ens han mogut per terres germanes: Catalunya. El passat dia 29 d'agost férem un recital a la plaça Nova (dedicada al músic entranyable Pau Casals) del Vendrell, dins el cicle MÚSICA A LA VILA. Hi tenguérem molt bona acollida, la gent que ho organitza és encantadora. A les 22 h. les notes de la música mallorquina volaven per la plaça que es va omplir de públic. Tot i ser un recital un esbart de balladors de Mallorca animaren també la festa i foren molt aplaudits.

L'endemà, dia 30 anàrem a Granollers on hi havia FESTA MAJOR. L'horabaixa férem un cercaviles amb xeremies, fabiols i tamborinos on hi havia gegants, una cuca, un drac que treia foc, altra que treia aigua, colles de tamborers, banda, etc. Nosaltres acompanyàvem la Colla dels Blancs prop d'una cabra que donava una beguda sense alcohol que li diuen *bon rotlo* i unes al·lotes de Granollers que no aturaven de ballar en tota l'estona. El mateix dia a les 22 h. hi férem una ballada a la plaça de la Porxada. Festa, bauxa i molts de balladors de les escoles de ball de bot de Granollers, Gavà, Mallorca i altres.

Ja dins el mes d'octubre varen participar en el FOLCALACANT, IV Cicle de concerts de música folc a Alacant. La iniciativa empresa l'any 1998 pel Consell de la Joventut d'Alacant, el Grup Alacant i la Regidoria de Joventut de l'Ajuntament s'ha afermat com un dels actes amb més estabilitat dins de la seva programació. Els objectius d'aquesta trobada, estan en la línia de potenciar i difondre la música folc feta, especialment, per les novelles formacions valencianes i totes les originàries del nostre àmbit cultural i lingüístic. Folcalacant es fa perquè la jovenalla alacantina conegui les noves tendències i estils de la música folc actual. Aquesta plataforma cultural és el referent de la música d'arrel tradicional a la ciutat d'Alacant i també del sud de Valencia.

Alacant, ciutat de formigó i gratacels, encara amaga al seu si un batec viu i ardent. Cal conèixer i destacar la feina que estan realitzant Lluís Xavier i Miquel Àngel Flores (els bessons d'Alacant) que reivindiquen la identitat d'un poble, que recuperen les festes tradicionals, que organitzen trobades musicals, que han recollit música i balls tradicionals del País Valencià, que són filòlegs, balladors, cantadors, i un llarg etcètera perquè hi ha moltes més coses.

A Mallorca hem tengut la sort de conèixer-los als curssets

de boleros valencians, organitzats per na Miquelina Lladó, que feren l'any passat i que repeteixen enguany a començaments de novembre. Aquí va ser on ells conegueren el grup Xaloc Música i el convidaren a participar en la trobada folc.

El dia 18 d'octubre de 2001, el grup XALOC MÚSICA va participar en el IV FOLCALACANT i varen compartir l'entusiasme dels amants del folc alacantins. També hi participaren els grups CIGALONS i POMADA de Barcelona.

Ja dins l'any 2002, anirem a Barcelona a les festes de Gràcia. Animau-vos i veniu a ballar amb nosaltres. ♦

II Trobada de Músics per la Llengua

Límit, hard-rock melòdic fet a Llucmajor

El pròxim dissabte dia 10 al Pati de Les Escoles de Santa Eugènia, es celebrarà la II Trobada de Músics per la Llengua, organitzada per l'associació cultural del mateix nom.

L'esdeveniment de l'any passat, consisteix en una diada de concerts de músics (solistes i grups) d'arreu de les Illes Balears, que tenen en comú la llengua amb la qual interpreten els seus temes, el català.

Aquest any hi haurà disponibles dos macroescenaris totalment equipats als quals hi actuaran els més de 60 artistes que ja han confirmat la seva participació. L'hora de començament serà a les 11:00 del matí amb els grups de música d'animació infantil, seguits dels grups de música popular, cantautors i finalment, a partir de les 22:00 h., els grups de pop-rock, entre els quals hi haurà des dels ja consagrats (Antònia Font, Fora d'es sembrat, Oculs, etc...) fins als més desconeguts.

De Llucmajor hi participarà un dels poquíssims grups de rock que canten en la nostra llengua, Límit, els quals ja hi participaren l'any passat (més informació sobre el grup a la seva pàgina web: <http://www.x-limit.com>). ♦

5

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Llucmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

S'Arenal

L'Associació d'Hotelers compleix 25 anys

Tomeu Sbert (text i foto)

L'Associació d'Hotelers s'Arenal-Platja de Palma-Can Pastilla fou fundada el 1976 i per tant, enguany fa les noces de plata. Dies passats a l'hotel Marriott (Son Antelm) va tenir lloc un sopar aniversari, amb l'assistència de poc més de dues-centes persones.

Grup d'hotelers de la Junta Coordinadora de la zona (Sbert)

Amb el batle Lluç Tomàs, varen presidir el conseller de Turisme, Celestí Alomar, el tinent de batle ciutadà Joan Bauçà, el president dels hotelers Jordi Cabrer, i hi hagué parlaments a càrrec de Josep Fortesa-Rei, Pere Canals, Joan Bauçà, Miquel Vidal, Jordi Cabrer, Celestí Alomar i va tancar l'acte el batle Lluç Tomàs.

L'associació, al llarg d'aquest quart de segle, ha tengut com a presidents Josep Fortesa-Rei, Bartomeu Xamena, Josep Oliver, Miquel Vidal i l'actual, Jordi Cabrer.

Actualment són 141 els establiments hotelers associats.

Va morir la centenària

Magdalena Cardell Vidal, la primera dona centenària en la història de s'Arenal, va morir quan li faltaven 19 dies per complir els 102 anys. La difunta havia nascut a Lluçmajor, però els seus pares es traslladaren a s'Arenal quan ella tenia cinc anys. Tengueren una fàbrica de pebre i era la mare de Miquel Contestí Cardell, misser i expresident del Reial Mallorca. Que descansi en pau.

Medalla de Plata del Foment de Turisme

El Foment de Turisme de Mallorca, entitat fundada el 1905, acaba de concedir la medalla de plata a l'hotelier Pere Canals Morro, per la seva tasca en l'hosteleria al llarg de la seva vida. Ja foren els seus pares que s'instal·laren el 1945 a s'Arenal i fundaren l'establiment "Can Canaletes" (abans Cana Grima). El 1956 inauguraren l'hotel "Sol i Mar" i anys després el "San Diego".

La distinció li serà entregada el dia 26 d'aquest mes de novembre. Enhorabona!

Conferències i exposició

A l'antiga Capella de s'Arenal ha tengut lloc una sèrie de conferències de caràcter cultural organitzades per la Pastoral Parroquial. Han conferenciat Xavier Mahillo, mossèn Andreu Genovart, el llucmajorer Jaume Oliver, entre altres.

Aiximateix, durant aquestes setmanes, ja que les respectives conferències tenien lloc cada dilluns, a la mateixa església han exposat el millor de la seva obra, algunes alumnes de la pintora Maria A. Noguer, amb alguns quadres de la mateixa artista.

Manifestació

Es va realitzar una manifestació a la Plaça Major de s'Arenal, per protestar contra la Conselleria d'Urbanisme, ja que no es concedeix permís a l'Ajuntament de Lluçmajor per ordenar degudament el lloc conegut com "Es clot" situat entre els carrers Maria A. Salvà i Terral, llindant amb el parc urbà i l'edifici on està situat el PAC.

Notícies breus

- Amengual, futbolista de la UD Arenal, va sofrir una greu lesió.
- Es demanen els motius sobre per què no es comencen ja les anunciades obres de millora del carrer de Sant Cristòfol, entre els carrers Marineta i Vicària.
- Ha mort Joan Amer Lladó, propietari del forn de can Amer. Tenia 70 anys. Que descansi en pau.
- Serà col·locat un monument a la cordialitat a la placeta de devora la Porciúncula. Una obra de l'escultor Jaume Mir serà present. La idea fou de l'hotelier Lluís Riu Beltran, ara ja difunt.
- Jaume Oliver, "Pelín" ha aconseguit un tercer premi en el concurs de la glosa popular organitzat a la vila d'Artà.
- Es construirà una església a la urbanització de Badia Gran.
- També a Badia Gran es va inaugurar un local destinat a l'Associació de Persones Majors. El president és Jaume Riera. Hi assistí la presidenta del CIM, Maria A. Munar juntament amb el batle llucmajorer, Lluç Tomàs.
- Les obres de la nova macrodepuradora d'aigües brutes de s'Arenal i algunes urbanitzacions estan acabades. Es troba situada ben a prop del pont de les Set Boques. ♦

Presentació del IX tom de la Història de Lluçmajor i lliurament d'Espigoleres

Damià Roig
Fotos: C. Julià

Presentació del tom de la Història de Lluçmajor

"La història exigència de l'esperit i aquest necessita conèixer els seus orígens", així conclou el Dr. Bartomeu Font i Obrador el seu discurs del darrer tom de la seva Història de Lluçmajor.

En aquesta ressenya de l'acte que tingué lloc en el saló de sessions del nostre Ajuntament, no podem fer menció a tots els aspectes interessants i amb l'extensió que fora desitjable.

Tampoc no ens podem pronunciar sobre els aspectes tècnics de l'obra, no en tenim competència, sols farem referència a les autoritats de la categoria del P. Miquel Batllori, o del Dr. Joan Veny o de D. Joan Moratinos, ja que creim que per les seves manifestacions i preses de posició davant aquesta obra són més que suficients.

No podem detallar la quantitat d'informació que conté aquest tom, tan sols despuntarem les més de 78.000 entrades d'aquest índex analític: onomàstic, geogràfic i de matèries, amb més de 43.000 entrades referides a persones, més de 23.000 a llocs i més de 11.000 a matèries diverses.

Però sí que entenem que davant l'acabament d'una obra d'aquestes dimensions és pertinent fer-nos una pregunta: per a què la Història?

Probablement podria ser un camí prou vàlid per a desentrenyar una bona finalitat per aquest tom que s'acaba de presentar i que té per objectiu poder manejar amb profit l'ingent documentació -que l'autor ha recollit en aquesta història- amb una completa sistematització.

Justament, comenta el Dr. Font en el seu discurs, no es tractaria tan sols d'una història documentada de Lluçmajor, sinó d'una Història de Lluçmajor en tots els seus documents. Per què, això? perquè, segons ens diu el propi autor, seguint la visió crociana de la història: una bona història particular reflecteix la història universal.

Perquè, què és la Història? La Història, entenem, no es pot reduir al mer pas del temps, al transcorrer d'esdeveniments puntuals, dins un magma que ens duu al seu albir. Segons el nos-

Dr. Bartomeu Font Obrador, autor dels IX toms de la Història de Lluçmajor; D. Mateu Monserrat, Jutge de Pau; D. Lluç Tomàs, batle de Lluçmajor i Da. Antònia Suñer, regidora de Cultura

tre punt de vista, és necessari que la persona cobri renovada consciència que no sols "està en" la història, sinó que també "fa" la història. I això no suposa menystenir les limitacions de tots tipus que cadascú pot experimentar en la seva vida diària. El que intentam dir és que sols exercim d'humans en la mesura que "responem a" les sol·licita-

cions de cada moment concret.

Al nostre parer, és en aquests flux de passat-present-futur que s'inscriu la significativitat de la història. I aquesta informació creim que troba ressò quan precisament el Dr. Font es refereix, per exemple, a les guerres entre forans i ciutadans del s. XV, o a les germanies del s. XVI "amb un rerefons social" i,

Funeraria Mare de Deu de Lluç, s.l.

A. SASTRE C/ Revolta, 11. - Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

Amb la finalitat de poder prestar els serveis funeraris sense necessitat que la família s'hagui de molestar per ser ben atesa, tant a Palma com a Lluçmajor, posam a la vostra disposició el telèfon de servei permanent: 971 62 01 46, i a Lluçmajor vos informaran al C/. Ciutat, 127-1r, Tel.: 971 66 18 62

Entrega de l'Espigolera a Toni Catany

8

sobretot, quan s'explana sobre "les revoltes camperoles de l'Imperi atiadades per Tomàs Munzer des d'una "utopia" protestant, però molt semblants a les de Mallorca... amb llurs arrels socials i polítiques" (ens ha cridat, positivament, l'atenció la referència de l'autor a aquesta figura- en aquest moments actuals d'un clar descompromís social-que realitzà una crida i una acció, fugint d'un espiritualisme desencarnat, cap a les relacions reals del sistema socio-cultural-econòmic) o quan en 1520/23 "els llucmajorers clamen contra les desigualtats socials" i quan un poc més endavant també presenta un altre aspecte del que van fer: "Llucmajor fou l'única de totes les viles que es mostrà disposada a contribuir a la pau enviant una comissió". Actituds que, consideram, s'han d'incloure més aviat dins una conducta de "fer" la història que no sols "patir" la història.

Un tret de tots els volums ha estat intentar oferir-nos una història total: on els temes polítics, administratius, econòmics, socials i culturals tenen cabuda per dret propi.

Si aquesta és la posició de l'autor, l'índex ha de servir per a la localització de la informació i ens ha de permetre per a configurar d'una manera sistematitzada i ordenada la prolífica informació

inèdita que contenen. No sols per saber coses "passades" sinó per a situar-nos de manera significativa i eficaç en el present, ja que la història no pot quedar

reduïda a saber del passat, com si aquest fos clos, tancat en si mateix, sense cap incidència ara. Aquest saber no és per quedar-nos en el passat, sinó que sabent-nos marcats per ell i sentir-nos-en hereus, descobrir les capacitats i les possibilitats que hem heretat, que ens han estat donades, per configurar un present ple de virtualitats, orientat cap a un futur carregat d'esperances.

Lliurament d'Espigoleres

D'aquest reconeixement a dos fills del nostre poble, no en podem resaltar totes les circumstàncies que concorren per a aquesta distinció, a bastament són coneguts i respectats per tots els seus paisans, sols en ressenyarem unes poques:

D. Sebastià Gamundí i Boscanà: Doctor Arquitecte, ha fet estudis de ceràmica a l'escola Massana de Barcelona i també en l'escola del pintor Xim Torrens destacant en la modalitat del pastell en al qual ha esdevingut un veritable mestre. Des de 1971 és l'Arquitecte de la Diòcesi, anomenat després també Arquitecte de la Catedral de Mallorca, és Vicepresident de la Delegació Diocesana del Patrimoni Cultural de Mallorca, vocal de la Comissió del Centre Històric de l'Ajuntament de Palma, Premi Ciutat de Palma 1988 de Rehabilitació per les obres fetes (destaca el Col·legi d'Aparelladors i la restauració de la Torre de Paraires). I per indicar-ne algunes de les realitzades en

VIDEOMATIC IL·LUSIONS

Passeig Jaume III, 2 A (delante estatua Jaume III)

Tel.: 971 12 03 18 - 24 h.: 649 03 19 27

Horario:

Lunes, miércoles, jueves y domingo de 17 a 21 h.

Viernes y sábado de 10.30 a 13.30 h. y de 17 a 21 h.

Martes cerrado

VIDEOCLUB 24 HORAS VHS - DVD - Videojuegos

Alquiler interior

Los mejores estrenos a los mejores precios

VIDEO JUEGOS Accesorios • Alquiler consolas • Venta juegos y consolas

SERVICIOS Telefonía fija • Internet TV • Banca electrónica • Seguros coches

ELECTRODOMÉSTICOS Especialistas en "Cine en casa"

HI-FI - TV - DVD - VHS

Accesorios

el nostre terme: la capella de les Germanes dels Sagrats Cors, prebisteri de l'Església Parroquial i en el Santuari de Gràcia).

D. Toni Catany i Jaume: llucmajorer de soca-rel, el 1960 a Barcelona canvia els seus estudis universitaris per la fotografia, en la qual, és prou ben sabut, ha adquirit un primer pla nacional i internacional. La seva obra és una de les més interessants de la fotografia contemporània amb uns trets personals molt acusats, iniciant processos nous i arribant a una gran maduresa d'ofici posada, però, al servei de l'art: figures d'una bellesa serena i d'elevada plasticitat. Sols farem memòria d'una obra que ens toca de ple "Tomàs Montserrat, retratista d'un poble" una obra que sobresurt per la seva vàlua històrica ja que és una mostra gràfica de la realitat concreta de casa nostra. Entre d'altres ha exposat i té obra a Nova York i en el Museu Nacional de Catalunya. Recentment ha rebut el Premi Nacional de Cultura de la Generalitat de Catalunya, en la modalitat d'Arts Plàstiques.

A tots tres enhorabona. ♦

FRANCO MÒJER

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES

Instal·lador autoritzat per la D.G.I.

Instal·lacions i reparacions Elèctriques

● Il·luminació	● Antenes
● Aire condicionat	● Megafonia
● Energia Solar	● Telefonia
● Porters automàtics	● Línies B.T.
● Reformes	● Manteniment

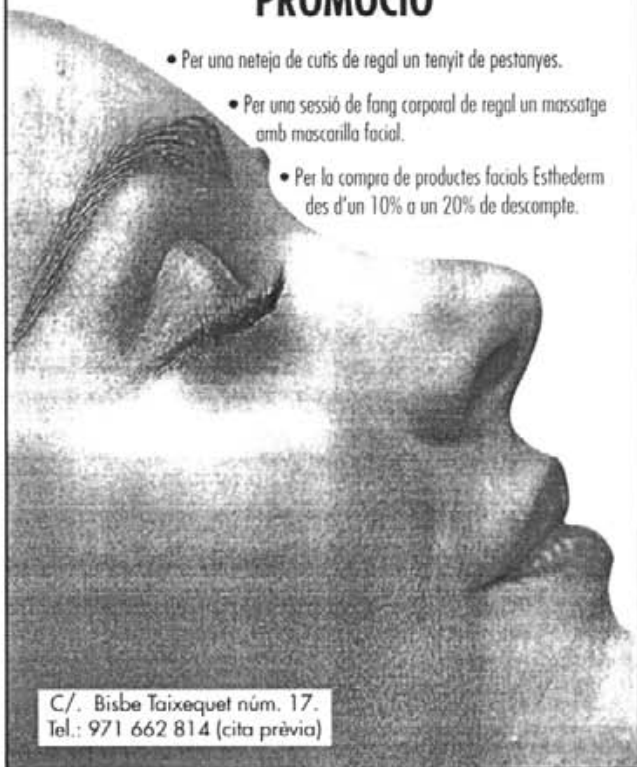
C/. Ramon Lull nº 33 - Lluçmajor 07620
Tel.: 971 660 918 - Fax: 971 660 281
Mòbil: 629 270 307

URGÈNCIES ATESES EN 24 H.

tina cebrián
ESTETICISTA

De l'1 d'octubre al 30 de novembre PROMOCIÓ

- Per una neteja de cutis de regal un tenyit de pestanyes.
- Per una sessió de fang corporal de regal un massatge amb mascarilla facial.
- Per la compra de productes facials Esthederm des d'un 10% a un 20% de descompte.

C/. Bisbe Taixequel núm. 17.
Tel.: 971 662 814 (cita prèvia)

El boom de la construcció de finques de pisos arriba a Lluçmajor

Els blocs, en projecte o en construcció, s'ubiquen de manera preferent a les rondes

Francesc Verdera

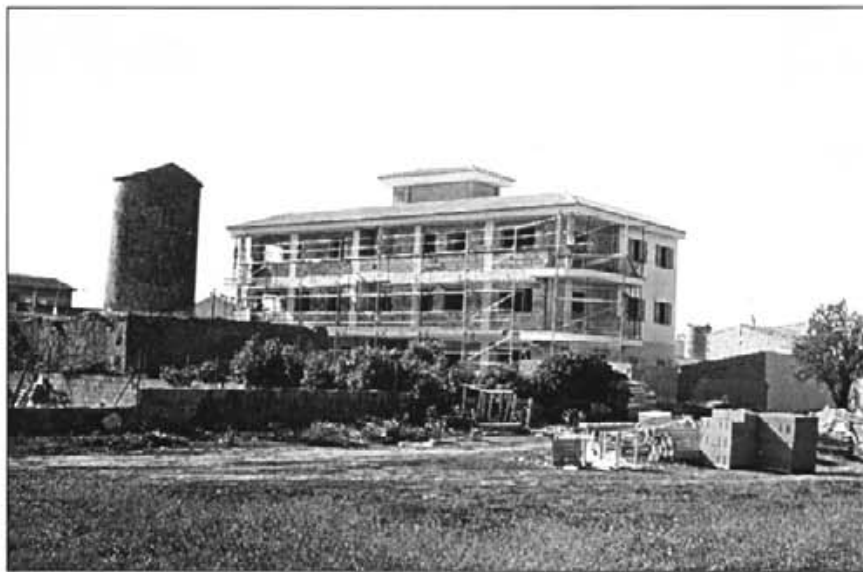
Fotos: Coloma Julià

Al llarg dels darrers mesos s'ha produït i té lloc actualment un autèntic boom de la construcció, tant a l'interior com en el cordó viari que envolta el casc urbà de Lluçmajor. Aquesta voràgine constructora es concreta gairebé de manera exclusiva en noves finques de pisos i en certa manera posa en evidència els que varen presagiar que l'entrada en circulació de l'euro frenaria de forma considerable l'actitud de la indústria del ciment.

La construcció de finques de pisos, sense cap dubte respon a una demanda de vivendes d'aquestes característiques i, en aquest sentit, els constructors han situat l'oferta -nombrosa i variada- en el mercat immobiliari. Sembla haver canviat la tònica imperant durant els darrers anys en què els interessats a adquirir una vivenda optaven per algun dels nombrosos immobles a la venda i procedir després a la posterior remodelació o rehabilitació.

Ara, segons fons del sector immobiliari local, l'oferta de vivendes a la venda és semblant a mesos precedents. Però, ja sigui a causa dels preus elevats o perquè els pisos es posen de moda, el que és cert és que els rètols de "es ven" continuen col·locats a les façanes durant molt de temps.

Quan l'entrada en circulació de la nova moneda europea és pràcticament darrera el cantó, els constructors locals han apostat per les finques de pisos. Basta fer una volta per la vila per com-

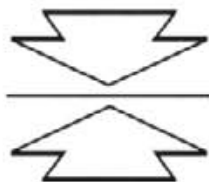

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

**CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES**

OBERT ELS DILLUNS
de 17'30 a 20 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Lluçmajor)

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets
(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

provar els nombrosos blocs que s'aixequen per tota la geografia urbana llucmajorera. En aquests moments, les preferències de productors i empresaris de la construcció es descarten obertament per les rondes com a escenari per a l'execució dels nous projectes.

Aquesta preferència -pintura condicionada pels pocs solars buits de l'interior del casc urbà o per exigències dels futurs compradors- provoca una certa similitud en el model de les noves construccions. És a dir, unes construccions amb les altures permeses que es destinen a les vivendes, mentre que els

baixos estan plantejats per a locals comercials, o, si no és així, a aparcaments de vehicles.

La perfilació de noves construccions de finques de pisos a les rondes d'accés i sortida del casc urbà provoca un canvi important en la fesomia tradicional i coneguda de Lluçmajor. Igualment succeeix en nombroses ciutats i localitats de la geografia mallorquina. És a dir, passen de tenir la seva pròpia característica i peculiars construccions a comptar amb una certa semblança ja que els blocs quasi no difereixen en els elements arquitectònics.

Finalment, pel que fa a Lluçmajor, l'oferta -que segurament respon a la demanda- d'immobles de pisos se centra, exceptuant alguns pocs casos, en les rondes o immediacions amb l'objectiu d'enganxar amb el reclam comercial que suposen les tendes ubicades en aquestes vies.

L'increment d'habitants en aquests carrers multiplicarà també la problemàtica actual. De cada vegada més aquestes vies urbanes, concebudes inicialment com a rondes de circumval·lació, queden a l'interior del casc urbà. Les noves finques aportaran més veïns i més comerços a aquests enllaços ciutadans que se sumaran a la de cada dia també més abundant circulació de vehicles, circumstàncies a tenir en compte pels responsables municipals en el moment de planificar i executar el creixement urbanístic de la ciutat. ♦

Choco: color cubà a Lluçmajor

Antònia Font
Fotos: C. Julià

Aquestes fires hem tengut l'oportunitat de conèixer l'obra i la persona d'un artista i home cubà que, sens dubte, sap transmetre coses especials de manera especial; gràcies a ell, els llucmajorers hem pogut gaudir d'una de les millors exposicions que, en molt de temps, s'han pogut visitar al nostre poble. Parlem, és clar, de Choco.

Eduardo Roca Salazar és el seu nom i Cuba (on va néixer el 1949 a Santiago de Cuba) el seu lloc natural. Allà es formà com a pintor i gravador, estudiant, entre altres centres, a l'Escola Nacional d'Arts de Cuba (on es graduà) i després, a la Facultat d'Arts i Lletres de la Universitat de l'Havana. L'activitat artística de Choco és veritablement extensa tant pel que fa a la realització d'obra com pel que fa a l'activitat professional; així, Eduardo Roca és catedràtic de pintura a l'Acadèmia de Belles Arts de San Alejandro i a l'Escola Nacional d'Art de Cuba i, a més, ha exercit de professor de cursos i tallers de gravat en diverses ocasions al llarg de la seva trajectòria i arreu del món (EUA, Espanya...). La seva categoria i rellevància internacional ha estat reconeguda per importants premis a països com Bulgària o el Japó i queda palesa en la diversitat de llocs on s'ha exposat la seva obra: Cuba, Angola, Estats Units, Mèxic D.F., França... i també, a Espanya, a Barcelona, Madrid, Galícia o a la seu de la Fundació Miró de Palma. Des de la dècada dels setanta la presència de Choco en els circuits artístics és, doncs, constant i el nivell qualitatiu, evident.

Per això, Lluçmajor de pinte en ample no podia perdre l'oportunitat de parlar una estona amb ell i, així, donar a conèixer a Lluçmajor, des d'un caire més personal, la figura de Choco.

Des de la teva pròpia experiència, com és la formació d'un artista a Cuba?

Vaig començar a estudiar l'any 1962, poc després que la revolució cubana triomfàs a l'any 1959. Cuba té una gran tradició d'escoles d'art i de treball artístic en general; en un mo-

ment donat, quan s'està lluitant per crear una entitat com a cubans, es desenvolupa el moviment del criollisme i apareixen tot un seguit de pintors. Com De la Escalera, i persones de gran pes que treballen amb molta voluntat... es creà l'Escola San Alejandro, a la qual la revolució donà una continuïtat important, i que és una escola que, al llarg de tots els seus anys d'existència, demostra que els pintors cubans compten amb una gran tradició en relació a les arts plàstiques (a principis del segle XX Cuba té pintors famosos a nivell universal). Nosaltres tenim una tradició que, com en qualsevol altre país, es va enfortint al llarg dels anys però d'una manera més accentuada quan triomfa la revolució cubana, la qual, amb la seva voluntat de cuidar el patrimoni, la cultura, la tradició, etc. dona una empena decisiva a les escoles d'art. Jo em vinculo a tot això i començ a estudiar a l'Escola d'Instructors, la primera escola que crea la revolució, per després passar a l'Escola Nacional d'Art que s'anomenà ENA i que, sense liqui-

dar-la, és la que dona continuïtat a l'Escola San Alejandro, de tal manera que es convertí en una escola d'art en la qual hem estudiat molts dels pintors de la meua generació.

A més, en els anys seixanta, es desenvolupa a Cuba un fort moviment cultural i es crea a diferents pobles i ciutats la Casa de Cultura, a partir de la qual neixen moltes escoles de nivell elemental, mitjà, superior... al llarg de tot el país, de tal manera que es construeix una escala o xarxa d'escoles on podies començar la teva formació artística des de ben petit, o sigui que hi havia una gran base de formació "científica" fins que entraves a l'Institut Superior; jo, com altres, també vaig rebre aquesta formació inicial a l'Escola San Alejandro, de la qual després en vaig ser professor durant uns anys. Ja en la dècada dels vuitanta vaig començar a fer viatges a diferents llocs del món com Estats Units, Angola, Alemanya, Txecoslovàquia... a molts països en els quals també vaig aprendre coses, de tal manera que tot això anà formant el meu currículum.

Com es feia per sortir de Cuba i portar l'obra a l'estranger?

Com se sortia?, bé... allà hi havia, i encara existeix, un moviment o associació que s'anomena "Brigada Hermano Saiz" on s'hi agrupaven els nous talents, joves artistes de diferents manifestacions de l'art, per tal de poder realitzar el seu treball. Després, quan ja tenies un cert nom, passaves a la "Unión de Escritores y Artistas de Cuba" (UNEAC); a partir d'aquesta organització es creà un projecte de col·laboració entre Cuba i altres països (sobretot els de l'Europa Oriental) basat en intercanvis culturals amb alemanys, polacs... i seguint el sistema de tu ves cap allà, tu vine cap aquí, tu exposes allà i tu exposes aquí, nosaltres vam poder treure la nostra obra i portar a Cuba l'obra de pintors estrangers. Ara bé, entrar als països occidentals o del

primer món, era diferent: al principi s'aconseguia, sobretot, a través dels "dealers" o col·leccionistes que tenien cert potencial econòmic, i després, a poc a poc, anàrem aconseguint invitacions de galeries, museus i universitats i, així, podíem vendre la nostra obra en

ques que uses en les teves obres?

En la dècada dels seixanta i setanta vaig treballar molt amb tinta xinesa i paper i durant quasi deu anys em vaig dedicar intensament al dibuix, però aquest fet parteix d'una raó important: els problemes materials i econòmics, si

Poc després és quan conec la colagrafia. Vaig anar als Estats Units i, tot investigant, vaig començar a interessar-me per aquesta tècnica, altra cop per raons materials: la colagrafia és una tècnica que usa materials que són per tirar o que ja no serveixen com, per

exemple, trossos de pedaç, de cartró, filferro, etc. és a dir materials gens sofisticats i que hom pot trobar a qualsevol casa però que, després, et donen uns resultats impressionants. Així doncs, em vaig dedicar a la colagrafia, vaig anar perfeccionant la tècnica, estudiant-la i treballant-la i, al final, he acabat fent-ne cursos i convertint-me'n en una espècie d'ambaixador.

Com t'has sentit a Lluçmajor i què t'ha semblat exposar a un poble com aquest?

Realment m'ha sorprès, jo venia aquí, a un poble que pareix insignificant i tots ens hem quedat impressionats: la gent ha parlat molt de la meua obra pel carrer, a casa seva... i estic molt satisfet.

Com una vegada en què vaig anar al Japó pensant que la gent no entendria el que faig i, en canvi, ho va captar profundament i, a més, vaig guanyar el Gran Premi de gravat, cosa que no havia fet mai un estranger. I ara vénc a Lluçmajor i tothom s'entusiasma amb la meua exposició, tothom vol tenir una obra a casa seva, tothom està entusiasmat i, és clar, això em fa molt feliç. Tant de bo pugui dur sempre a Lluçmajor el millor que sigui capaç de fer. ♦

el primer món. D'aquesta manera vaig venir algunes vegades a Espanya i vaig anar als EEUU, a Bons Aires, a Mèxic... Aquestes són les formes que teníem de sortir i fins ara se segueixen mantenint per treure l'obra d'un país com el nostre que, a causa dels infinits problemes econòmics que té, no es pot permetre fer una tasca de projecció cultural internacional així com cal.

Quins són els temes que tractes i transmits amb la teua obra?

Després d'anar prenent consciència com a artista, com a pintor i com a cubà, he volgut que la meua obra s'identifiqués fonamentalment com a una obra cubano-latinoamericana; això no vol dir que m'oblidi del que passa a altres llocs del món: com viu l'altra gent, com menja, com camina... i cada vegada que vaig a un altre país aprenc coses, i algunes d'elles m'influeixen, però jo sempre les converteixo i les ús per fer una obra cubana, per parlar de la cubania. Així i tot, no vull que la meua sigui una obra local, he posat molt d'interès en què l'obra sigui estimada i entesa per altres homes. Jo dic el que passa i dic el que no passa, jo dic que no som del tercer món ni del primer món, jo dic que som del mateix món que tot el món és i per això vull que el gust i l'accent de la meua obra arribin a tots.

Quines són les principals tècni-

volies continuar viu haves de treballar amb el que hi havia, i la tinta xinesa era més econòmica i en teníem. Després vaig redescobrir l'obra gràfica, que l'havia estudiada però sense molta atenció, i em va interessar perquè era un bon mitjà de multiplicació de l'obra i et permetia ser present en llocs diferents al mateix temps; d'aquesta manera vaig fer bastanta litografia gravada sobre pedra en la dècada dels vuitanta, però tanmateix continuàvem tenint el mateix problema de material.

Levi's
DIESEL
Avirex
Lee

MANS

L'Almoina, 30 · Tlf. 971 16 84 56
Porreres

AVIA
CAT
ART
adidas

Concert del Quintet de Corda Urfé

Pere Garcias
Fotos: C. Julià

* *Son de la Loma (son)*, de Mata-
moros.

* *Martica*, d'Orestes Urfé.
* *Cumbanchero*.
* *Cuba, qué linda es Cuba*,
d'Eduardo Saborit.

Dins aquest repertori cal destacar una més de les obres inèdites del nostre mestre compositor Miquel Janer.

Fou ben notori que el públic assistent va gaudir moltíssim amb les obres interpretades. Alguns dels assistents manifestaven en acabar el concert "feia ballera".

La dificultat de les peces i el virtuosisme en el domini de l'instrument, l'espectacular joc de les notes simcopades, l'agilitat, el ritme, la suavitat, l'expressivitat, les improvisacions, són trets musicals ben remarcables, que quedaren ben palesos al llarg de la vetllada.

Volem donar les gràcies, d'una manera molt especial al mestre Ilumajorer Andreu Julià i Serra per la seva importantíssima col·laboració cedint desinteressadament el seu contrabaix per tal que es pogués dur a terme el concert.

José Urfé: Promotor de la idea de dur la música popular (ballable) cubana als teatres. Va conjugar la música po-

El passat dissabte dia 13 d'octubre es va fer, a la Capella de les Germanes dels Sagrats Cors un concert, dins els actes de les Fires, a càrrec del "Quintet de Corda URFÉ" sobre música clàssica cubana.

Els components d'aquest grup instrumental, Emilio Estrada (violí 1r), Carlos Caro (violí 2n), Silvio García (viola), Luís Caballero (violoncel) i Luís Cojal (contrabaix) són músics de gran prestigi mundial.

El programa estava compost d'obres de diversos autors:

- PRIMERA PART:

- * *Festa de Noces*, de Miquel Janer.
- *Cant d'Entrada*
- *Meditació i ofrenes*
- *Ballades a sa plaça*
- * *Myriam*, d'Orestes Urfé.
- * *Fefita (danzón)*, d'Orestes Urfé.
- * *Bella cubana*, de José White.
- * *Almendra (danzón)*.

- SEGONA PART:

- * *Perla marina*, de Sindo Garay.

pular i la de concert. Va ser el primer d'una família de músics i musicòlegs que durant els segles XIX i XX investigaren i escriviren la història de la música cubana.

Orestes Urfé: Fill de l'anterior. Contrabaix. Alumne de Kursevitsky. Als disset anys era baix solista de la Filharmònica de Boston. Memoritzà tot el repertori solista per a contrabaix. També era intèrpret de tot el repertori operístic, simfònic i de ball per a contrabaix. Els anys quaranta va crear i augmentar (en nombre d'instruments) distints grups de música de cambra cubana. S'enfrontà a tots els músics clàssics que entenien la música popular cubana com una música senzillament casolana sense gaire categoria i l'encumbrà a música de concert. Professor dels components del Quintet que tinguérem l'oportunitat i el plaer d'escoltar i, segons paraules seves, un dels millors amics que han tingut.

Morí, de tristesa, car un any abans de la seva mort un incendi cremà casa seva i entre totes les coses, tres contrabaixos italians de valor inestimables i tota la seva música original manuscrita. Només es salvà una petita part del seu repertori, les peces que tinguérem l'oportunitat d'escoltar a Lluçmajor.

Odilio Urfé: Germà de l'anterior.

Musicòleg. Va continuar la tasca del seu pare recopilant tota la història musical cubana, fins a l'actualitat.

Quintet de Corda Urfé: Va néixer amb la doble finalitat de mostrar al món sencer l'obra dels Urfé i de continuar enaltint la música cubana popular al grau de música de concert.

Amb diferents integrants, fa més de vint anys que es formà. N'Emilio Estrada i en Silvio García en varen ser dos dels fundadors. Els components actuals són:

Emilio Estrada: Violí primer. Resideix a Estocolm (Suècia) on, amb la seva esposa (pianista), dirigeix una acadèmia de música. Començà els seus estudis a l'"Instituto Superior de Arte de Cuba" però prest va ser becat per anar a estudiar a Rússia. Graduat pel Conservatori Superior d'Ucraïna ha estat professor i solista en agrupacions de cambra, música cubana i jazz. Va crear un quartet de corda per un espectacle de teatre i música amb gran èxit a països diversos com el Japó i per tota Europa. El Govern suec li comanà fer el mateix espectacle per tota Llatinoamèrica.

Carlos Cano: Violí segon. Graduat superior per l'"Instituto Superior de Arte de Cuba". És professor de música del "Taller de Músics de Barcelona"

on fa un treball encaminat a la música popular. Ha fundat "Charangas" o orquestres típiques de salsa amb percussió, cordes, piano, baix i flauta i clarinet. És integrant del "Quartet de corda Lecuona".

Silvio García: Viola. Graduat superior per l'"Instituto Superior de Arte de Cuba". Professor de música al Conservatori Superior del Liceu i a l'Escola Municipal de Música de Cambrils (viola i violí). És integrant del "Quartet Lecuona" i de l'orquestra típica "Sabor Cubano". Actualment està organitzant i planificant un projecte per a impartir música cubana en el Liceu: la Càtedra de Música Cubana del Liceu.

Luís Caballero: Violoncel. És el component més jove del grup. També és graduat superior per l'"Instituto Superior de Arte de Cuba". Fa poc temps que és a Espanya perquè era membre de la Filharmònica de Bogotá. És professor de l'"Escola Municipal de Música de Vigo".

Luís Cojal: Contrabaix. Graduat superior per l'"Instituto Superior de Arte de Cuba" és professor de contrabaix al Conservatori del Liceu. També treballa al Conservatori de Vilaseca. És integrant de diversos grups de cambra. És organitzador de la Càtedra de Música Cubana del Liceu. ♦

"la Caixa"

Plaça d'Espanya, 45-46

Tels.: 971 66 00 57 - 971 66 21 48

Fax. 971 12 05 14

RONDA MIGJORN

C/. Nicolau Taberner - C/. Ripoll, s/n

Tels.: 971 12 12 12 - 971 12 09 89

Fax. 971 12 10 25

LLUCMAJOR

Llucmajove 2001

Aina Maria Llompart

Com cada any el Llucmajove és motiu d'alegria per als al·lots i al·lotes de la vila. Voluntaris del CIJ, associacions juvenils (LLAC i Grup de Joves Bonaventura), musicals (Agrupacions de ball mallorquí) i esportives (CB Joventut Llucmajor) i una empresa d'oci (Argei), coordinats pel Centre d'Informació Juvenil, ompliren la Plaça d'activitats i de monitors amb camisetes liles. El dematí plougé una mica i refredà la participació d'alguns al·lots. Es pogueren dur a terme els tallers: fer pulseres, estels, papiroflèxia, tenyir cabells... i Argei omplí la plaça de diversos terrenys de joc: ping-pong, tir de fona, maza-ball... amb alguns monitors assalariats. Els joves realitzaren ells mateixos els instruments per jugar als esports alternatius: fones, pals... El Grup de Joves Bonaventura realitzà jocs pels més petits que gaudiren també d'un castell inflable.

A les sis de l'horabaixa començà el ball de bot, on animaren la ballada els grups següents: *Flor d'Ametller*, *Espirafoc*, *Músics i Joves Balladors*, *Aires del Pla*, *Capocorb* i *Xaloc*. La ballada demostrà que el nombre de sonadors i balladors no s'atura de créixer a la nostra vila.

Hi havia ballarines al Teatre Recreatiu de Llucmajor, de l'Escola de Dansa, les quals assajaren tot el dia, ja que es necessària la concentració perquè surti redó l'espectacle, que fou -pel que he sentit- admirable. Tenc bells records de quan anava a ballet amb Paloma Dopico, però com a voluntària seguia el truí de Plaça i no veia l'escenari de Ca's Coix i les joves ballarines gaudiren de la música clàssica però es perderen les activitats del Llucmajove. Desitjam que els

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

CARNISSERIA ■ XARCUTERIA

ZANOQUERA GARCÍAS

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

propers anys no coincideixin les dues activitats.

Passades les nou, començà el Correfoc a càrrec del grup valencià *Foc i Som*. Els altaveus emetien missatges estranys que ens tenien a tots estorats fins que poguérem entendre clar i català algunes recomanacions de seguretat a seguir per córrer darrera els dimonis. Estorats continuàrem en notar l'absència de tambors, gralles o instruments semblants, mentre els altaveus insistien amb sons bacallà-tecno tan sols interromput per alguna incursió de peces conegudes com *Carros de Foc*. Els dimonis feren voltes a la farola de Plaça i s'assegueren als bancs mentre les mares participaven acompanyant als més menuts a jugar amb les bengales, donant al Correfoc d'enguany la intensitat d'un espectacle infantil.

Després d'haver sopat arribàrem al Passeig on es feia el Lluçmarock. Tocaren tretze grups -de les deu i mitja del vespre fins a les sis del matí-. El cartell era el següent: *la Abeja Maya, su amigo bastardo* i *la denostada imagen de su amigo Willi*; *Durban*, *Aregats*, *Gente Sexy*, *Khayyam*, *Límit*, *Mushroom People*, *No Children*, *Otherwise*, *Painful Peechers*, *Treash Out* i el grup convidat *Amb una mica de sort*. Vaig vetllar mig concert, de la segona meitat m'imagin que es feu en la intimitat progressiva de l'escàs públic restant. Vaig anar a peu fins a S'Arraval, i pel camí d'allà on es sentia millor els grups era de Plaça, ja un poc enfora de l'escenari. Excés de potència, mala equalització i bona voluntat més que qualitat foren els elements destacables del Lluçmarock d'enguany, a més de l'absència de problemes tècnics i horaris, és a dir, funcionà prou bé. Resolts els problemes primaris cal afrontar que el Lluçmarock sobreviu sense congregat l'animació desitjada. ♦

17

PERRUQUERIA

Fina

C/. d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

LLUCMAJOR

SERVEIS

INFORMATICS S.L.

LL
S

C/. Major, 107 - 07620 - Lluçmajor

Tel./Fax 12.07.97 - Mòvil 609.78.42.20

L'Orquestra Simfònica de Balears estrena l'obra per a gran orquestra, "Curolles de roter", de Miquel Janer

Orquestra Simfònica de Balears

Cristòfol Barros

Fotos: C. Julià

18

El passat 2 de novembre el teatre recreatiu va tornar vestir-se de festa per acollir dos esdeveniments: en primer lloc, l'actuació de l'orquestra simfònica de Balears sota la direcció d'Agustí Aguiló Bordoy, director superior d'orquestra i per fer l'estrena de l'obra simfònica "Curolles de roter" del músic i compositor Miquel Janer Mora.

El mestre Janer, destacat músic llucmajorer, guitarrista, director de cor i compositor, dedicat sempre a la investigació i recerca de peces antigues, pròpies de la cultura mediterrània i a l'exploració de la música tradicional amb el grup que fundà ell mateix, "Sonadors de Lluçmajor".

El programa del concert va incloure un repertori de peces. De Mendelssohn vàrem escoltar l'Obertura "Les Hèbrides" de la "Gruta del Fingal", de Beethoven la Vuitena Simfonia en Fa major i l'obra "Curolles de roter" que va posar el colofó a les actuacions. Aquesta obra està dividida en tres parts, andante, largo i allegro -andantino- allegro. L'orquestra va saber en tot moment donar-li el caràcter de la Mediterrània i mallorquí a tota l'obra. S'ha de destacar el final per ser més clar al compàs 153 quan l'orquestra toca el "tutti" i sentim com a passatge contrapuntístic per les trompetes i pel so senyorial dels trombons la cançó popular "En Pep Gonella", peça molt coneguda dins els cançoners de música popular.

El mestre Miquel Janer amb el director de l'Orquestra Simfònica de Balears, Agustí Aguiló, i els músics llucmajorers: Damià Garcies, Cristòfol Barros i Pere Garcias

I com a segon esdeveniment, la presentació del llibre "Obres completes" de M. Janer, a cura de Damià Garcies i Serra i prologat pel llucmajorer Bartomeu Jaume i Bauçà, pianista. Aquest llibre ha estat editat per l'Ajuntament de Lluçmajor i és un volum de 461 pàgines; les obres editades són 52 i es troben classificades segons la forma d'interpretació.

12 per a Cor
8 per a Orquestra simfònica, orquestra de corda i banda de música
9 per a guitarra
18 música tradicional
2 veu i piano

1 per a violoncel
1 per a orgue
1 per a guitarra i altres instruments

I per acabar, agrair a l'Ajuntament de Lluçmajor el fet de possibilitar la publicació d'aquest volum perquè hom deixi constància d'una cultura musical a l'abast dels músics llucmajorers i de tot Mallorca.

També s'ha d'agrair al director d'orquestra Agustí Aguiló la il·lusió amb què ha dedicat tantes hores i esforços a supervisar l'obra per tal que es pogués interpretar i estrenar a Lluçmajor. ♦

El Firock o la dimensió desconeguda del "Wednesday Night Fever"

Biel Vich

Jove llucmajorer: (Decorat: típica habitació d'adolescent actual, amb un calendari del 2001. Un jove surt a l'escenari amb el programa de fires d'enguany. Es posa a llegir-lo en veu alta) Dimecres, deu de la nit, Firock 2001... Com? Dimecres vespre? Però... dijous es festa? (El jove consulta el calendari) (posa cara d'intrigat i es grata la barra) No... meam si no hi ha classe a s'insti? (Consulta l'insti-agenda) Si que n'hi ha... Ca! Això deu ser un error d'impremta.

S'ase (ara sí!) s'ha mort de rialles (descansi en pau). La plaça Espanya, escenari habitual de la programació músico-festiva preparada pels responsables (¿?) culturals de l'Ajuntament de Lluçmajor, ha deixat de recordar-nos a un cementiri d'elefants per esdevenir el decorat d'una pel·lícula de TERROR de Roger Corman, el guru del cinema de sèrie B. Recordem els signes d'identitat de la sèrie B: produccions de baix pressupost (fetes amb quate peles) poc temps de preparació, rodages frenètics, improvisació i la nul·la promoció del producte acabat. Idò això, però a nivell de gestió política. L'única diferència entre una cosa i l'altra es que les produccions de Corman eren espectacles més o menys dignes, cosa que no passa amb els disbarats que ens oferten des de la casa de la vila. Per això, si volem ser més precisos, els shows municipals ens haurien de recordar més a un film de cièn-

cia-ficció d'Ed Wood (el pitjor director de "cinema" de tots els temps) que no pas als del propi Corman, això sí, sense la simpatia riallera amb la que es dirigeixen els ridículs productes del més barroer dels creadors cinematogràfics.

La pel·lícula d'horror (*Rocky horror picture show*) en la que sembla haver-se convertit la política municipal d'espectacles va camí de transformar el nostre poble en una autèntica ZONA MORTA. Decisions com la de situar el Firock entre setmana i contractar a *El canto del loco* tenen per objectiu convertir la nostra vila en la capital mundial de l'avorriment i l'aporia. Emulant l'argument de *Els nens del Brasil*, les autoritats de la zona morta pretenen fabricar una nova generació d'homes grisos, immunes al virus de la diversió. A la zona morta els senyors del ciment han manat desterrar als portadors de l'alegria. Llarg vida al mal rotllo.

Havíeu sentit rumors sobre l'arribada de na Paulina Rubio al Firock? Ens demanem si la tal Paulina, a la que els xafardeigs situaven al Firock d'enguany (en un intent de cop de teatre per fer oblidar els darrers escàndols musicals, suposem) hauria estat capaç d'animar un concert en bon dimecres, essent el sen demà dia feiner. Haurien els moviments pèlvics de la mexicana trencat amb les obligacions que la maledicció del treball imposa des del temps bíblics (per mor del pecat original i la consegüent expulsió del para-

dís) als comuns mortals? Aconseguirien els seus gests obscens i les seves sensuais carusses fer oblidar a estudiants i treballadors l'inevitable arribada d'un demà tan feiner com els altres? Aturarien les seves provocatives positures, balls i cucaravel·les l'implacable repicar del despertador el sen demà mateix?

Tot això explicaria la indiferència amb que van rebre els espectadors llucmajorers a Daniel i la quartet de baño band. La zona morta era massa per a ells. Els assistents pensaven més en l'inevitable matinejada (i en la desconcertant situació) que no pas en les proposicions de la petita Heidi. Per una vegada Daniel (Higienico), Toni Pastor, Hugo Socrate i la resta de la Quartet de baño band no ens van poder transmetre el poder de flipar. La gent semblava tenir el cap a una altra banda. Tal vegada a les oficines, fàbriques, obres, magatzems o classes cap on s'encaminarien poques hores després. Un servidor també. Concentrar-se en l'actuació era impossible. M'hauria agradat ser un periodista professional, saber que cobraria a canvi de la meua crònica, que demà em podria despertar tard perquè jo treballa de nit. Però som un periodista amateur i aquest article és un acte voluntari i no remunerat. A qui més qui manco li degué fer una mica de ràbia de no poder gaudir en plenitud de condicions de *El hombre cucaracha*, *Esta ronda la pago yo*, *Soy el diablo en persona*, (i tantes i tantes cançons que formen

19

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

Carrer Antoni Maura, 2
Tel. 971 66 20 17 - LLUCMAJOR

Boutique

Atenció especial als llucmajorers

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

l'extraordinari repertori d'aquesta banda), en el nostre propi poble. Un cop més hem de fugir de la *zona morta* per gaudir dels artistes que ens agraden, fins i tot quan aquests ens visiten... im- presentable!

Tampoc vaig poder "gaudir" del concert de *El canto del loco*, (o el retorn de les bandes d'una canço als nostres escenaris) no sé si pel poc interès que em desperten aquest tipus de grups (tan freqüents a Lluçmajor) o per la pressió que sobre mi exercia la responsabilitat de complir l'horari i no fer tard a la feina el matí següent. Segons, un afortunat testimoni *tot just va acabar en Daniel sa plaça va quedar buida... i els pocs que quedàvem vàrem partir a córrer quan aquests fulanos se varen posar a tocar. Vaja merda de concert, uns tios patates que tocaven a l'estil Hombres G, però sense es carisma que tenien en Summers & Co., ni la més mínima gràcia. No es mereixien ni una paraula al teu article* (per què no va fallar l'alternadora? Oh, destí cruel!)

De cop i volta em demano? I si tot plegat no és el que sembla? I si els

nostres dirigents no fossin en realitat polítics? Tal vegada no hem entès res! Tal vegada no hem captat el missatge. I si... com Plató... l'equip de govern pretén només fer-nos sortir de l'engany de la caverna. I si fins ara només hem vist les ombres i ells són els il·luminats coneixedors de la *gran veritat*. Si això és cert els polítics populars esdevindrien membres d'un col·lectiu de nous *surrealistes* i la seva praxis política una *estrafolària performance* amb intencions didàctiques. Il·lustrar el poble vulgar! Sí, deu ser això... ha de ser això. Vivim governats per una *cort surrealista* que intenta que ens alliberem de les cadenes de la consciència i que deixem de ser esclaus de la moral establerta, les pressions socials i laborals, i sobretot dels rellotges i despertadors. Ells només desitgen que alliberem les pulsions del nostre inconscient, que la nostra conducta sigui modelada només per la plena satisfacció dels nostres instints. Posar el concert en dimecres no és una *tocada de collons*, és una *classe magistral*. Ens estan dient: trenca amb les normes, fes el que el teu esperit et demana; vetlla i no

et privis de res; no et deixis dominar per imposicions que venen de fora, pren la teva pròpia decisió; rebel·la't, veuràs que fàcil es trenca amb allò que ens em imposat a nosaltres mateixos i que no ens permet ésser feliços...

Serà cert? Si ho és la seva incompresa tasca em recorda a una vella canço de Daniel Viglietti on es descriu un *Món al revés: El hombre se come el pasto/el burro los caramelos/la nieta manda al abuelo/y la sota al rey de bastos...* Escolta'm el seu missatge profètic, trenquem amb les febles lleis que ens governen, fem de la vida una orgia permanent... *se premiaron los pecados/fusilamiento de jueces/en seco nadan los peces...* i si per això cal que es llucmajorers sortim en dimecres... *-mentira todo lo cierto-/gritaba desnudo un sastre!* Idò sortirem en dimecres! A la merda els horaris! Visca la llibertat!

Gràcies, Ajuntament; gràcies polítics-artistes; sense el vostre ajut mai hauria descobert la *Dimensió Descoberta*: la "Wednesday night fever" (febre del dimecres vespre). ♦

20

SYP & CONSUM

**Feis les vostres compres
de Nadal a temps.
Vegeu els nostres assortits
de torró i provau
la nostra marca**

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tel. 971 66 90 99 (Lluçmajor)

Gaspar Oliver, de nou al capdavant de l'Ajuntament

(Llucmajor Virtual)

Miquel Bezares

Creureu que us vull enganyar, però hi ha en el titular més veritat de la que us pensau. De fet: ¿pot, a hores d'ara, alguna cosa sorprendre un llucmajorer? Si de la política municipal hem après algunes coses aquests anys és que tot hi és possible. El millor Llucmajor és el que no existeix, ja ho sabeu. Parlem, doncs, de coses virtuals. L'objecte d'aquest article no és res més que la presència institucional del nostre poble a Internet. Cosa ben trivial, si hem de fer cas de l'interès que hi mostren els governants locals.

Tothom que hagi navegat per la xarxa alguna vegada sap què és un cercador (yahoo, google, lycos, altavista...) El cercador és un potent motor de recerca que guia al navegant cibernètic en el seu camí virtual. És fonamental, perquè una pàgina sigui visitada, garantir-ne allò que en diuen la visibilitat (que sigui fàcil trobar-la, vaja). Normalment, el títol de la pàgina és una de les coses que ens ajuden a trobar-la. També la possessió d'un domini propi (*ajllucmajor.net*, per exemple).

La cosa, si es fa bé, és força simple. Un entra en un d'aquests portals, escriu a la finestreta, posem per cas, *Ajuntament de Llucmajor*, i el cercador t'ofereix tot un seguit de possibilitats (normalment ordenades, de més afines a menys), entre les quals pot trobar-se, o no, l'objecte de la nostra recerca. És el que, fa unes setmanes, vaig fer. El cercador Google (www.google.com) em va oferir, després d'una rapidíssima recerca, un llistat de pàgi-

nes, la primera de les quals portava per títol: *Pàgina de l'Ajuntament*. A primer cop d'ull ja es veia que la pàgina no oferia gaire cosa. Se m'hi donava la benvinguda (*Benvinguts a la pàgina web de l'Ajuntament de Llucmajor*, deia) i m'advertia que aquell dia era 6 d'octubre de 2001.

Hi havia, fins i tot, un enllaç amb una oficina bancària virtual per pagar els tributs locals (n'és l'època, no?). I també un enllaç que portava a la salutació del batle, cosa que em feia pensar que l'autenticitat de la pàgina i el seu caràcter institucional eren garantits. Vaig voler llegir la salutació, i la meua sorpresa fou que la signava Gaspar Oliver Mut. Sí. Repetesc (ara mateix tenc l'ordinador encès al meu davant, estic connectat a Internet): *Pàgina Institucional, Pública, Ajuntament de Llucmajor, Benvinguda del batle Gaspar Oliver Mut. "Avui és dimecres, dia 31 d'octubre de 2001", m'informa la pantalla.*

Dies després em vingué al cap un record una mica indefinit, vague. Em sembla, vaig pensar, que l'Ajuntament anuncià en algun programa, enmig d'aquell torrent d'actes per commemorar els 700 amb què ens premià (amb què premià alguns, sobretot) l'any passat, la presentació d'una nova pàgina web de l'Ajuntament. Si ho recordau, devia coincidir amb una mena de mini fira cibernètica (per dir-ho d'alguna manera) que es va fer al Passeig. Vaig passar-hi, per aquell envelat, i l'únic que vaig trobar-hi era un jove avorrit llegint un llibre i vigilant, de tant en tant, que els quatre al.lots que jugaven

amb els ordinadors no en fessin una de grossa.

D'aquesta possible nova pàgina web, però, no tenia cap altra notícia. I els cercadors no me la trobaven. És clar que també havia vist en algun programa la celebració d'uns premis literaris (de novel·la i de poesia, em sembla) que mai no han tengut lloc, i que no sé si inspiraren la Màxima Autoritat Cultural del poble en la convocatòria d'un concurs (d'altra banda ben respectable) de redacció. Us mentiria si us digués que no vaig dormir, cercant la fantasmal pàgina. Me'n vaig oblidar, en poques paraules (ob un altre parèntesi per afegir que no em negareu que certes coses relacionades amb aquella cosa dels 700 és millor oblidar-les, no sigui cosa que ens posem a calcular quants diners d'aquests nostres tributs hi deixàrem). L'altre dia, però, un bon amic, conegut de tots vosaltres, em digué: "és que no ho has cercat bé. Has de cercar *Ajuntamiento*". Jo me'l vaig mirar, incrèdul, i d'entrada no vaig voler fer-li cas. Ell insistí, però: "sí, segur que el que cerques és la pàgina de l'*Ajuntamiento*".

Efectivament. És cert. Al cercador vaig escriure: *Ajuntamiento de Llucmajor*. I vet aquí que la pàgina aparegué. Sí, *Ajuntamiento* (no m'he equivocat en escriure-ho); vaig haver de posar-hi *Ajuntamiento*, amb jota i en castellà (?). Evidentment, amb un títol així es fa difícil de trobar-la. Si un la cerca, o bé posarà *Ayuntamiento* o bé *Ajuntament*, però mai *Ajuntamiento*. Ho he contat a alguns amics que no són del poble i cap d'ells, d'entrada, no

21

majorset

perruqueriaunisex

antònia isern

c/ major, 7 07620 Llucmajor
tel. 971 661 359

OFICINA PETER SANER • LLUCMAJOR

CI. CARDENAL ROSSELL 48

TEL 971 120624 FAX 971 121247

e-mail: p.saner@teletel.es

ABIERTO DE LUNES-VIERNES 0900-1300

PARA SUS ANUNCIOS EN

hablamos
ESPAÑOL

on parle
FRANÇAIS

**Ultima
Hora**

**Mallorca
Magazin**

Balears

**Daily
Bulletin**

wir sprechen
DEUTSCH

we speak
ENGLISH

s'ho ha cregut. Llavors els ha fet, fins i tot, gràcia. Jo pensava: "quina manera més senzilla de fer que pel món se'n riguin de nosaltres, els llucmajorers". I sí, potser n'hi haurà a qui els farà gràcia, la cosa. Però si hi faig voltes hi ha un parell de coses que no acab de veure gens gracioses, i que tot seguit concretaré en forma d'interrogants:

1. El batle d'aquesta web de l'Ajuntament es diu Lluç Tomàs, que hi signa una salutació, i el seu nom és l'única cosa que hi ha en català, en aquesta pàgina suposadament institucional. Per què la pàgina és en castellà? Només en castellà. On és, la llengua del millor Lluçmajor? Que potser s'ha perdut per s'Arenal? L'altra pàgina, la del batle Oliver, es presenta en català, i hi ha versions en espanyol, anglès i alemany. Aquesta no.

2. Quina de les dues pàgines és la pàgina oficial de l'Ajuntament? He observat que la del consistori presidit per Gaspar Oliver és enllaçada a la web del Consell de Mallorca, i que el model en què es basa és el mateix amb què es presenten a la xarxa d'altres consistoris mallorquins. Pel que fa a la pàgina de l'Ajuntament, és difícil de trobar. Només algú que s'equivoqui en escriure *Ayuntamiento* o, el que és pitjor, que no ho sàpiga escriure arriba a parar-hi.

3. Un cop produït el miracle de la trobada, però, i arribats finalment a la pàgina de l'Ajuntament, si un s'hi fixa descobrirà dues coses, que al meu parer poden resultar essencials. Per una banda, aquesta pàgina porta un segell, una signatura. N'assumeix la gestió i edició un nom: **Argei Assessors (sic)**. No sé ben bé qui s'amaga darrera d'aquest nom. Que potser es tracta de l'equip organitzador dels 700? Que són els editors de la pàgina és innegable, ja que insisteixen a cometre errors ortogràfics fins i tot a l'hora d'automenar-se, no sé per quina estranya interferència (és *Assessors*, ben volguts senyors, no perquè hi poseu una essa demenys cobrareu menys del que us pertoqui d'aquest esplèndid pastís que es diu *el millor i generós Lluçmajor*). D'altra banda, em resulta encara més sorprenent un altre fet. La URL (l'adreça, la ubicació) d'aquesta pàgina (tal com me l'ha mostrada el cercador) és la següent: http://members.es.tripod.de/joan_a/cas/noticias/news_cas.htm. Es tracta, si us hi fixau, d'allò que se'n diu una pàgina personal (d'un membre de Tripod). D'una adreça personal. Per què, doncs, l'Ajuntament hostatja la seva web en una adreça personal? Per què no empra el domini *aj-*

llucmajor.net, que ja posseeix, (no sé si per adjudicació del Consell de Mallorca?) Perquè m'entengueu, això és com vendre les cases i anar de lloguer. Imaginau que de sobte l'ajuntament traslladàs, sense motiu justificat, les seves oficines a una casa particular. O que cedís un tros de carrer perquè algú s'hi fes uns pisets.

4. Abans d'acabar us convit a llegir atentament la salutació amb què el batle Lluç Tomàs acull el cibernauta afortunat que ha trobat la pàgina de l'Ajuntament:

"Queremos que ella sea un eficaz herramienta para que aquellos que la visiten puedan conocer directamente y de primera mano nuestra historia, nuestra cultura, nuestras tradiciones y también nuestros servicios, nuestras instalaciones y todo aquello que actualmente ya configura Lluçmajor como un municipio moderno y volcado hacia el futuro. Pero, al mismo tiempo, queremos que este espacio virtual sea un acicate para la modernización de la sociedad llucmajorera; para sus comercios y empresas; para que nuestros ciudadanos, a través de él, se adentren en los primeros pasos del "Ayuntamiento Virtual" que debe ser la herramienta que nos ha de permitir acercarnos definitivamente a aquellos a quienes que-

remos servir: los ciudadanos residentes y visitantes de Lluçmajor. En nombre del Ayuntamiento de Lluçmajor y en el de toda la sociedad llucmajorera, os invito a conocernos y a disfrutar del espíritu hospitalario que, desde siempre, nos distingue".

Ajuntament virtual? Modernització? Semblen lloables, des de la ingenuïtat, les intencions, però: són tan lluny, de la realitat! El millor Lluçmajor no existeix, només ens n'ofereixen, a Internet, la pitjor versió.

Acabem, ara sí, amb una mica de ficció, a manera de resum. Això és un futur visitant que ha previst viatjar a Mallorca, i que vol tenir informació sobre Lluçmajor. Encén l'ordinador i es connecta a Internet (aquest és, no ens enganyem, un procediment cada cop més habitual). A hores d'ara, al futur visitant li és impossible esbrinar qui és el veritable batle del poble. Les notícies més fresques sobre el municipi que pot trobar-hi són de fa més d'un any, la meitat dels enllaços que ofereixen les pàgines que troba sobre el municipi no menen enlloc i, si té sort i no domina gaire l'ortografia castellana pot rebre'l, a més, un senyor que sembla que també és batle per dir-li que Lluçmajor és un poble modern i que mira el futur. Au idò. ♦

VIDEOMATIC IL·LUSIONS

Passeig Jaume III, 2 A (delante estatua Jaume III)

Tel.: 971 12 03 18 - 24 h.: 649 03 19 27

Horario:

Lunes, miércoles, jueves y domingo de 17 a 21 h.

Viernes y sábado de 10.30 a 13.30 h. y de 17 a 21 h.

Martes cerrado

VIDEOCLUB 24 HORAS VHS - DVD - Videojuegos

Alquiler interior

Los mejores estrenos a los mejores precios

VIDEO JUEGOS Accesorios • Alquiler consolas • Venta juegos y consolas

SERVICIOS Telefonía fija • Internet TV • Banca electrónica • Seguros coches

ELECTRODOMÉSTICOS Especialistas en "Cine en casa"

HI-FI - TV - DVD - VHS

Accesorios

2001, unes espigoleres al túnel del temps

Miquel Cardell

* * *

Deu fer cosa d'un any o dos, a la Sala de Sessions de la Casa de la Vila hi instal·laren un sistema d'aire condicionat. Si mai hi anau i alçau la vista en veureu les dues canonades com d'acer inoxidable, amb aquelles persianetes que a les pel·lícules serveixen sempre per entrar o sortir d'amagat dels cataus més vigilats, que travessen l'estança per llarg, just davall la sòbria bellesa dels llenyams de fusta noble, que ara és més difícil d'apreciar. No importa tenir la sensibilitat massa esmolada per veure el fort contrast que planteja la seva brillantor tecnològica amb la decoració de la sala, tan de pompa i circumstància municipals i vuitcentistes.

En fixar-m'hi, no puc evitar fantasies de ciència ficció, i em fa l'efecte que l'edifici consistorial ha estat absorbit per alguna fabulosa nau extraterrestre d'aquelles que surten a serials televisius com ara Star Trek o Babylon 5, i navega per forats de cuc o altres replecs relativistes de l'espai-temps. Una fantasia que deu reforçar el fet que, tret de les canalitzacions i algun detall decoratiu menor, com ara la irreverència flatulenta de l'infame retrat dels Reis d'Espanya que presideix la sala, aquell ambient em trasllada trenta o trenta-cinc anys enrera, al Lluçmajor de la meua infància. I més si el motiu que m'hi ha duit ha estat assistir a un dels "actes culturals" del programa de fires, que resulta ser, en les formes i en el contingut, una còpia degradada i baratera dels actes que llavors s'hi feien.

Al manco, doncs, per entretenir la meua imaginació desvagada servien els conductes de l'aire suposadament condicionat, ja que no per fer la seva funció essencial; perquè la veritat és que tots els assistents a l'acte varem passar una calorada tropical i ofegadora. Per no parlar de com teníem els darreres i les esquenes després d'una hora llarga de seure als immisericordes i duríssims bancs que moblen la sala, i això els qui varem prendre la precaució d'arribar-hi mitja hora prest (o aquells altres que, segons uns criteris no gens clars o massa clars, varen tenir el dret o el privilegi d'ocupar els bancs reservats, que venien a ser més d'una tercera part de la capacitat del recinte), perquè va haver-n'hi més que, no quedant lloc, es varen haver de conformar amb mig seguir la cosa des de l'escala, entre un rum-rum d'allò més molest, o, senzillament, se'n tornaren com havien arribat.

Jo ho patia i ho mirava i no em podia desfer de la sensació virulenta d'estar dins una estança perduda al túnel del temps, a algun funest cul de sac dels laberints de la història, de fet, ja que no podia evitar pensar que, els darrers deu o quinze anys, la major part de ciutats, pobles i lloguerets de l'illa s'han fornit d'espais culturals, teatres i auditoris municipals o cases de cultura que, enlloc d'escalivar el públic potencial dels actes culturals fent-li passar equinoccis i molèsties acumulades, ofereixen les comoditats i viabilitats que, en aquests casos, són d'esperar quan no d'exigir. I lla-

vors, clar, començava a pensar en els pressuposts fabulosos que en aquests anys s'han dedicat a la vila a pagar tribunes cobertes per al futbol, i gespes artificials per alguns futbols, o a contractar assessors fidels a la causa, o encarregar informes de solvència dubtosa i eficàcia pendent de demostrar a copartidaris pendents de gràvia, o a fer negocis de Na Peix Frit amb empreses massa relacionables amb socis de majoria...

* * *

L'acte, encara no ho he dit, era aquell tutti frutti o frit-i-bullit que va mesclar, portant-los així categoria i substantivitat particular, la presentació de l'índex de la Història del Fill il·lustríssim titular i Cronista Oficial Bartomeu Font Obrador i el lliurament de les Espigoleres de l'any...Perquè ara sembla que en matèria de distincions hem passat de la misèria a una exhuberència considerable.

Eren massa ous dins un mateix pa-ner, i la cosa no podia acabar més que en truita indigesta, mal repartida i més d'una mica nial. Una truita que cap dels implicats més directes, cap dels home-natjats, es mereixia. Ni tan sols qui més hauria pogut i hagut de fer per evitar-la, és a dir l'historiador local.

No seré jo qui regategi mèrits a l'autor de l'obra enorme d'excavació a tots els jaciments documentals per extreure'n qualsevol informació relativa al municipi que és la Història de Lluçmajor, del valor de la qual en parla explícitament el fet que la citin a la major part dels estu-

Llaços i Botons
Margalida Tomas
 Merceria - Llençeria
 Brodats
 C/ Major, 101 - Tel. 971120134
 07620 LLUCMAJOR

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunions
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

dis sobre distints aspectes de la història de Mallorca que s'han publicat els darrers anys. Precisament per això em va fer passar vergonya haver de veure Bartomeu Font fent d'autopresentador i llegint els elogis que li han dedicat plomes tan insignes com la del Pare Batllori: això no són paperillos de fer fer a un Fill il·lustre. Hauria costat tant, si calia una nova presentació de l'índex o colofó del llibre, fer-la així com toca, amb presentadors autoritzats que, ells si, sense haver-se d'empeguir, en fessin complit i merescut elogi i en destacassin tal o qual aspecte?

Tot plegat, a més de donar major dignitat i serietat a l'acte, segurament li hauria donat una amenitat que no hi va fer acte de presència: Bartomeu Font, explorador incansable d'arxius de tota mena, no està massa ben dotat per l'orator, i si es posa a llegir un text de tot erudit que encavalca cites pensades per a ser llegides i no per a ser escoltades pot resultar quasi incomprendible, o, en tot cas, requerir una finor d'orella i una atenció concentrada que ni el sant Job seria capaç de mantenir durant la mitja hora llarga que va durar la notarial lectura del parlament. I menys amb aquella calorada i aquelles estretors, a aquelles duríssimes bancalades. Així, tot el suc de la reflexió, tot l'interès quasi novel·lesc dels successos històrics més sensacionalistes o fabulosos, es perdien i difuminaven rera una boira d'incomoditat tediosa i impacientadora.

* * *

I llavors, després d'un sermó que en ell mateix ja resultava esgotador i excessiu, sense ni un descanset per tossir, estirar les cames o descansar les anques, sense ni una pausa per canviar el decorat, començà la segona part de l'acte, destinada a fer efectiu i físic el lliurament de les espigoleres al fotògraf Catany i l'arquitecte Gamundí. I qui va ser l'encarregat de llegir l'elogi dels premiats o la justificació de les distincions? Exacte, el mateix Font Obrador, i amb la mateixa oratòria plana i massa llegida d'uns textos gens aptes per a la declamació... de manera que fins vaig agrair que fossin brevíssims currículums, sumaris de dades de compromís, ossos sense gens de la carn que es suposa que ha d'escalfar la contemplació de l'obra de dos llucmajorers que han sabut combinar el domini dels oficis respectius amb l'excel·lència artística. I llavors el batle els va donar les estatuetses, i per avall, tancarà l'acte un, afortunadament breu, concert del grup de cambra de l'Escola d'Amics de la Música de Llucmajor, que enguany té poqueta gent...

per sort, perquè si hi arriba a haver tres violinistes més, no sé on els haurien enflocat... si ja passava pena que un d'ells, si la interpretació exigia una mica de foc, no fotés colzada al nas de Toni Catany, tan estrets ballaven.

* * *

Jo, que volem que us digui, estic ben convençut que la cosa hauria pogut anar d'una altra manera, i així com crec que l'enèsima presentació de la Història local hauria hagut de tenir un guió i uns protagonistes amb més volada, varietat i presència física, també pens que l'acte de lliurament de les Espigoleres va tenir més de menyspreu que de reconeixement.

Ja és trist haver-ho de dir, però crec que fa vint anys ho haurien sabut organitzar dins la mateixa línia, però de manera més escaient: vull dir, posant al programa, a més de la lectura protocol·lària de l'acte de la concessió, la presència d'algú capacitat per ofici i coneixença per explicar als assistents amb detall i relleu els mèrits i treballs, la personalitat, del concitadà que, en nom de tots plegats, distingeix i premia el nostre Ajuntament, i deixant al premiat l'ocasió, o el compromís, de dir-hi la seva, anc que només fos moltes gràcies...

Segurament, això, requeriria una sensibilitat i unes capacitats que no distingeixen els qui ens governen ni els responsables de les seves hipotètiques polítiques culturals. Un grau de cultura, de sensibilitat i de capacitat de gestió absents per complet del personal que ens governa des de l'Ajuntament.

Si els tinguessin, segurament no repartirien espigoleres a grapades, com qui tira confits als nins perquè no plorin, les concedirien, o lliurarien, d'una en una o, al manco, de manera individualitzada. I si hem de premiar un fotògraf, idè a més de donar-li una estàtua que podrà posar per aguantar una porta, organitzam una exposició de la seva obra, de manera que els llucmajorers puguin acostar-se a la feina que és reconeguda de manera pública i institucional; i si es tracta d'un arquitecte, dos reals del mateix, una bona exposició amb fotografies, maquetes, plànols, i tot el que calgui...

Clar que per fer-ho així s'ha de tenir el que deia, sensibilitat, i alguna noció elemental de com es fan les coses al món civilitzat del nostre entorn, que és com que dir unes nocions elementals del trespol que es vol trepitjar... I, en conseqüència, s'hi han de posar amb temps, i no cap a mitjan setembre improvisar uns premis de manera poc menys que desconsiderada amb els premiats (hi ha gent que té agendes ocupades amb mesos

d'anticipació) i que fa l'efecte que els usi per penjar medalles a la solapa del polític que els dona.

Però tenim la majoria municipal que patim, el batle que aquesta ha votat i la regidora de cultura, ai, que tots plegats aguanten i beneeixen. I no sembla que n'hi hagi més de fetes, per ara, que diuen que enfilam el segle XXI.

* * *

Ja passades les Fires, que han estat més o manco com l'any passat, amb panem et circenses cavallista o castanyoler (tocs... i bufetades?) i el lloable intent que han significat la digna i sembla que exitosa mostra d'artesanía i la, menys comprensible i interessant, Mostra d'antiguitats, que no ha acabat de ser de museu ni de baratillo, i que deixaven a les Escoles un rastre de palla i fens de bestiar que són evidentment incompatibles amb la presència dels infants al pati, hem tengut ocasió d'assistir al Teatre Recreatiu al concert de la Simfònica, i d'escoltar-la interpretar una obra de Miquel Janer, que m'agradaria poder tornar a escoltar... i que em va fer pensar en alguns poemes de Rosselló-Pòrcel, amb la seva interpretació ben segle XX d'atmosferes de la cultura tradicional. El concert, si oblidam els aplaudiments entre moviments que ens tornaven a posar els peus a terra, va ser en línies generals un d'aquests actes que et traslladen per una estona impagable al Llucmajor més utòpic i somiat, inclosa l'ajustada presentació del tom que posa a l'abast de qualsevol interessat el conjunt de l'obra del músic llucmajorer, que em sembla una iniciativa digna de tota lloança, d'aquestes que haurien de fer escola.

De manera que deixarem anar la coa de l'entrada, i l'accés entre tanques de mostra de ramaderia... que potser era necessari, si ho jutjam pel capteniment, passant davant als qui dièim mitja hora d'espera, d'un parell de madones... alguna de les quals, essent habitual del show bussines local, potser s'hi hauria de mirar una mica més.

I ho resolrem així per deixar el nostre darrer racó d'aquest més a un fet succeït als nostres carrers que mereix fins i tot un títol propi:

LA BOMBA

La madona, una padrina tan jove i vitenca com pugui ser-ho qui ha arribat a aquesta categoria, va quedar aturada al portal del carrer, quan anava a sortir per qualsevol de les comeses del feinejar diari. Recolzada al seu cotxe hi havia una maleta, una maleta tirant a petita, d'aquelles amb rodets i ansa que tan

poden servir per alleujar l'esquena dels escolars de l'exagerada càrrega dels llibres de text com per facilitar els inevitables transbords aeroportuaris. I no era hora, pensava ella, d'entrada o sortida de l'escola pròxima. I mentre ho pensava, passaven els instants suficients per convèncer-la que per allà prop no hi havia cap escola a qui atribuir-ne la propietat.

Una veïnada que, just llavors, arribava del forn i el jove treballador de la companyia aèria del polígon del pis d'allà devora, que en aquell moment estacionava el seu gegantí tot terreny pensant en si seria un dels afectats de la reducció de personal que la seva companyia anuncia amb l'excusa de Bin Laden, s'afegiren aviat a la seva expectació. I ningú sap cert com, va quedar formulada la hipòtesi terrible: - Jo no ho tocaria, i si fos una bomba?

L'assemblea, un parell de veïnats s'hi havien afegit, mig parapetats rere les persianes, mig atrinxerats dins l'esquinzell, va decidir, davant el dubte, requerir la presència dels professionals, i, pocs minuts després de la telefonada, va arribar el cotxe patrulla de la policia municipal.

A les grans ciutats, enormes i anònimes, la presència de la força pública arriba acompanyada o investida amb tot el prestigi de l'uniforme, que deu impartir caràcter, una mica com l'hàbit dels capellans d'un temps o el pijama i el fonendoscopi dels professionals de la medicina. A la vila, encara ens coneixem tots prou, i si els policies resulten ser en tal, a qui hem vist créixer i el gendre de na qual, tot el que guanyen amb escalf humà ho perden en aquest prestigi una mica sobrenatural dels uniformes. En tot cas, els municipals demostraren un coratge i un sentit de l'ofici, mai tan ben dit, a prova de bomba. Escoltaren les sospites de la rotllada, es miraren la sospitosa maleta des d'una distància prudent i, -Què hem de fer? -Haurem de mirar què hi ha, que aquestes coses van amb la paga. I tira-tira, s'acostaren a la maleta, l'examinaren una mica per defora i, finalment, un va començar, poc a poc, ben poc a poc, a obrir la cremallera i, aficant-hi la mà, aclarir el què de l'amenaça. Varen ser segons de tensió mai vista, a aquell carrer llucmajorer, esdevingut potencial escenari de Hoollywood o zona zero de telenotícies (-No, i és com a de ferro...) fins que l'agent va somriure, i, acabant d'obrir la maleta, -Podeu estar tranquils, només és una màquina registradora, d'aquelles antigues. I qui punyetes pot haver-la deixada aquí?. No ho sé, però jo ja m'havia asustat, amb tot això que passa, ja em sap greu haver-vos molestat, al.lots, perdona l'enfado. No passeu gens de pena, madona, que això és la nostra feina, o

vos pensau que no em tremolaven les cames, el temps que obria la cremallera?

I així, emportant-se la prova del delictes a l'espera que el seu legítim i descurat propietari fes acte de presència, la patrulla es va retirar cap a altres obligacions, mentre la rotllada es desfeia entre els darrers comentaris i el carrer recuperava la seva pacífica rutina.

Talment m'ho va contar un testimoni de primera mà, i així he volgut contar-vos-ho. I encara hi podria afegir, amb menys garanties d'exactitud, una altra contarella, xafarderia o llegenda urbana local que m'han fet arribar relativa a un sobre que, amb tots els segells i mata-segells, però escrit en euskera i amb marca institucional del govern autònom basc, va arribar a la Casa de la vila, deixondint, amb tan suspectes símptomes, totes les sospites i caucions del (o de la) funcionari o funcionària de torn, que es va

negar a obrir el sobre fins que, ja vos podeu imaginar en quines circumstàncies, el varen dur a una empresa del polígon que té escànners per aquestes coses i es va comprovar que no contenia més que els papers d'una innòcua circular institucional, suposant que un paper escrit en la llengua dels terroristes pugui ser inno-cu, clar.

Són coses que passen, o que poden haver passat i així es conten, a la vila. Fetes que vos faig arribar perquè no deixin de tenir la gràcia i el batec de la vida dels carrers i crec que mereixen, al manco un somriure que ja m'agradaria haver-vos encomanat. Segurament també mereixen alguna reflexió un poc més seriosa sobre diverses circumstàncies que tenen a veure amb les pors que s'escampen i, a vegades, es provoquen; però no voldreu que vos ho donem tot escrit i debatut, tampoc. ♦

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

JOIES D'ESTIL MALLORQUÍ

Gran exposició de plateria
de la firma de **Pedro Duran**.

Canelobres, gerres, plats, palanganes,
làmpares, marcs, etc, etc.

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

Cartes

Per a què serveix un PAS PERMANENT?

No volia escriure aquesta crítica a un municipal maleducat per no perjudicar la policia municipal de Lluçmajor, i a uns veïnats amb ganes de lluita i malhumorats del carrer Guillem Terrassa però donades les circumstàncies l'he escrita:

Fa un mes aproximadament vaig posar un pas permanent, perquè sempre ens deixaven els cotxes davant la meua cotxera (sabent els mateixos veïnats que surten i entren cotxes), però ho feien per no perdre el costum i molestar un poc.

El dia 24 d'octubre de 2001, uns senyors varen deixar el seu bonic Jeep amb un carruatge davant la meua cotxera i a més per fer-ho un poc més elegant varen deixar la roda de darrera damunt la voravia. Molt bé, tinc un pas permanent i telefon. I no sé de qui és el cotxe, però això no és el meu problema, el meu problema és que vull treure el meu cotxe i no puc. Vaig telefonar al 971 669000, al cap de cinc minuts, arribaren els policies municipals i jo vaig pensar "quin bon servei que hi ha a Lluçmajor!", i llavors em vaig penedir d'haver-ho pensat. El municipal amb el número de placa 037, que respon al nom de **Sebastià Morell**, va cercar el conductor del cotxe per les cases del carrer **Guillem Terrassa** (que això ho hagués fet jo, però en fi, què hem de fer) fins que el va trobar, (jo em pensava que actuarien com els municipals de Palma, vénen, posen la multa, grua i endavant) i quan varen sortir de la casa els meus veïnats del nº 38 del **Guillem Terrassa** es tiraren damunt jo com genetes (pareixia que cercaven l'ocasió per discutir amb jo i retreure els pedaços bruts) i deien el següent:

"Tu deixes el cotxe davant casa meua", però jo no el deix davant la cotxera, jo el deix a l'entrada de casa seva on no molesta i el pot deixar qualsevol persona i el municipal em donà la raó, be això era la festa del carrer, els altres veïnats no deien res però guaitaven per les finestres i tenien una rialla d'orella a orella, pensant ja tenim per xerrar demà. Quan vaig veure que el senyor del Jeep llevava el cotxe li vaig dir al municipal "O no el multes?" i ell contesta de mala manera i cridant abusant del seu poder "A jo no m'has de dir el que he de fer", (aquí, xerrant malament, me la va cagar) i és clar, en veure que el municipal anava a favor d'ells (sense oblidar que jo pago el pas permanent i els veïnats no en tenen cap) els veïnats cantaren l'al·leluia. Jo vaig dir al municipal "què passaria si jo el deix davant la seva cotxera que no té pas permanent?" i ell contesta amenaçant i amb to greu "et multaré a tu". Aquest municipal no va apagar el foc de la disputa dels veïnats sinó que va posar llenya al foc.

Resumint el veïnat posa el cotxe davant la meua cotxera amb un pas permanent i el municipal no el multa i si jo el deix davant casa seva que no té pas permanent i no em vendrà a cercar a casa meua com ha fet amb aquest senyor sinó que a més em posarà una multa.

Visca el municipal 037!. I jo em pregunto. Per què serveix tenir un pas permanent si et toca el municipal 037! per què així ell es riu de tu a la cara juntament amb els veïnats? Em vaig sentir impotent davant un municipal que segur coneix els veïnats perquè quan marxava un veïnat li digué al 037 "gràcies".

Quan marxà el 037 va seguir la festa al **Guillem Terrassa** crits d'aquí, crits d'allà fins que jo vaig marxar, i ells encara volien tenir raó. Senyors, jo tenc pas permanent que pago i vo-

laltres no, si sou un poc intel·ligents no deixareu el cotxe davant una cotxera que té un pas permanent.

Però aquí no acaba la cosa amb el 037. El meu pare quan arribà a casa va telefonar a la Policia municipal per demanar explicacions de l'actitud d'aquest municipal, però justament no hi era.

A les 21:38 telefonàrem al 037, i deia que no podia xerrar molt perquè acabava a les 22:00 i no volia fer hores extres. I li va dir el mateix que em va dir a jo, que em multaria si deixava el meu cotxe davant la cotxera del veïnat, perquè ha sortit una llei que si deixes el cotxe davant una cotxera maldament no hi hagi pas permanent et posaran una multa. I atenció al més greu, que va dir: "Què voleu, que posi una multa que tant mateix no paga ningú?" Les darreres paraules que va dir varen ser les següents: "Perdona però t'he de penjar, perquè son les 21:50 i no vull regalar res a l'Ajuntament".

Conclusió: pots deixar el cotxe on vulguis, hi hagi pas permanent o no, tant mateix et posaran una multa, que no serveix de res.

Andreu Bujosa Garí ♦

PEUGEOT

AGENTE OFICIAL

RAMON NICOLAU, S.L.

És més que un número

C/. MARINA, 104 - TEL. 66 05 21

EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N. - LLUCMAJOR

El "culebron" d'aquesta tardor a s'Estanyol

1a Part

Amb publicitat PAGADA AMB DOBLERS DEL CLUB, Ginard va organitzar dia 29 de setembre, amb tot detall, una reunió amb la seva gent a les sales del club i amb l'assistència de periodistes i fotògrafs convocats.

Publicats els comentaris adients, se li fa una foto amb una provocativa rialla dedicada als honrats lectors.

Es va proposar en aquesta reunió procedir criminalment contra don Joan Cardona que va ser comptador durant el 1993 i començaments del 94, i que va ser despatxat per haver denunciat a l'esmentat Ginard per l'entrega dels documents o informes dels continuats robatoris que varen acabar justament a causa de la denúncia esmentada.

I la proposta es va fer estant presents els mal anomenats Directius, que donaren suport a Ginard en l'acte del Judici Penal, entre ells l'advocat Marc Sastre el qual en aquesta reunió no va comentar res sobre la il·legalitat i l'absurda posició.

Ignora aquest advocat que els documents o informes són la base de tota denúncia?

Al contrari, no es va comentar a la reunió que durant el 1993 Ginard va robar 3.900.000 pessetes i el 94 només en pogué robar 1.200.000 ja que va ser denunciat el mes de febrer.

Ara, amb el vot, possiblement dels Bancs i Caixes que es relacionen amb Ginard, no li tancaran totes les portes.

En conseqüència. Aprofita't, Ginard, ja que actualment disposes d'una llibertat i encara no ets al Centre Penitenciari!!

DOS ANYS DE PRESÓ sol·licitats pels teus contraris, són molts dies.

I és veritat que actualment hi ha

més lladres que a les coves de Bin Laden.

2a Part

Sabem que tota associació esportiva ha de tenir una Junta que sigui tota ella honrada i treballadora.

És per això que ens resulta "xocant" que ara per ara el Club Nàutic no tingui una Junta que vetlli pels seus interessos i defensi els seus drets en front d'aquells que aconsegueixen disposar dels milions, en tot o en part, que té aquesta Associació.

També sabem que en aquestes associacions, els seus membres ocupen els càrrecs de manera desinteressada.

En canvi, ignoràvem, i amb en Ginard ho hem descobert, que aprofitant-se del seu càrrec de President, ha utilitzat almenys el 1993 i a començaments del 94, sumes milionàries per als seus negocis particulars i personals, milions que hagués hagut de demanar si no hagués estat el President (com ho hauríeu de demanar vosaltres, amics lectors) a entitats bancàries que primerament exigeixen garanties i posteriorment s'han de pagar elevats interessos fins a la devolució del préstec.

Naturalment, dels dos casos esmentats, jo elegiria el primer en el supòsit que fos un lladre com té demostrat Ginard de manera penal.

A més, essent Ginard el President, li resulta molt difícil abandonar voluntàriament el càrrec ja que desaprofita l'oportunitat de continuar disposant -com ha disposat- de milions.

I sí, a més a més, té el suport, com així succeeix, d'alguns membres de la Junta, com són l'advocat Marc Sastre, Andreu Amer, Antoni Martorell, Joan Tur i Rafel Sampol, arribarem a la con-

clusió que el camí dels malvats té un bon fi.

3a Part

I continuem amb la reunió del 29 del passat mes de setembre celebrada per Ginard.

Al seu sermó, prèviament preparat, va reconèixer que havia estat declarat culpable del delict d'apropiació però també va dir que no estava conforme amb la sentència. Postura pròpia i normal de qualsevol delinqüent, però s'oblida que ningú en aquests temps creu que els talons que va firmar i que va cobrar el 1993 i 94 fossin perquè el 95 el Club hagués de pagar el seu treball, com va al·legar en defensa seva.

Però sí que creim que els pressupostats 80 milions de pessetes el 1993 i que figuren en el projecte per a la construcció del nou port esportiu, són un bon motiu per tal que contra tot Ginard lluiti per mantenir la cadira de President en espera de futures comissions i que es produeixi algun esdeveniment pel que fa a aquells milions.

Com igualment sap que el seu assumpte penal fou iniciat a causa de la denúncia interposada concretament per TRES SOCIS (no per 6 com va dir, ni per 10 segons el seu amic Joan Burguera) en no tolerar aquests que quedàs impune un delict del qual ha estat declarat culpable.

Tal DENÚNCIA va ser el motiu de ser expulsats; en conseqüència menteix quan invoca com a motiu de tal expulsió el fet de ser contraris a l'ampliació.

I si bé és veritat que porta 17 anys a la direcció del Club, és igualment cert que va rebre el Club de l'anterior President i de la seva Junta NET DE DEUTES, i és per això que des de lla-

PERRUQUERIA PUIGSERVER

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 64 05 14 (Llucmajor)

Jaume Gost

Complements i antiguitats

C/. Aragó, 310 baixos - Palma
Telf.: 607 36 58 45

vors ha limitat el seu treball a ordenar la sembra de distintes plantes en el recinte del Club així com la compra d'aliments per a les ànneres que neden per devers el port.

És a dir, que no ha tengut cap problema econòmic ni deute que no hagi estat creat per ell i per la seva Junta.

Per tot això si tenim en compte que:

1- Ginard va rebre el Club SENSE DEUTES segons els llibres de comptabilitat.

2- Segons té declarat en varies ocasions ha deixat al Club doblers de la seva pròpia butxaca, que posteriorment ha recuperat.

3- Ginard conforme té públicament declarat el seu amic Tomeu Rigo fa devers 7 anys (1994) va aportar de la seva butxaca 50.000 pessetes per SALVAR EL CLUB.

Arribam a la conclusió que: Ginard va fer els préstecs quan ell tenia els 5.100.000 ja que si no hagués sostret aquesta quantitat total, hauria estat a la tresoreria. I Ginard va fer els préstecs amb la finalitat d'evitar que aquesta sustracció fos descoberta.

En conseqüència, queda perfectament correcta la sentència que demostra la culpabilitat de Ginard i esperam que sigui confirmada, com també desitjam que els seus amics, l'advocat Marc Sastre, Andreu Amer, Antoni Martorell, Joan Tur i Rafel Sampol siguin condemnats per mentiders.

L'ofici de viure honradament és molt dur.

José M. Marco, Joan Fiol,
Marta Hidalgo, Jaime Estelrich,
Catalina Sampol ♦

Cap a ells!

No és cap crit inspirat en la violència o en la venjança. Es tracta senzillament de defensar la llei, que no es compleix per la desastrosa directiva del Club Nàutic de s'Estantol.

Com era d'esperar, Ginard es va reunir el passat dia 29 amb la "seva gent" i va rebre el vot de confiança que pretenia per tal de continuar disposant de les quantitats milionàries que té la tresoreria del Club.

I suposam que va aconseguir el vot, amb el vist-i-plau dels seus directius, entre ells: Marc Sastre, advocat del Club, quan realment defensa els interessos econòmics de Ginard fins a l'extrem que en el judici, va gosar sol·licitar del tribunal que arxivàs l'expedient ja que segons ell, Ginard no havia robat la suma dels 5.100.000 tal com havia anunciat el comptador i comptable, els senyors Cardona i De Benito, extrem confirmat per la sentència. Mereix Sastre ser cessat o expulsat d'advocat del Club. Andreu Amer (Vicepresident), Antoni Martorell (Secretari), Joan Tur (tresorer) i Rafel Sampol Blanch als quals el tribunal va determinar processar per fals testimoni per declarar en favor de Ginard i manifestar

que no va robar les 5.100.000 pessetes. Vaja directiva!!!

Idò bé, també suposam que les esmentades directives, li expressaren la més cordial i sincera condolència per la desgràcia que va tenir Ginard de ser trobat "in fraganti" amb els xecs de 1.000.000 datat el 25-3-93, 1.400.000 del 24-8-93, 1.500.000 del 16-11-93 i 1.200.000 del 16-2-94, privant-lo els senyors Cardona i De Benito de poder continuar utilitzant per als seus propis usos els doblers del Club i aconseguir el 1994 els mateixos milions que el 1993 i per això va començar el mes de febrer.

Però amb la denúncia, se li va acabar la "rica mina d'or".

I com a colofó, Ginard va rebre felicitacions, abraçades i besades d'assistents en haver estat condemnat només a UN ANY DE PRESÓ I DE SUSPENSIÓ DE CÀRREC PÚBLIC.

I demanam, si Ginard no hagués estat denunciado, hauria tornat els 5.100.000 pessetes? La resposta la deixam a la vostra elecció, estimat lector.

Abilio Fernández ♦

Muévete con Renault Tres pilares muy importantes para que tu vida no se pare:

- Vehículo de Sustitución.
- Menú Amarillo sin cita previa.
- Servicio de Asistencia 24 horas.

Y muchos más servicios a tu disposición:

- Exposición: Vehículos Nuevos y Vehículos Ocasión.
- Servicio Post-Venta: con mecánica, electricidad y carrocería.
- Vehículos de demostración.
- Boutique Renault.

SERVICIOS RENAULT. Nos movemos para que no pares.

RENAULT

Agencia RENAULT

BARTOMEU JAUME NADAL, s.a.

Ronda Migjorn, 123 - Tel.: 971 66 01 40 / 971 66 01 41 - LLUCMAJOR

Xerrades de cafè

S'han d'adobar les voravies

Un que escoltava

- Què t'ha passat amb aquest braç, que el dus embenat?
- Home! Allò mínim que em podia passar, que anant ben tranquil per damunt la vorera, he travelat amb una rajola espenyada i he caigut.

- Bona feta!

- I sort que he pogut posar els braços per aturar la caiguda, perquè si no pegava amb tot el cos i de cara damunt la vorera, i Déu sap què hagues passat.

- La veritat és que en l'estat en què es troben les voreres dels carrers de Lluçmajor, crec que el millor que podem fer els que anam a peu és anar sempre cap-baix per no travelar.

- Sí, és una vergonya i un perill constant, unes voravies totes espenyades i tan baixes, que quan fa quatre gotes aviat hi ha aigua per totes les façanes, i més tenint en compte que els cotxes no miren de reduir per evitar les esquitxades.

- Idò per això crec que l'Ajuntament s'ha de preocupar i ha de resoldre aquest problema, que ja comença a ser greu.

- Sí, perquè no es tracta d'un carrer o dos, sinó que són quasi tots els dels poble que tenen les voravies d'aquesta manera.

- Justament per això adobar les voreres de tants de carrers, crec que significa una despesa de molts de milions de pessetes.

- Bé, però no importaria tal vegada adobar-los tots en un any sinó en etapes.

- Sí, allò que es diu "sin prisas pero sin pausas".

- I fer la feina ben feta, tenint en compte que de vegades passen camions de gran tonatge damunt les voravies i per això s'han de posar rajoles ben fortes i ben encimentades.

- I vores de pedra, altes, com les voreres...

- Pens que si volen fer la feina ben feta, si la fan, es podria aprofitar per enterrar els fils d'electricitat i de telèfons que tan lletges posen les façanes.

- Ui! Si tant demanam, tal vegada no arribarem a res...

- Si hi ha voluntat de fer-ho, es pot fer, demanant col·laboració econòmica a GESA i a Telefònica.

- A més, com que ara l'Ajuntament gasta tants doblers en

festes i actes culturals, crec que en podrien llevar uns quants per adobar les voravies.

- També el Govern autonòmic, tal vegada, podria donar-nos un cop de mà.

- No ho crec, perquè diuen que s'haurà d'endeutar per eixamplar les carreteres, perquè el govern de Madrid no dona ni una pesseta per aquest concepte.

- Aquesta política...!

- També seria una solució adobar les voravies posant contribucions especials...

- Això no! Ja ens basta amb la pujada dels fons... ♦

CLÀSSICS • NOVETATS • IMPORTACIÓ

Teixits Llevant

Atenció Especial als Lluçmajorers

Plaça Barcelona, 2 (zona Es Fortí)

Tel.: 45 70 78 • PALMA

mes a mes mes avantatges

per
als meus

per
als meus
projectes

per
als meus
capritxos

nòmina viva

"SA
NOS
TRA"

CAIXA DE BALEARS

GENI DE CONFIANÇA

Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

De noms i de llocs (LXXXIX)

Vallgornera Nou

Les cases de Vallgornera Nou i la torre de defensa

F. Jaume
J. Monserrat
A.M. Monserrat
F. Mut
Fotos: C. Julià

Vallgornera Nou és una de les parts en les quals es va dividir l'antiga possessió de Vallgornera. És situada al camí de Vallgornera i l'enrevolten Vallgornera Vell, El Pas de Vallgornera, Establits des Clot de Cala Pi, Vallgornereta i Sollicer. L'informador que ens ha ajudat a situar els noms en el mapa és el seu propietari Jaume Salvà Jaume, amb qui hem passat una estona molt agradable i profitosa.

Què recordau de Vallgornera?

Bé, el meu padrí va tenir quatre fills i va repartir la finca entre dos d'ells, el meu pare i el conço i jo les vaig heretar. És una finca que donava per viure a

dues famílies, a ca nostra i a cal conço, ja que abans de vendre el tros que dóna a la mar, l'extensió de la finca era de devers 160 quarterades.

Record que, de petit, en vendre els xots, fèiem formatge i el sobrant el veníem o el canviàvem per altres productes al traginer que, per aquesta zona, era en Gabriel "Murtera".

Abans de tenir amigters, quan els meus pares i els meus concos s'encarregaven de la finca sempre hi havia feina per unes quantes persones. Hi feien feina ells quatre, un matrimoni i dues persones més. En temps de collir figues venia madó Toninaina, que entre collir les figues de la figuera, aixecar les que queien a terra, seleccionar les que eren per al nostre consum i les que havíem de donar als porcs, tenia feina uns dos mesos, ja que hi havia moltes figueres.

Quins eren els productes que donava més la possessió?

D'ovelles n'hi havia devers 125, entre les dues guardes; també era bo per les ametles, en trèiem de 150 a 160 estòlits, que no està gens malament; hi havia pocs garrovers, per això les garroves que tomàvem les donàvem al bestiar, també sembràvem gra.

Com és la terra?

Quasi tota la finca és call vermell.

Quins són els topònims que podem trobar a Vallgornera?

Partint de les cases cap a la mar trobam:

Ses Figueres de Moro. S'Hortet. Es Safareig. A baix d'aquest safareig hi havia un albelló que rajava quasi mig any bo. Actualment surt devora ses solleres. *Ses Trugeres. Ses Cases* amb *Sa Torre* (torre de defensa). *Es Molí Fariner. Els Hortals. Sa Quintana. Sa Tan-*

ca de s'Era. Na Gatzona. Els Hortals Nous. Sa Tanca des Sestadors. Sa Bassa. Situada a prop de ses alzines. Recull l'aigua del torrent de Solleric i la que ve del camí vell de Son Moro. S'Hortet Vell. Abans hi havia parres molt antigues que tapaven tota la paret. També hi havia una llimonera i un taronger per al consum de la casa. S'Hortet Nou. Sa Cisterna. Es Camp de s'Aljub. Amb un aljub comunitari, pertany a un parell de veïnats, alguns dels quals varen perdre els drets perquè no contribuïren a la seva reparació. S'Hortet. S'Hortet Petit que té la seva entrada pel carreró de s'aljub. Sembla que servia per tenir-hi les bèsties tancades. Sa Tanqueta. Sa Vinya. Els Ametllers Joves. Es Tros Nou Gran. Sa Pleta des Ravells. Aquesta pleta és la més prima de tota la finca. Actualment s'hi fan moltes orquídies. Sa Pleta. Aquí s'hi fa una planta anomenada "holanda", que és molt semblant a la lavanda o espígol. Es Tros Nou Petit. Amb un redol ple de sivines. Sa Rota Nova. Ses Amitges. És un quadrat d'ametllers sembrats pel meu pare. Ses Amitgetes. Hi ha una barraca de roter de forma rectangular, amb un portal i bigues d'ullastre, una menjadora i una paret que servia per separar la zona on dormien. Aquí hi havia una construcció molt antiga, semblava una barraca, però no ho era. Possiblement fos una naveta. Record que darrera les cases, a una distància de deuers 30 metres, hi havia un talaïot. Es Pinar de ses Amitgetes. Es Camp des Cards. Sa Marina. Es Camí de Sa Guàrdia Civil. Camí que va de s'Estanyol a Cala Pi. Son Pocos. Es Clot de Cala Pi. Vallgornereta.

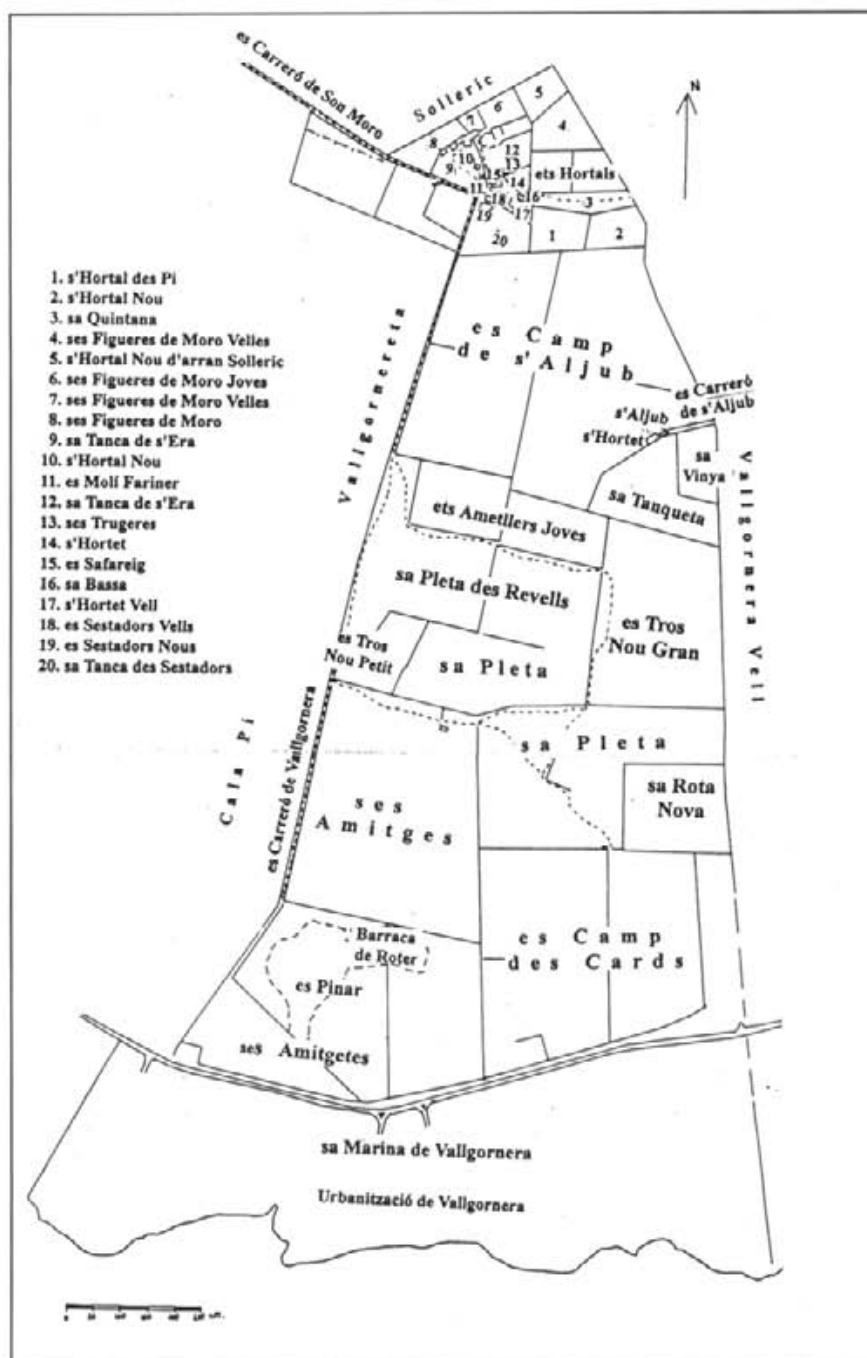
Per aquí devien venir molts de pescadors, en recordau alguna anècdota?

Record que era un temps molt difícil (entre l'any 1945 i l'any 1950). Venien els pescadors de Cala Pi, ells deixaven un canastró de peix i nosaltres els donàvem un pollastre, un pa o algu-

na altra cosa.

També venien molts de pescadors de canyeta. Tot el temps que no hi va

haver cotxes va anar bé, però quan començaren a tenir-ne, de cotxe, tot es va complicar, ja que volien passar per dins

Forn de Pa - Pastisseria

Can Bagur

C/. Major, 79
Tel. 971 66 09 45
(Lluçmajor)

Li oferim el nou servei de buffets a domicili (freds i calents)

CENTRE OPTIC EXPOLENT

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

Molí fariner

la finca fins arribar a la pesquera.

Ens podrieu dir el nom de les pesqueres?

Sí, n'hi ha de molt bones. Són:

Sa Dent. Ses Amagades. Sa Rossegada, bona per ses oblades. *Es Bastons* que té una explanada molt grossa. Jo l'he vista tapada tota de sabonera, venia una ona i la tapava, llavors es retirava i en venia una altra que la tornava tapar, això era els dies de temporal mitjà. Quan hi havia un bon temporal, a *Ses Amitgetes* si una persona hi llaurava quan feia un hora notava saladina als llavis; quan anaven a dinar havien d'untar l'arada perquè si no en tornar-hi l'arada ja no llaurava bé.

Mon pare tenia la seva barqueta a l'explanada de *Es Bastons*. Un dia que hi va haver temporal va desaparèixer, la barca, i va comparèixer a *Ses Coves* feta quatre trossos.

Ara que parlem de pesqueres, us contaré que mon pare tenia un caprici molt fort. Volia una barca amb què pogués mirar el fons de la mar per veure on tirava els gambins o els morenells i d'aquesta manera treure més peix. Hi havia uns aparells que tenien forma de poal amb un vidre com a base que quan es posa en contacte amb l'aigua permet veure el fons de la mar. Idè bé, el meu pare va fer fer una pastereta i a la part de davall hi va fer posar dos vidres aferrats amb una pasta feta amb blanc d'espànyol i oli de lli, en aquell temps encara no s'usava la silicona.

Abans heu dit que pescàveu amb gambins i morenells, ens podrieu dir com són aquests ormejos?

Els morenells tenen la forma d'un buc d'abelles antic i s'hi entra per un cap. Un dia de mal temps en perdérem

un, el temporal el va canviar de lloc, al cap d'un mes, quan cercàvem altres llocs per parar-ne, el trobàrem amb un esquelet de peix que devia fer una partida de quilos.

Els gambins són com una gàbia rodona amb una tapadora damunt i una entrada per baix. Normalment era fet de rebrots de mata, aladern, etc. Utilitzàvem mata

perquè no es prodeix. Bé s'ha de dir que la mata es podreix si no es talla quan toca. Això depèn de com està situada la lluna. Si la lluna està en minvant, dins peixos, a principis de mes, només es pot tallar la mata un dia determinat, en canvi si la lluna quan està en minvant és a la darrera del mes n'hi ha tres de dies que són bons per tallar la mata. Això no són invencions meves, jo ho he llegit a un llibre que es titula *Vivir con la luna*, el vaig comprar al Círculo de Lectores, i ara ja no el poden trobar. D'aquestes coses no se n'han de riure perquè jo ho he comprovat.

Moltes gràcies. ♦

Jaume Salvà

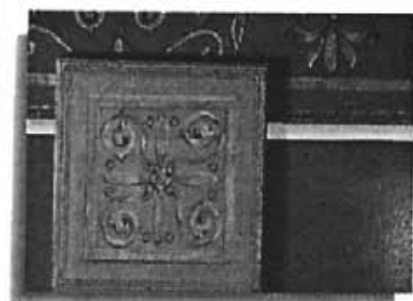
EURO - IDIOMAS

Lucmajor

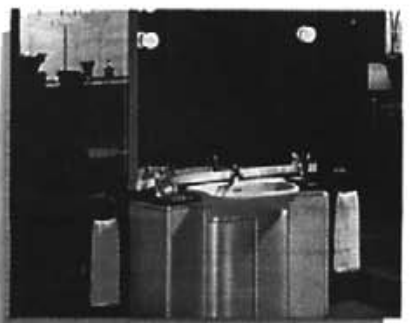
*Aprenen idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
nadius i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Lucmajor • Tel. 66 11 33

BANYS, TRESPOLS I REVESTIMENTS,
CALEFACCIÓ, AIRE CONDICIONAT...

TOT

de Massanella

Roca

 MASSANELLA S.A.

Ctra. de Valldemossa, 44. - Tel 75 03 45 - Palma

La mestressa i les cosidores

I. Barceló
A. Monserrat

La foto es va fer al carrer de Bons Aires, núm. 13 devers l'any 20. La casa va ésser enderrocada el 14-VI-36. Durant la Guerra Civil l'aviació republicana tirà 5 bombes damunt el poble i, casualment dues caigueren damunt la mateixa casa. Gràcies a Déu no va haver-hi morts.

A la foto feta, al corral de la casa on vivia la mestressa, la podem veure envoltada de les aprenents de cosidores. Aleshores, al poble, com mostra la foto, totes les dones, joves i majors anaven vestides de pageses. Devers l'any 29 començà el canvi cap al "vestit de ciutadana", canvi que es va produir ràpidament sobre tot en la gent jove.

1.- Isabel Monserrat (a. de ca'n Gaspar Mosca), mare

d'Antoni Ripoll Monserrat (a. Frontet).

2.- Margalida Contestí (a. Morlara). Germana de D. Mateu Contestí Torrens (a. Morlà). Mestre d'escola. Tia de na Margalida i na Joana Salvà Contestí (a. Tonet), de Damià Contestí d'Estacar i de na Mª Antònia i na Joana Clar.

3.- Sebastiana Noguera (a. de ca'n Jordi). Tia de na Margalida Noguera Mut.

4.- Margalida Salvà (a. Mongeta). Vivia al cantó entre la Plaça i el Born on actualment hi viuen en Pep Ramon (a. Requeté) i na Jerònia Taberner.

5.- Francesca Pastor (a. Casetes). Mare de D. Mateu Monserrat Pastor, actual Jutge de Pau.

6.- Jeroni Calafat (a. Garriguera). Vivia al carrer de Bons Aires a veïnat de la casa enderrocada per les bombes.

7.- Pràxedes Salvà (a. Verda). Germana del forner de ca'n Seu i tia de l'actual propietària.

NOTA. Donam les gràcies a tots els que col·laboraren amb la seva informació referent a la foto i especialment a D. Mateu Monserrat i Pastor. Si qualcú creu que hi ha qualche equivocació en la informació li agrairíem que ens ho comunicàs personalment o al tel. 660190.

FE D'ERRADES. Segons ens han informat, a aquesta secció del mes passat, el nº 11 on diu "germà del coronel Jaume Salvà" hauria de dir "germà del coronel Jaume Cerdà" i als dos llocs on referint-se al batle gràcies al qual es feren ses Escoles diu "Bartomeu Sastre i Juan" hauria de dir "Bartomeu Sastre i Garau". ♦

**Xarxa
de Biblioteques
de Mallorca**

**Consell
de Mallorca**

Biblioteca Pública Municipal de Lluçmajor

Plaça Espanya, 46 1r

Telef. 971.661018

Horari: De dilluns a divendres de 16 a 20h.

Dimarts, dijous i dissabtes de 10 a 13h.

Novetats.

Llibres

Maria de la Pau Janer. **Ets la meva vida , ets la meva mort.**
Albert Salvadó. **Jaume I el conqueridor. El punyal del sarraí.**
Lucia Etxebarria. **Todo lo visible y lo invisible.**
Antonio Gala. **El imposible olvido.**
Antonio Muñoz Molina. **Sefarad.**

Videos

Bailar en la oscuridad.
American Beauty.
Huracan Carter.
El dilema.
Oriente es Oriente.
Calle 54.

Cd's

Lax'n'busto. Llença't
Marley remixed : Shakedown.

- * Premsa diària i revistes
- * Préstec interbibliotecari
- * Servei de Fotocopiadora
- * Consulta i préstec de llibres, vídeos i cd's
- * Activitats de dinamització

Una visió històrica del cinema

L'espectador és un element bàsic en aquest estudi de C. Miquel Sbert

Coloma Julià

En Cristòfol Miquel Sbert Barceló és un santanyíner que el passat 5 d'octubre va presentar a Lluçmajor el seu llibre *El cinema a les Balears* des de 1896, una adaptació de la seva tesi doctoral llegida el 1997.

En aquesta presentació va fer referència a la seva relació amb Lluçmajor, primer com a alumne de dos mestres llucmajorers destinats a Santanyí: D. Miquel Múger i D. Bartomeu Miralles, amb els quals va cursar l'ensenyament lliure del batxillerat i dels quals en guarda un bon record; i posteriorment com a professor al Centre de Formació Professional des dels inicis, el 1978, fins al 1985.

Aquest llibre és un estudi seriós que va començar el 1993, un any després d'haver tancat el cine Principal de Santanyí, propietat de la seva família des de l'any 1939.

Miquel Porter va formar part del seu tribunal de tesi doctoral i resalta a la presentació del llibre i "la pacient labor de documentació prèvia que ha hagut de representar anys de paciència i revisió analítica. Però a això s'hi ha sumat una notable capacitat de síntesi i una claretat expositiva que en fa amena la lectura".

Qu et va motivar a investigar i escriure sobre el cinema a les illes Balears?

Jo de petit ja vivia en aquest ambient, feia castells amb les fotos de cartó de propaganda... teníem el cine Principal a Santanyí.

Quan vaig decidir fer el doctorat ignorava que hi hagués tot aquest material. Em vaig començar a engrescar quan en Biel Thomàs em va mostrar uns anuncis que l'església havia posat a l'Heraldo de Lluçmajor, deien que no anassin al cine, perquè si hi anaven tornarien cecs, perdrien els doblers i anirien a l'infern. Em vaig posar a consultar tots els toms de l'Heraldo (1914-1923) a l'arxiu de l'Ajuntament i a la llibreria Roca, a més de molts altres arxius, i 100 anys d'hemeroteca.

C. Miquel Sbert i Barceló

Vaig voler investigar a fons per donar una visió del que ha estat el cinema a les Balears, incloses les pel·lícules que s'hi han filmat, la gent que ha en-

caminat les seves il·lusions cap al món del cinema i especialment el públic.

I què ha descobert en aquesta investigació?

Que el cine va ser molt important. Quan la gent no tenia un nivell cultural, ni unes normes d'educació, el cinema mostrava la manera de comportar-se en societat; amb el cine també s'aprenia a viatjar. Per altra banda el cine escandalitzava, es veien crims robatoris, escenes d'amor i d'infidelitat, i això feia més efecte que ara perquè era la novetat. També era un reclam i això contrastava amb la influència de l'església, després la mateixa església va començar a posar cines, no per fer negoci, sinó per censurar les pel·lícules.

Actualment el cinema comparteix la seva rellevància amb la televisió.

Es podrien destacar etapes al llarg de més de 100 anys de cinema a les Balears?

El primer cine que es comença a mostrar pels pobles grans el 1897 és l'exhibició de vistes fixes i també de vistes animades mogudes per un motor

Arribada de la Infanta Isabel, La Chata, a Lluçmajor el 1913. Diapositiva realitzada perquè fos passada al cine local (Recreatiu, Lluçmajor)

Instantània de la filmació de les Fires de Lluçmajor de 1926, feta per encàrrec de l'empresa del cine Recreatiu i façana d'aquest local al final dels anys vint. A la taula d'anuncis s'hi pot llegir Ramón Novarro, Ben-Hur (Recreatiu, Lluçmajor)

de gas i acompanyades de vegades pels cànctics d'un fonògraf. Es tracta del cine ambulant que bastants de cinematògrafs duïen a Palma i també a Felanitx, Inca i Manacor.

Els anys 20 marquen l'època amb més abundància de cine, era el moment del cine mut, i el moment que requeria més poques comoditats. Es projectava el cine dins una portassa o a qualsevol lloc.

Les pel·lícules es compraven a Barcelona o París, no era com ara que es lloguen, i es mostraven a diferents pobles fins que estaven espenyades. Els diàlegs eren cada vegada més llargs i això sorprenia tothom, però de totes maneres el cine es veia malament, i la gent es cansava, fins al punt que els

dies de festa se solia intercalar amb sarrauetes, cupletistes, jocs de mans...

El 1927 comença el cine sonor, i com que no havien descobert el doblatge, havien de fer les pel·lícules amb actors de poca qualitat moltes vegades.

Cap als anys 30 el cine tenia més comoditats. Era el moment del cinema espanyol amb na Imperio Argentina, en Miguel Ligeró i n'Angelillo; tenia molt d'èxit i popularitat, sobretot "Morena clara" i "La verbena de la paloma". Fins i tot durant la guerra les passaven una vegada i una altra; també interrompien "La hija de Juan Simón", aturaven la pel·lícula per tornar a sentir la cançó "Soy enterrador". Però durant la guerra es varen tancar molts de cinemes i per tornar obrir-los s'exigien permi-

ssos i garanties perquè no hi hagués incendis.

A la postguerra l'únic entreteniment era el cine. Als Estats Units ja tenien televisió i per això es varen haver de fer inversions espectaculars com el cinemascop. Tot això es va fer quan aquí la gent encara anava al cine i per tant fins als anys 60, quan es va popularitzar la televisió, podríem parlar d'una època molt bona per a la història del cinema, mentre que els anys 70 i 80 vendrien marcats per una etapa de decadència i de relativa recuperació.

Quines referències tens del cinema a Lluçmajor?

A Lluçmajor el cine va tenir molta ès de l'any 1902, quan es va inaugurar el teatre Mataró. Aquest mateix any s'hi va instal·lar el cinema. Aquest cine-teatre va funcionar fins l'any 1971.

La primera constància que tenim de la projecció de cinema al teatre Recreatiu és del 1904 com a cine ambulant i del 1912 com a cine ja fix. Des de llavors s'han fet dues importants reformes, el 1934 i el 1968.

El París Alegre es va inaugurar el 1908 i com a cine funcionava l'estiu a l'aire lliure. Va ser clausurat el 1936.

L'Odeón es va obrir el 1920, funcionava a l'aire lliure i es va tancar el 1935.

El Nuevo Cinema es va obrir el 1927 i es va tancar el 1936 com a cine.

La Bombilla, al velòdrom es va inaugurar el 1928, funcionava a l'aire lliure i també es va tancar el 1936.

El Patronat es va inaugurar el 1931, i cap a finals dels anys 40 al mateix local s'hi va inaugurar el cine-teatre Principal, el qual va funcionar fins el 1986.

I què has pogut esbrinar de tota aquesta història del cinema a Lluçmajor?

He aconseguit molta documentació del ric arxiu del cinema Recreatiu, del qual procedeixen moltes de les imatges del llibre.

El teatre Recreatiu o de Ca's Coix es va construir l'any 1877 per Gabriel Thomàs, un emigrant que havia retornat al seu poble, i en aquest teatre ja s'hi donaven algunes temporades de projeccions abans d'instal·lar-hi definitivament un cinema, el 1912. Des de llavors i fins ara mateix, ininterrompudament, quatre generacions de la mateixa família Thomàs hi ha celebrat sessions de cinema, això el converteix, gràcies a les successives millores, en un dels cinemes balears oberts més emblemàtics.

En Bernat Thomàs, la segona generació, va encarregar l'any 1926 un documental de Fires i Festes de Lluç-

◆ NUEVO CINEMA ◆

TRES ÚNICAS FUNCIONES, SÁBADO DÍA 21 NOCHE Y DOMINGO 22 TARDE Y NOCHE

BEN-HUR

Lo más grande del mundo.

Exclusiva de este Teatro en Lluçmajor

PRECIOS:
Palcos 9'00. Butaca 1'25. Preferencia 1'00. Gral. 0'80.

NOTAS: Los señores abonados que no quieran sus localidades deberán dar aviso en taquilla antes de las 4 de la tarde del día 22 para disponer de ellas la empresa.
Los niños de Navidad y Año Nuevo se considerarán de adultos y los abonos que no quitan sus localidades de la sala darán lugar a la pérdida de cada uno de dichos días.

Clamoroso éxito de BEN HUR

© J. M. D. LUCAS

Programa de Ben-Hur. L'abonament era una manera d'assegurar l'assiduitat de l'espectador (Recreatiu, Lluçmajor)

Cap als anys 30 molts anaven al cine per fer renou i no quedava més remei que separar els nins a un costat i les nines a l'altra. De vegades havien de dur un municipal per posar ordre.

Al Recreatiu tenien un motor d'un cotxe per quan s'apagava el llum, funcionava amb una potada.

Quan es va inaugurar el París Alegre es fongueren els ploms.

El temps de la República (1931-36) les pel·lícules americanes no arribaven i se'n passaven moltes d'alemanyes; els socialistes llucmajorers no hi estaven d'acord i feien amenaces de boicot.

A Lluçmajor també funcionava els anys cinquanta "el martes de moda" i consistia en regalar les entrades a les dones; si hi anava un home sol li regalaven una entrada de dona per a l'altra setmana.

Al poble hi havia la indústria del calçat i per això de vegades anaven al cine per copiar les sabates de la pel·lícula, com en el cas de "Escuela de sirenas" del 1948.

La pel·lícula Gilda es va estrenar al cine Mataró abans que a Palma.

Però la millor realitat és la supervivència del cine-teatre Recreatiu. En Tomàs Thomàs, la tercera generació, va incorporar el Cinemascope el 1954, més aviat que als altres pobles, i va fer una gran inversió quan ningú no invertia.

I ara, quan pràcticament s'han tancat tots els cines dels pobles, perquè és difícil sustentar-los, en Biel Thomàs ha aconseguit mantenir l'assistència d'un públic fidel. ◆

CINE MATARÓ

INAUGURACIÓN DEL

CINE SONORO

DÍA 28 FEBRERO 1931

CON

EL CANTO DEL DESIERTO

SELECCION CINAS

WARNER BROS. VITAPHONE

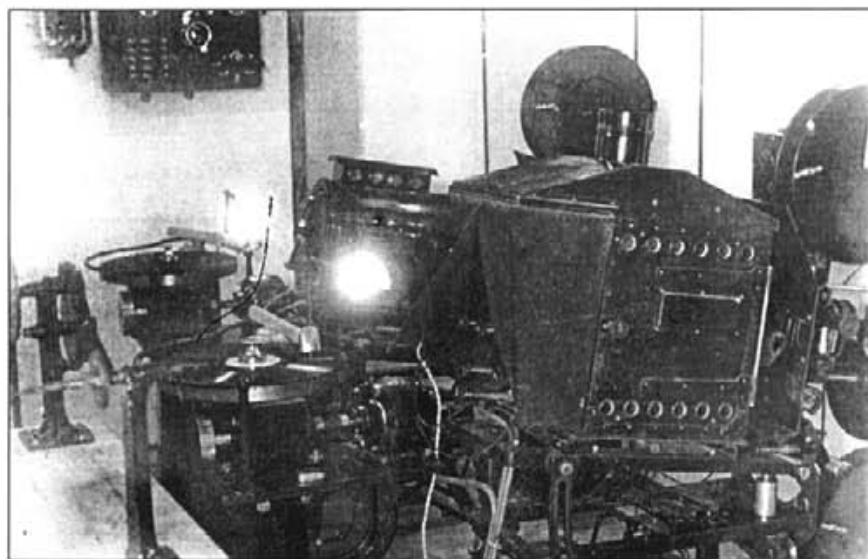
Primera pel·lícula sonora que es projectà al Cine Mataró (Recreatiu, Lluçmajor)

major al distribuïdor Maties Garcias Bosch, i aquests tipus de documentals no es feien als pobles, només se'n feien alguns a Palma.

Als voltants del 1931 el pare franciscà Joan Caldentey Vidal va obrir el cinema Patronat Social Femení, el qual, juntament amb altres negocis, com una impremta o un taller de confecció, havia de servir per a la construcció d'un col·legi d'ensenyament secundari i una escola d'arts i oficis per a al·lots, però no li va anar bé.

Quines anècdotes t'han interessat més?

És ben evident que a Lluçmajor el cine va tenir molta importància i es podrien contar moltes anècdotes:

Maquinària de projecció del Recreatiu de Lluçmajor, amb el primitiu sistema sonor Vitaphone de tocadiscs (Recreatiu, Lluçmajor)

FIAT STILO 3 PUERTAS

FIAT STILO 5 PUERTAS

1.6 16v	Cilindrada 1.596 cm ³ 103 CV-CE a 5.750 r.p.m. 14,8 kgm-CE a 4.000 r.p.m.	DYNAMIC		ACTIVE	DYNAMIC	
1.8 16v	Cilindrada 1.747 cm ³ 133 CV-CE a 6.400 r.p.m. 15,6 kgm-CE a 3.500 r.p.m.	DYNAMIC			DYNAMIC	
2.4 20v	Cilindrada 2.446 cm ³ 170 CV-CE a 6.000 r.p.m. 22,5 kgm-CE a 3.500 r.p.m.		ABARTH			ABARTH
1.9 JTD	Cilindrada 1.910 cm ³ 115 CV-CE a 4.000 r.p.m. 25,9 kgm-CE a 2.000 r.p.m.	DYNAMIC		ACTIVE	DYNAMIC	

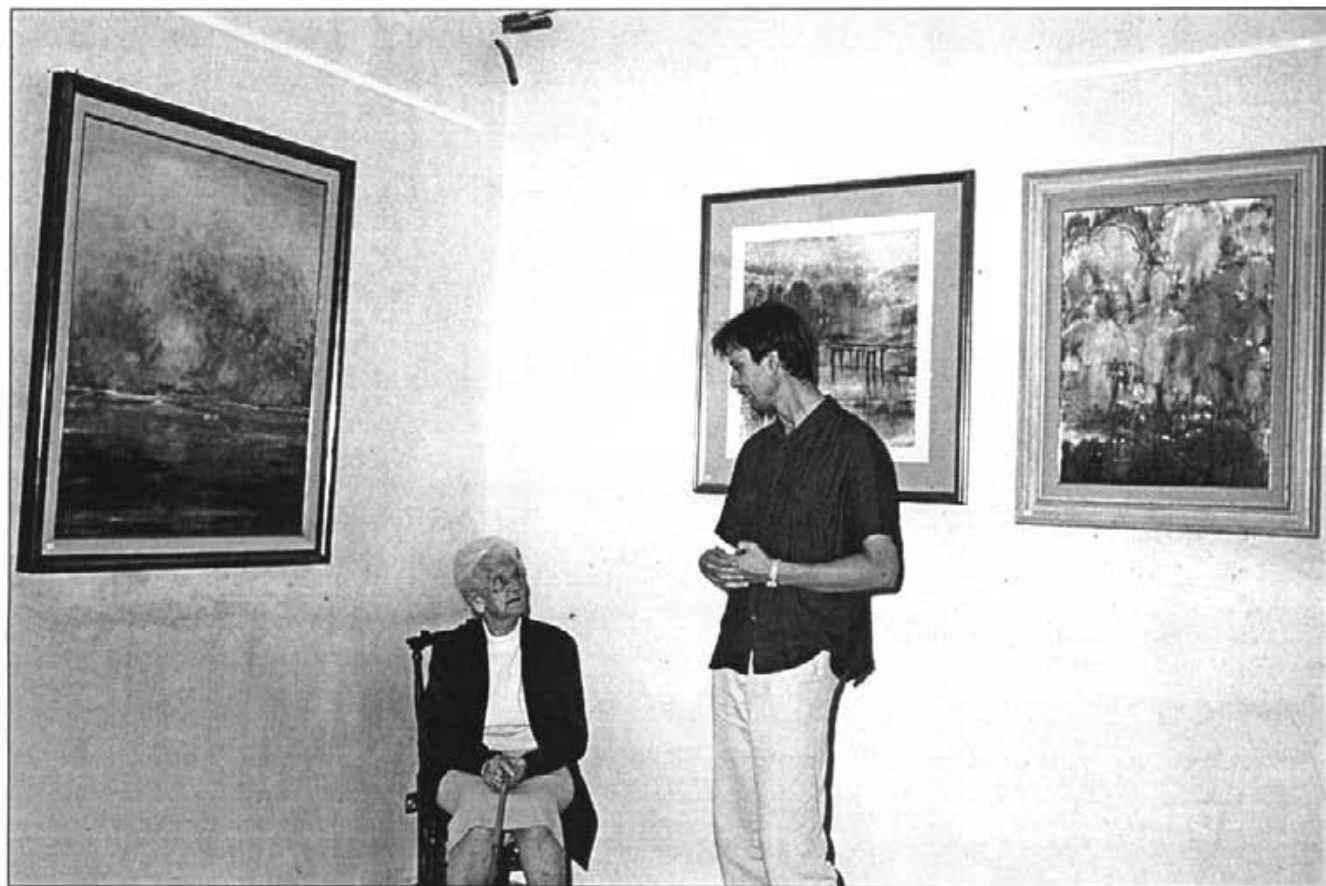

SERVEI OFICIAL:

TALLERS CAÑELLAS - ROTGER

C/. Hispanitat, 19 - Tel.: 971 66 06 47 - Lluçmajor

Aina i Damià Mir, pintura i nexes

Francesca Clar
Fotos: C. Julià

El 12 d'octubre s'inaugurava a Lluçmajor una mostra plàstica d'interès, amb l'aliçent de presentar-nos en un mateix espai físic, la pintura d'Aina Mir i la del seu nebot, Damià. Propiciat el diàleg entre llurs obres, s'establí una mena de nexa genealògica de motivacions i de recerques.

A més a més, ens va per-

metre gaudir d'una reduïda selecció de l'obra poc coneguda de n'Aina. Ens colpeix la seva qualitat sensitiva i tractament desinhibit i fresc, si tenim presents els 90 anys de la pintora, i el fet d'haver elaborat el seu llenguatge plàstic en el difícil entorn llucmajorer, encallat des de la postguerra en un academicisme decoratiu, que si bé a Mallorca xuclà les influències de la pintura paisatgística del Modernisme

(primeria del S. XX) va perdre aquella febre exaltada en el color i les pinzellades d'un Anglada Camarassa o d'un Joaquim Mir.

A les noves generacions, com en el cas de Damià Mir, se'ns ha fet més obert l'accés al coneixement, i senzill l'assimilació de les molt diverses aportacions de l'amplíssim ventall artístic del segle passat. Així doncs, és remarcable la força i l'habilitat de n'Aina per surar,

potser "instintivament", tal com ella afirma, per damunt de l'àmbit localista, enllaçant el paisatge conformat de llum, d'un Turner precursor de l'abstracció (primeria del S. XIX), amb el tractament gestual, fet de grafies i d'incisions sobre la pintura, proper a l'informalisme que triomfa a Europa durant la dècada del 1950.

La seva, és una figuració sotmesa a l'estètica clàssica. L'imperatiu de bellesa,

Nuevo Hyundai
TRAJET CRDI

disfruta la vida **HYUNDAI**

Més potència i molta, molta menys consum. Axi es el nuevo Hyundai Trajet CRDI, un gran monovolumen de siete amplias plazas. Con motor turbodiesel de inyección directa common rail de 112 cv. Y un completo equipamiento de serie: Doble Airbag. Aire acondicionado. Alarma con mando a distancia. Retrovisores eléctricos. Y opcional: Aire acondicionado trasero. ABS. Hyundai Trajet CRDI desde 9.979.000 ptas.* (21.474,21 euros).

* IVA incluido. Precios de venta recomendados. Precios de venta recomendados. Precios de venta recomendados. Precios de venta recomendados. Precios de venta recomendados.

3175
SERVICIO AL CLIENTE
800 200 000
www.hyundai.es

SERVEI TALLER MECÀNIC J. TOMÀS

C/ Antoni Maure, 50 - Tel. i Fax: 971 66 14 72 - Lluçmajor

s'imposa mitjançant un mesurat equilibri compositiu i una idealització dels paisatges, flors i altres objectes representats. N'Aina no pretén descriure una realitat possible, sinó la suggestió atmosfèrica. Però, a diferència de l'impressionisme, on l'atmosfera defineix un instant climàtic concret, ella l'entén com una mena de materialització espacial de les sensacions i relacions entre els elements, i fa tangible la irradiació de la seva existència.

N'Aina, parlant en un cafè, m'ha assenyalat els seus principis: la composició, la simplicitat i la llum. En el seu procés es fa pal·lès, doncs, un control racional per sota de l'espontaneïtat sensual del color i del gest.

Aquesta disposició i principis semblen anar prenent-se dins l'obra recent de Damià Mir. Cada cop més asserenat, acomoda l'atzar ajustant-lo a una composició establerta, ara, de bon començament.

Les connexions creatives entre Aina i Damià, es fan evidents en el tractament de la pintura. Dins d'un fons de veladures, regalimes o taques, de zones diluïdes i zones denses de color, es configura un espai sobre el qual es tracen els elements figuratius.

Per a Damià, la figuració sembla tenir un valor gairebé anecdòtic. El seu interès se centra en l'expressivitat formal, servint-se d'un joc de recursos matèrics i ti-

pogràfics, com el collage de papers i cartrons o el suport de fusta vista. En l'ús d'aquests recursos, així com en la representació, ja típica, de l'ampolla de refresc, Damià s'apropa a un pop-art de ressò dadaïsta, si bé moderat i en pugna amb la seva inclinació per la descripció minuciosa i de vegades preciosa dels objectes.

Damià defineix la seva trajectòria cap a un llenguatge més fet. Aina, malgrat que ara no pot pintar, viu l'art amb la mateixa vehemència de quan, fa uns 20 anys, exposà per primera vegada. I caldria, potser, considerar-la com a model de creadora, recordant-nos amb la seva actitud, el camí de l'art. L'art no és una

afecció ociosa, ni una habilitat manual, ni una teràpia, ni una professió, ni un saber; és molt més: una propensió ineluctable, la qual desvetlla els sentits de qui l'experimenta, movent-lo al

llarg de tota la vida, a una contínua recerca conceptual i estètica, transformant alhora, la seva manera de ser i de sentir. Aquesta passió llueix als ulls de n'Aina. ♦

GIMNÀS A PUNT

C/. GRUP ESCOLAR, 68 - LLUCMAJOR - TEL.: 971 12 10 81

Activitats per a tota la família

Fitness (estar en forma)

Aeròbic

Step

Body - pump i Body - combat
(et convidam a provar-ho)

Taekwon-do (Infantil i adult)

Hapkido

Defensa personal

Sauna i raigs uva (preus especials)

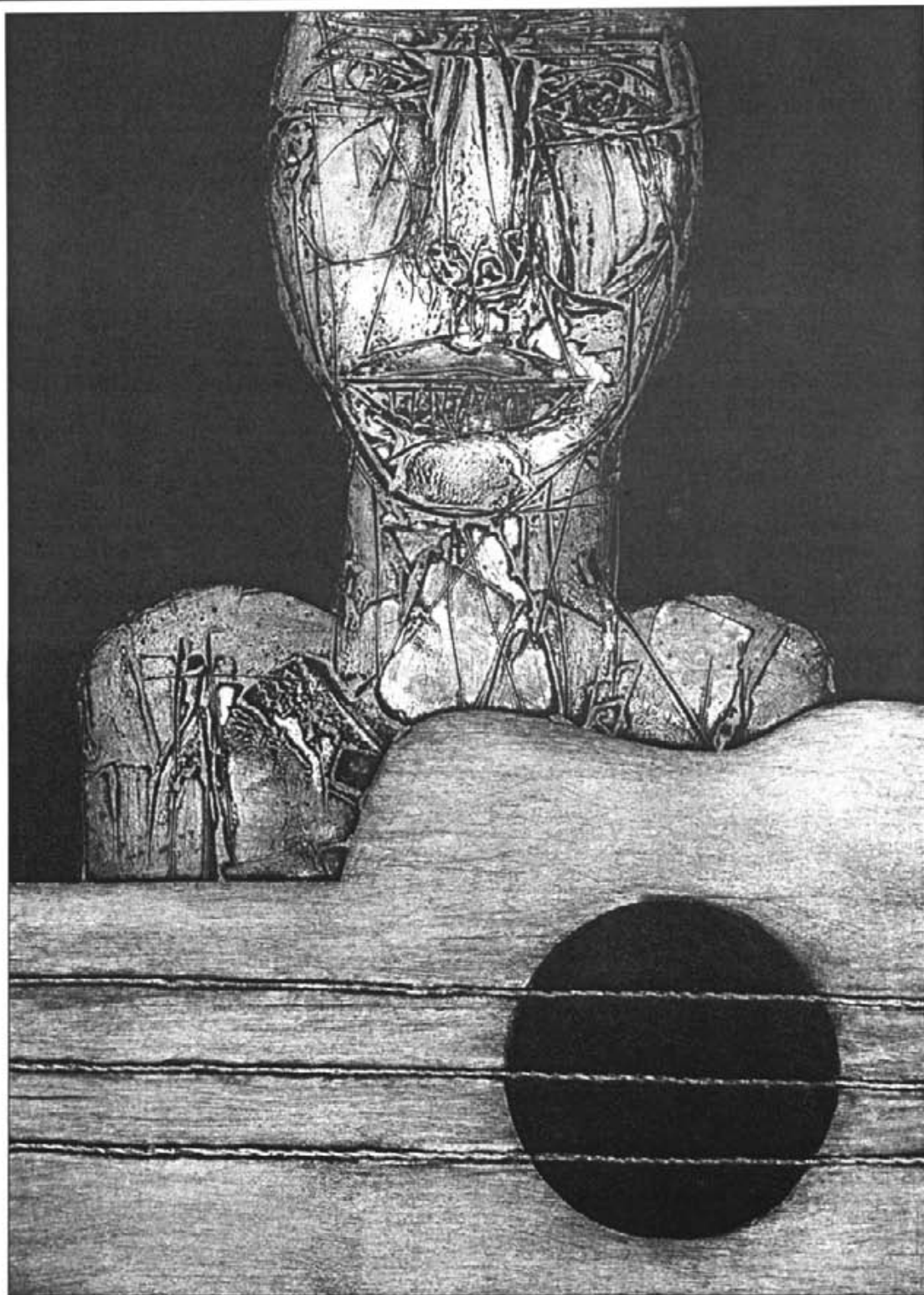
*Les més modernes màquines i el millor
equip humà al teu servei*

**T'assessoram i t'ajudam a elegir les activitats
més adequades a les teves necessitats**

Sa Libreria

*Llibres, contes,
jocs educatius,
material d'oficina*

C/. Sa Font, 15 • Tel.: 66 26 66 (Llucmajor)

Ha passat per “Ses Fires” de Llucmajor, Eduardo Roca Salazar “Choco”, pintor i gravador

Antònia M. Bonet

A partir de l'obra de Choco se segueix un camí de recerca a través d'arrels, símbols o vivències duits als extrems màxims. La seva llarga, acurada preparació i domini de la tècnica ens sorprèn de sala a sala; uns gravats d'intensíssima força expressiva, uns olis molt treballats, capaços de despertar emocions, plens de connotacions arcaïques, fantasia desbordant i colors sempre significatius de l'ambient viscut.

Aplaudesc i don suport a l'esforç que Llucmajor ha fet per donar a conèixer l'obra esplèndida de Choco i tant de bo sigui aquesta iniciativa, la primera d'una llarga sèrie que ens monstri l'art actual. ♦

Ñamba'apo Onoñondive Nosaltres treballem junts

Marc Masmiquel, Bel Alzamora i
Joan Ignasi Barceló
NouSud.- Cooperació amb Para-
guai/Desenvolupament Local i
Sostenibilitat

El nostre treball

Vam treballar en NouSud, una petita organització de Cooperació Internacional. La nostra àrea se centra en la República del Paraguai, a la seva zona oriental, una zona subtropical d'assentaments i comunitats llauradores: departament de Canindenyú, Colònies de Santo Domingo i Guaraní Poty.

Paraguai va sofrir dictadura militar fins a 1989, en aqueix fosc i repressiu període van ser assassinades més de 30.000 persones. Alfredo Stroessner el dictador, viu plàcidament exiliat a Brasília, amb més de 30 processos criminals a les seves espatlles.

Aquest país té una extensió semblant a la de l'estat espanyol, actualment hi ha uns 6 milions de persones, la meitat de la població té menys de 20 anys. El 50% de la població total viu al camp.

El guaraní és la llengua més parlada i encara hi ha nombroses ètnies indígenes, però en un avançat procés de desaparició.

Com a membre de l'àrea de lliure canvi Mercosur, aquesta república pateix una gran impotència davant d'Argentina i Brasil.

La inestabilitat política és patent, en els últims anys ha sofert dos intents de cop d'estat, el grau de corrupció és enorme i els moviments llauradors es mobilitzen constantment crispats davant de la impotència que pateixen.

Els objectius de NouSud

Davant del panorama exposat el

La taxa de natalitat de Paraguai és molt alta, cada família té de 6 a 10 fills.

Aquesta situació sumada a l'alta mortalitat infantil i complicacions de part fa que aquesta zona d'Amèrica del Sud sigui una de les més problemàtiques per als primers anys de vida. A pesar de tot, l'organització de la finca familiar té els més petits com a elements imprescindibles dels treballs de la granja.

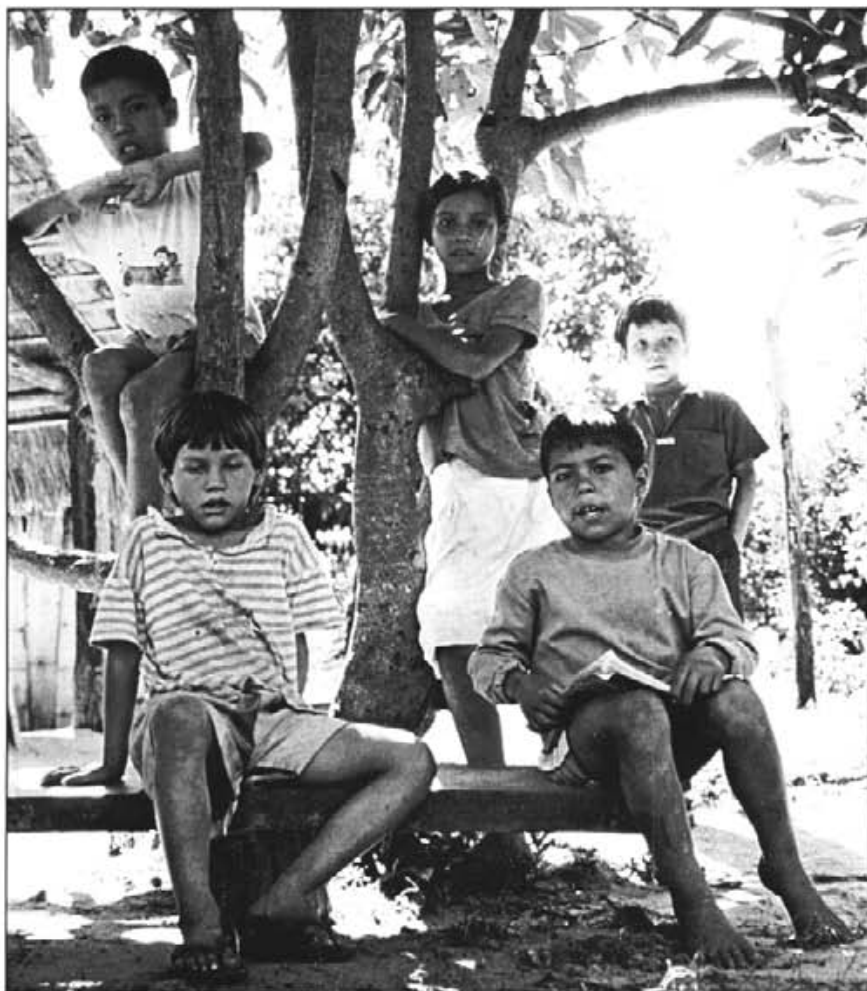
Jo era la llibertat no una paraula morta, la dignitat sense por ni orgull, la dignitat humana. Jo era un poble de milions de vivents, de sers humans. Jo plantava els fills, les paraules. Jo cantava la dansa, la mandioca. La meua terra era el dia i la nit, el sol i la lluna, la pluja i el vent, el meu temps era el temps sense hores. Jo coneixia la mort, però no la mort blanca, que la nostra mort antiga, era una mort humana.

Tornàvem a la terra, a la mare que ens engendrara. Jo era la cultura en harmonia amb la mare naturalesa. La vida era el meu culte, la dansa era el meu culte, la terra era el meu culte.

*Missa dóna terra sem mals
Basada en la cosmovisió guaraní
Pedro Casaldàliga/Pedro Terra*

Nosaltres, que sabem que el nostre llenguatge és enganyós, que mai hem estalviat esforç per aconseguir la pàtria, el vertader llenguatge, el domicili dels déus, la Terra sense Mal; on mai serà hostatjat un Déu que siga només un Déu, ni un home que siga només un home, perquè res del que existeix pot ser dit només per un.

*Del Lament dels Últims Homes
Parcialitat Mbaya-Guaraní
Recollit per Hélène Clastres*

nostre equip de treball busca la consolidació de les comunitats llauradores dins del treball comunitari i l'autogestió.

Les dèbils estructures institucionals no es preocupen de la situació dels exclosos i per això l'objectiu és doble: col·laborar en l'enfortiment dels llaços comunitaris i denunciar els drets bàsics a les autoritats.

Aquest desenvolupament ha de basar-se en la lliure elecció de les decisions i en un respecte constant al medi ambient. La pobresa estructural d'aquestes joves comunitats i l'exploatació fustera per part de multinacionals i sectors lligats al poder són les claus que defineixen el perquè de la nostra actuació.

La dinàmica de treball

Els habitants de la zona són els protagonistes del seu desenvolupament, nosaltres només som facilitadores de la mateixa, donant suport tàctic i infraestructural al seu treball. Vam col·laborar amb ells, amb les organitzacions llauradores.

El nostre equip es desplaça per estades d'un any per a poder aprendre la llengua i viure les dificultats habituals de Canindenyú: absència de vies terrestres d'accés, infraestructura sanitària, comunicacions, energia.

Un procés natural d'inculturació és imprescindible per a no imposar clixés paternalistes i occidentals, es treballa en Desenvolupament Local, participant en les assemblees, en el procés d'anàlisi col·lectiva i en les gestions diverses que la complexa problemàtica exposa-da implica.

Els projectes

Des de fa cinc anys hem implementat diversos projectes a la zona, sempre en col·laboració amb les organitzacions llauradores.

El disseny dels projectes ha estat fet *in situ*, i el nostre equip ha actuat de mer intermediari amb les institucions mallorquines.

Nande ñamba'apo oñondive, *Nosaltres treballem junts*, aqueixa és la clau bàsica que es va acordar amb els llauradors. Com sabem es tracta d'un procés lent, 35 anys de dictadura, d'espoliació i repressió, però que després del 89 no ha fet més que empitjorar la contínua impunitat dels terratinents i latifundistes.

Més de 300.000 famílies, no tenen terres, la mortalitat infantil és de les més altes del Con Sud, els bancs imposen interessos de més del 50% per a

"Lluitem per la independència" firmat: el poble. Aquest és un dels rastres deixats en una cèntrica plaça de la capital, ciutat d'Asunción, després de les mobilitzacions llauradores que clamen per justícia, terres i llibertat.

crèdits a llauradors... només es pot combatre des d'una mentalitat col·lectivista.

En 1997 es va construir un Habitatge Comunitari, el centre de reunions de la *Comissió de Desenvolupament Comunitari Santo Domingo*, la nostra contrapart a la zona. Entre 1998 i 1999 es va implementar la construcció d'un Lloc de Salut i d'un Radiotelèfon.

Però el nucli del treball no són els projectes, sinó l'orientació cap a un model cooperativista just i solidari, mitjançant reunions setmanals, cursos d'alfabetització per a adults i dinamització comunitària.

Aquest últim període 2000-2001 vam desenvolupar tres projectes; el realitzat mitjançant la construcció d'un Centre Comunitari a la Colònia de Gurarani Poty, una zona sense llum elèctrica i amb enormes distàncies entre les seves 14 comunitats i assentaments indígenes.

I a la colònia de Santo Domingo es va treballar en la consolidació d'una *precooperativa agroecològica*, a fi de distribuir les collites locals a les ciutats, ja que abans només es podia accedir als injustos preus dels centres d'arreglada i sitges de les grans empreses (de capital transnacional: alemany, brasiler i nord-americà).

Aquesta cooperativa es guia davall principis de protecció de la biodiversitat, cada soci regenera una hectàrea de selva i ajuda als viviers forestals comunitaris. Finalment es va dinamitzar la formació d'un grup d'artesanía tèxtil format per dones, el grup s'anomena *Po Oipyaháva/Mans Teixidores*, i realitzen manufactures artesanals (mantes,

hamaques...). La fortalesa del treball de la col·lectivitat és l'únic model que pot reconstruir el teixit social que la repressió i els ajustos econòmics han destruït.

La nostra experiència personal

Al marge dels detalls del treball realitzat, no podem oblidar que el nexa principal és la gent, el seu enuig i generositat, els projectes són un mitjà - una ferramenta-, el fi: les persones.

Però és difícil parlar d'açò aplicant els tòpics habituals, està clar que es viu d'una *altra manera*, que els trets culturals són diferents i que la circumstància geopolítica aïlla aqueixes realitats.

No obstant després de diversos anys de vivència continuada a Paraguai veiem una cosa: és la nostra visió eurocèntrica la que està aïllada, o la que els classifica com a parcialitats, o realitats aïllades. Quantitativament ells són majoria, no importa ser una màquina per percebre aquesta qüestió, basta tenir la humilitat suficient per a acceptar les coses des d'una perspectiva històrica coherent amb els valors de llibertat i justícia.

Els primers mesos a penes es pot entendre res, es necessita mig any per assimilar el nou ritme, el clima, les bromes... El primer any és una *introducció*, i fa falta voluntat per deixar enrere els prejudicis occidentals.

Quan ens comentaven que bandarra havia estat *macheteado* i enterrat *aquí només*, o que aquella criatura de set anys va disparar a no sé qui en els Ban-

yats d'Asunción (la zona de xavoles) o que Mario Ribas -un llaurador dels milions que hi ha- va haver de vendre el seu únic bou perquè el seu fill no morirà.

... no són els fets el que ens han de sorprendre, sinó el que nosaltres ens vam crear *més civilitzats*. El nostre sistema funciona, pot pensar algú, això és discutible però si funciona és sobre una estructura que no dubta a explotar i a enriquir-se a costa del Sud.

El valor de la vida, l'alegria extravertida dels llauradors, la tenacitat de no rendir-se, és aqueixa força, quelcom obri portes a la reflexió, quan estàs un any en aqueixes terres és inevitable veure moltes coses, sentir molt.

És obvi que et qüestionen el teu sistema de valors que el que potser abans no valoraves ara sigui distint.

La nostra experiència se situa en un context llaurador, la ciutat et permet descobrir més connexions amb el sistema occidental -Asunción, per exemple-, a més la "gent de ciutat" desconeix com viuen els seus paisans de l'interior, la llengua indígena -el guaraní- està mal vista, és com d'ignorants, es persegueix un model molt ianqui, la ciutat no té a veure amb la resta. I aquest detall és molt important, en un costat gratacles, mansions, cotxes de luxe i en l'altre selva devastada, cases de bambú i palla, camins de terra roja i bous...

Hi ha detalls que escapen a les paraules, et sents immers en el món del concret, el temps es dilata, no hi ha periòdics, no hi ha notícies de l'"exterior", el ritme dels rellotges desapareix, ara són els sons dels animals.

Al principi se't trenquen els esquemes, te'n vols anar, escapar, més tard gràcies a l'hospitalitat comences a aturar, a asserenar-te. Et posen un malnom, un "marquem-te" com diuen ells, et comences a sentir abrigat.

Et demanen quantes hores d'auto-bús has viatjat des d'Espanya, i no entenen per què venim de tan lluny, un mateix dubte... Tot porta el seu temps, cada un té el seu procés.

Vam viure amb poblacons mestisses, llauradors arribats al departament no fa més de 15 anys; Canindenyú era tot selva, ara queden "illes de selva", brots d'espessor forestal entre camps de monocultius, rasurats, sense un sol arbre.

La producció de les grans empreses agrícoles no tenen fre, per descomptat la capacitat regenerativa de les terres sí, en pocs anys més seran estèrils, la massa forestal inicial -devastada des de fa 20 anys- s'haurà vist reduïda a menys d'un 5%.

El clima subtropical de la zona de Canindeyú, que és on hem estat treballant, obliga com mostra la foto a què l'arquitectura de la zona sigui molt lleugera. En aquest cas una casa indígena camí a les comunitats de Guaraní Poty. Parets de takua (bambú) i sostre de palla i plàstics. L'avanç de la colonització mestissa ha fet que les ètnies guaraní retrocedeixin en els seus usos i costums, no obstant el principal enemic dels nadius és sens dubte la invasió econòmica, orquestrada pels interessos del Nord.

Aquí se situa la nostra experiència en un ambient advers per als més pobres, per a la naturalesa, per a una vida digna. La generositat d'ells és senzilla, quan vénen a visitar-te vénen a estar amb tu, no hi ha intenció més enllà de compartir un *tereré* (herba mat amb aigua freda) i comptar uns acudits.

Així sí, a l'hora de l'assemblea, aplacades les rialles inicials, es van preparant els plans, s'intenta veure què van a fer. Nosaltres vam escoltar; els dies passen, l'extracció il·legal de la fusta continua, el mercat internacional canvia els preus i milers de persones no poden vendre la collita.

Mai va acudir cap agrònom del govern departamental, els dies se succeïen, sense vacances, lentament.

Els problemes de fons

És bàsic poder observar els problemes en la seva magnitud real. Fins ara hem esbossat concrecions de la zona que coneixem directament.

Hi ha més, molt més. Hem de considerar que les dures condicions directament de subsistència exposades són majoritàries a Amèrica del Sud i afecten un nombre creixent de persones.

Vam trobar problemàtiques comunes: pauperització del sector primari enfront de la liberalització dels mercats, èxode rural i formació de barris de cabanyes, corrupció i manipulació en els comicis electorals, asfixiants processos de deute extern, privatitzacions

accelerades dels serveis públics, augment de la pressió social en les grans urbs, explotació infantil, condicions laborals insalubres, mobilitzacions llauradores creixents, i un llastimosament llarg etcètera de problemes.

La situació dels països del Sud no es pot analitzar des del vague i limitat argument que les institucions s'estan "democratitzant" i fins que no pugui "participar en el model global" les coses no s'arreglaran.

Aquest sol ser moltes vegades l'enunciat governamental, un posicionament cínic. Fa uns cinc segles es va iniciar una conquesta que encara no ha aturat. Europa va invadir literalment el planeta... i nosaltres només vam parlar d'una petita porció geogràfica, de l'hemisferi Sud, d'un conjunt d'assentaments i comunitats llauradores, un dels milers que hi ha per tot el continent.

Podem aportar la nostra vivència, ajudar a implementar infraestructures bàsiques... però el bot qualitatiu que suposa *transformar* passa per un canvi profund de valors. El nostre sistema, i ens vam referir amb "el nostre sistema" a què existeix -i no a què vam desitjar- és en el seu conjunt una maquinària que ha imposat unes condicions plantetàries que afavoreixen l'estratificació social i la injustícia.

Els diners (o els "mercadors") té més decisió que la gent, i aquest senzill enunciat ha provocat un abisme entre el Nord i el Sud. Aquest empobriment també es dona al Nord. La democràcia

està en dubte, obviar aquesta qüestió és esquivar la realitat, que és global i connectada. En aquesta nau viatgem tots, i ens referim a la Terra.

Podem identificar algunes de les forces en contra, l'experiència en el Sud en determinades situacions t'aporta una òptica que cap anàlisi sociològica et pot donar.

No és el mateix saber que el capital transnacional acaba afectant a alguns que viure amb els afectats i des de dins veure la magnitud del problema. No és el mateix saber que sentir, i a vegades vam pensar que a Europa creem saber molt però ja no vam sentir res...

Per tant hi ha un equip mortal els membres del qual són: l'interès de les multinacionals, el foment del consum insostenible, l'ètica dels diners (destruint els recursos sense pensar en les generacions venidores), els mitjans de comunicació de masses, la manipulació política.

En 1997 quan vam estar un any en Canindeyú, vam treballar al Liceu Nacional Santo Domingo, i abans de començar el curs vam plantejar la pregunta "Causas de la pobreza" als alumnes de 4t de Secundària.

Aquestes van ser les seves respostes:

"moltes vegades hi ha molta pobresa per la ignorància, perquè un no sap com eixir del pou de la necessitat"

"jo crec que la pobresa pot disminuir ajudant a un altre, amb capacitat, si jo fóra el govern del país miraria més als que necessiten, i no els corruptes com els diputats, senadors, autoritats"

"Hi ha molta pobresa perquè els que tenen molts diners no volen saber dels que no tenen"

"La culpa és del governants del país, perquè ells viatgen per ací, cap enllà... i als llauradors això no els salva i falta font de treball"

"La causa de la pobresa és que nosaltres no vam considerar que els pobres i els rics són iguals. Per als rics els pobres no són res, no consideren que són iguals a ell, i no li ajuden"

"També hi ha molts que viuen amb fam, malalts, per qüestions econòmiques i això succeeix i es dona més preferència als rics"

"Les causes de la pobresa és que hi ha el mercat, açò vol dir que hi ha un patró molt ric que dona una mica de diners i molt de treball per fer, i els llauradors no poden sortir del deute, això només"

"Falta més enteniment, falta més amistat"

"En el món hi ha uns quants tipus de persones, hi ha uns que són rics mi-

lionaris, i hi ha pobres agricultors, lluitadors, que treballen diàriament per al pa de cada dia"

"Per falta d'organització, unitat, honestat, treball, justícia, igualtat. Perquè nosaltres, les gentes, no som superiors a ningú"

Escac al model occidental

"(...) en la nostra riquesa cau la causa de la nostra pobresa"

Eduardo Galeano

La gestió privada de recursos públics ha ocasionat que les solucions no responguin als problemes. En termes generals es pot considerar un èxit que molta gent al Nord s'interessa pel que succeeix en altres zones del globus.

Les dinàmiques de Cooperació Internacional són un indicador positiu que la mentalitat de molts sectors de la ciutadania està sofrint una transformació.

Però açò no lleva que hi hagi altres processos que entorpeixen i dificulten aquesta labor.

El problema és que els processos de la globalització econòmica afecten més i a més gent.

Des de la nostra experiència en el Sud només podem desitjar que aquí en la nostra societat s'afavoreixi un canvi de mentalitat, de manera d'actuar, canviar els tòpics que treballar al camp és sinònim de mig de vida de subsistència quan l'harmonia que s'aconsegueix va precisament cap a l'abundància, però no una abundància acumulativa basada en les divises, no, una abundància basada en el treball comú, la responsabilitat compartida i el suport mutu entre semblants.

Tots els impediments externs no són tan forts com per a esborrar l'esperit humà, que en temps difícils ha de ser rebel i combatiu.

Qui paga el preu del nostre benestar? el 80% de la població mundial?

És així, un percentatge asèptic, més fàcil de conèixer que no de sentir. El festeig entre el poder econòmic i el poder polític genera hordes del fills no desitjats en el Sud, i més enllà de la metàfora estan les xifres i les cruentes estadístiques.

La gent normal, responsable i senzilla de la nostra societat ha de conèixer els amagatalls de l'eixam institucional, cal conèixer tots els fets i no sols les intencions, cal democratitzar el que així sense més ja vam considerar democràcia.

Per a transformar aquesta situació el model occidental ha d'evolucionar i no en la línia que ha seguit en l'última

meitat del segle XX. Estem en un encreuament que davall arguments humans i mediambientals no admet moviments indecisos.

Alternatives en el sud

Tenim un eixam d'elements: poders fàctics interessats, absència de seguretat social, privatitzacions dels serveis bàsics, latifundis, tinença oligopòlica de la terra, invasió multinacional, evasió d'impostos, blanqueig de diners, narcotràfic internacional, comerç d'armes, sector informal, treball infantil, violència.

... però és més important proposar alternatives que no seguir aquesta interminable llista.

El nostre se centra en un procés que es va iniciar fa cinc anys. En contacte permanent amb la Comissió de Desenvolupament Comunitari, hem après molt, i en el 2001 es va desenvolupar una idea que té molt a veure amb les alternatives: El projecte "Cooperativa de producció i diversificació agroecològica" pretén donar suport infraestructural i educatiu a l'organització llauradora de la colònia de Santo Domingo, Paraguai, amb l'objectiu de crear una cooperativa multiactiva que incrementi els escassos ingressos dels llauradors sense recursos de la regió.

Mitjançant l'adquisició d'un vehicle per al transport de mercaderies, i la construcció d'un centre d'acollida, es buscaran vies estables de distribució de la producció agropecuària. S'incorporaran així mateix, tècniques de cultiu per a frenar l'erosió a través de cursos de capacitació tècnica impartits per enginyers locals.

D'igual forma s'inclou en l'acció la construcció de 5 vivers forestals i la reforestació planificada de 60 hectàrees de terrenys desgastats i erosionats. La Dita activitat millonària el rendiment dels sòls, activarà el procés regeneratiu de la selva humida subtropical i possibilitarà la diversificació de la producció a través del cultiu davall muntanya.

El problema no sols és de caràcter econòmic. Vam contemplar, gràcies a l'experiència que els llauradors no van oferir, una visió més àmplia: Cal col·laborar amb el suport tècnic, però sense oblidar que el com es realitzi serà determinant.

Un element clau és protegir la riquesa natural: la selva tropical (els boscos tropicals humits alberguen a un 70% de les espècies vives), frenar la progressiva desforestació (l'any 2010 la cobertura vegetal del globus haurà disminuït en més del 40% respecte a

1990, 17 milions d'hectàrees desapareixen cada any: la superfície de Suïssa), combatre l'extracció il·legal de "rotlles" de fusta, per a ser venuts posteriorment a empreses alemanyes i nord-americanes.

Amb el reforç de les organitzacions llauradores es planta cara a la realitat, el canvi que es dona al si d'aquestes agrupacions és difícil de comprendre a Europa, el grau de participació és enorme, la mentalitat que a Occident està ancorada en l'individualisme del "tenir" allí lluita per ser col·lectiva, auto-organitzada, integral.

L'autèntic auge dels moviments socials vindrà del Sud perquè fa mig mil·lenni que s'està gestant.

I la humil experiència que nosaltres tenim amb aquest projecte no és aïllada, està repartida a l'ample del globus... hi ha exemples admirables d'organització autònoma, com el *Moviment dels Sens Terra* de Brasil, hi ha confederacions de cooperatives, unions de municipis, hi ha una extensa xarxa de gent lluitant que a pesar dels dictàmens del Banc Mundial seguirà treballant, perquè la vida no es pot aturar, la llibertat no es pot anul·lar.

Nosaltres l'hem vist, i no somniàvem.

Desafiaments per al futur: replantejament del desenvolupament

El desenvolupament del Nord, orquestrat pel consumisme, l'anomia i l'egoisme està arribant a la seva "línia de flotació".

Seattle exclama, Chiapas no renúncia, Timor resisteix. El llaurador treballa i no pot treure més hores al dia. El tancament dels mercats regionals davant de la trampa estructural de les *noves àrees de lliure comerç* catapulten molts llauradors a situacions desesperades, i a més l'exèrcit marca els seus moviments.

Recordem que en molts racons del continent subsisteixen guerrilles insurgents, que al marge de la seva clandestinitat amaguen reivindicacions reals, pa, treball i llibertat.

Hi ha un espill distorsionat del món, els *mass media*, que ens ubiquen en un futur homogeneïtzat, estàndard i consumista.

Hi ha llores que repeteixen que la història s'ha acabat, que la democràcia casada amb la xarxa neocapitalista fan bona parella. A banda de tot això, a més dels milers de problemes que tots vam travessar hi ha un sentiment no manifestat d'evolució, i a la vista dels fets no vam portar bon camí.

La riquesa genètica de les selves tropicals i subtropicals reuneix el major percentatge d'espècies vives (flora i fauna) del globus. La biodiversitat ha de ser defensada a tota costa, però els interessos econòmics no sempre estan interessats, com a exemple dir que la imatge fotografiada bonica amb una zona d'extracció fustera que en base al ritme que es porta desertificarà el departament en menys de 5 anys.

Un sistema més participatiu, una economia basada en el treball, en les capacitats de la persona i no en el seu poder adquisitiu. Una organització des de la base, descentralitzada, una xarxa de municipis tan gran com el planeta que es regeixi davall principis de suport mutu i no de competitivitat.

Una oportunitat a la Justícia i a la Llibertat de les persones, aquests valors no es demanen, es porten a terme des de l'acció compromesa, no per crear un futur sinó per assegurar la nostra subsistència... no serà el sentit comú el que està en perill d'extinció?

Nosaltres hem comprovat que en el Sud no és així, hi ha esperança, hi ha molta gent treballant, el clamor no se sent en Internet, ni via satèl·lit, està a les cabanyes, als assentaments i les ocupacions llauradores, en els moviments indígenes.

Fa 500 anys vam entrar en una terra que no era la nostra, perquè la terra no és de ningú, és la nostra casa, la nostra mare. Vam invadir Ameríndia, Àfrica i Àsia, vam saquejar i vam espoliar les seves cultures. L'etnocidi que vam començar hi ha trasmutat en *biocidio*, la diversitat viva mor davall les serres mecàniques en l'encara extensa Amazònia, milers d'ètnies desapareixen, milers de llengües moren, comença un altre mil·lenni, i lluny d'haver demostrat la nostra humanitat hem estès el dolor i la destrucció.

La responsabilitat és enorme, la confluència de totes les forces civils imprescindible, el compromís per una educació transformadora una ferramenta vital. Per tant hi ha molt que fer, *ací i allà*, al Nord i en el Sud, és una vella lluita, i avui ha de renovar-se. ♦

Previsió contra la llagosta, 1825

Sebastià Cardell i Tomàs
Bartomeu Font i Obrador

Els anys de la reinstauració de la monarquia absoluta en la persona de Ferran VII, de triste i despreciable recordació, foren calamitosos, i Lluçmajor que, aleshores tenia 7.000 ànimes, es veia sotmesa a una problemàtica social de misèria. De la població, una tercera part pertanyia a la classe de pobres de solemnitat i amb ells més de tres quartes parts formaven la dels jornalers, ja que la majoria de possessions de ciutadans representava una economia del tot deficitària per a Lluçmajor.

Les súpliques i els clams de l'Ajuntament del nostre poble dirigits a les altes instàncies eren llastimosos. A causa de la sequera de l'any 1825, la Universitat informava al Rei de l'extraordinària necessitat del poble. Feia més d'un segle que els veïns no havien experimentat tanta desgràcia: *No ha caído la lluvia, ni el rocío desde octubre último, quedando por lo mismo sin sembrar las tierras de pan llevar, y faltando los pastos para el ganado, que ha perecido y solo se ha salvado el que ha sido trasladado a otros distritos de la parte de la montaña*, segons es feia patent a la petició el 5 de juny d'aquell any.

Per si tota aquesta calamitat no fora poca, també s'hi afegí la plaga de la llagosta que envaí amb caràcter general els precaris cultius de tot el nostre terme. Per això, es prengueren les mesures exigides pels manaments del Real Acuerdo i l'Ajuntament de

Lluçmajor els transcriví i procurava posar remei a tot el que li era possible. I així es varen escollir dos personatges terratinents com eren Miquel Salvà de cas Frares i Joan Vidal de Sollerich que, amb l'ajut dels garriguers de la Torre i de Galdent, havien de reconèixer aquell fenomen tan extraordinari i donar-hi solució.

En la villa de Lluçmajor del Reyno de Mallorca á los dos días del mes de diziembre de 1825. Congregados y reunidos en la Sala Capitular de esta villa, los Señores Don Jayme Compañy Bayle Real, Don Pedro Arbos, Don Juan Monserrat, Don Andres Calafat y Don Julian Salvá Regidores, con acistencia de Don Bernardo Vidal Diputados e intervencion de Don Pedro Odon Mut Síndico Personero. Se leyó una Circular del Real Acuerdo de fecha 21 Noviembre proximo pasado trasladando en ella la del Sr. Dn. Jose de Ayala Secretario del Real y Supremo Consejo de Castilla acerca de haver tenido noticia dicho Real Consejo de haber aparecido en algunos puntos el insecto de la langosta, se apresurá á dictar las mas activas y conducentes providencias para su total exterminio por los estragos que causa: millares de fanegas fueron muertas, soterradas en zanjias proporcionadas y quemadas otras: la mayor diligencia sin embargo no ha sido suficiente para su total exterminio: mucha parte ha dado sus vuelos y revuelos y en las mansiones y posadas que hace antes de morir et. Reconociendo el Consejo que hay modo mas eficaz de acabar con el canuto de romper y arar los sitios en donde hayan ova-

SERVEI 24 HORES

Telèfons: 971 620 129 - 606 946 712

Fax: 971 141 008

SERVEIS:

Particulars

Tramitacions trasllats fora del terme de Lluçmajor
Incineracions (Palma i Bon Sosec)

COMPANYIES:

Finisterre • Ocaso-Inca (Ag. 197) • Sta. Lucia
Previsora • Lloret • NorteHispania

Domicili: C. Joan Mesquida, 10 (Santa Maria)

do las langostas, previno con tiempo á las Justicias los hisiesen observar y reconocer por labradores practicos, guardas de monte, pastores, u otras personas que mereciesen su confiansa, con el fin de ararlos en las primeras aguas, de suerte que en todo Enero resultase dada la primera reja y las demas posibles en el Marzo siguiente y demas en ella contenido; previniendo que por las Justicias de sus respectivos distritos hagan reconocer, si ya no lo hubiesen echo, por peritos inteligentes y de su confiansa, con acistencia de los dueños y ganaderos interesados las tierras: Y de dar parte o noticia cada quince dias precisos de lo que vayan adelantando, si antes no fuere menester. En su vista acordó este Ayuntamiento nombrar como en efecto nombró para la observancia y reconocimiento de la introduccion de la langosta á Don Miguel Salvá de Casfreres y á Don Juan Vidal del Predio Solle-rich dueños labradores inteligentes y de confiansa para ello y los Guardas Montes de la Torre y de Galdent.

AMLL, Llibre d'Actes de 1820-1826, 17v-18 ♦

Cuina Tradicional

Antònia M. Bonet

Immersos per complet dins la temporada de caça, continuarem amb les preparacions més adients. La següent, és una anti-ga i molt especial recepta.

Butzetes de tord

Es necessiten les butzetes, ben netes, d'una vintena de tords; es trinxen amb 60 grams de cuixot i mitja ceba.

Dins una greixonera, es sofregeix, amb una cullerada de saïm, un all picat, la polpa d'una tomàtiga torrada i el trinxat explicat anteriorment. Se li afegeix mitja fulla de llorer, sal, pebrebò, canyella i un rajolí de vi blanc. En estar cuit es lliga amb una cullerada de farina i una petita quantitat de llet.

Es fregeixen llesques de "llonguet" remullades en llet i passades per ou batut. Se serveixen, col·locant una cullerada de pasta damunt cada llesqueta.

Arròs brut

- Mig conill de caça
- Mig pollastre
- Una perdiu, sis tords
- 300 grams de costella de porc, una ceba trinxada, la polpa d'una tomàtiga
- 300 grams d'esclata-sangs, 300 grams de pèsols, cinc carxofes
- un pebre vermell torrat
- 2 dl d'oli d'oliva, sal

Una picada dins el morter composta per: un ramellet de julivert, dos alls, uns brins de safrà torrat, un polset de pebrebò, un polset de canyella, un polset de pebrebò i un de pebrebò coent.

Es fregeixen les carns trossegades, la ceba i la tomàtiga; es cobreix d'aigua i es cou. A mitja cocció s'incorporen les verdures i els esclata-sangs; aleshores s'hi tira l'arròs (redó) i la picada.

Ni sec ni brouós; l'arròs brut ha de quedar lletós, això vol dir poc brou i més aviat espès.

Aquestes quantitats són suficients per a deu persones. Naturalment, conservant les proporcions i sense excloure cap ingredient, sempre aconseguirem un excel·lent arròs, reduint o afegint, segons el nombre de comensals. ♦

Si tiene dificultades para oír bien, LE VAMOS A AYUDAR

La pérdida auditiva es algo gradual e indoloro, por eso es difícil darse cuenta. En muchas ocasiones son los familiares o amigos los que nos alertarán sobre ella.

**OÍR BIEN
MEJORA SU
CALIDAD DE VIDA**

Ponemos a su disposición todas las tecnologías para que no se pierda ningún detalle. Audífonos discretos (todo dentro del oído) personalizados a su anatomía y pérdida auditiva.

**Le ofrecemos un chequeo
auditivo gratuito y sin
compromiso y asesoramiento
personalizado en caso de
que se detecte alguna
disfunción.**

SERVICIOS AUDITIVOS PROFESIONALES

**OPTICA
LLUCMAJOR**

Plaça Espanya, 24 - Tel.: 971 66 17 17
07620 LLUCMAJOR (Mallorca)

Para su comodidad, llámenos para concertar cita

Ciència-ficció i literatura a l'entorn de 2001, una odissea de l'espai

2001 és l'any que va elegir Stanley Kubrick per realitzar la seva pel·lícula "2001: una odissea de l'espai", estrenada l'any 1968.

"Sobre la terra fa quatre milions d'anys, quan un grup de simis humanoides descobreix un estrany monòlit negre que, amb la conjunció de la Terra, el sol i la lluna, emet un estriden siulet que infon una certa intel·ligència en un simi, el qual aprèn a utilitzar un os com a eina.

L'any 2001 el Dr. Floyd arriba a una estació espacial per assistir a una reunió de científics. Des d'allà es dirigeix a la Lluna, on s'ha descobert un segon monòlit, enterrat sota la terra i que, en rebre el primer raig de sol, emet un senyal cap a Júpiter".

Amb motiu d'aquesta celebració el departament de Cultura del Consell de Mallorca, en col·laboració amb "Sa Nostra", ha organitzat un programa d'activitats als municipis de Mallorca:

Exposició itinerant

Del 14 al 24 de setembre al Casal de Cultura de Bunyola.

Del 25 de setembre al 4 d'octubre a la Biblioteca Ca's Metge Rei de Santa Maria del Camí.

Del 5 al 15 d'octubre a la Biblioteca municipal de Porreres.

Del 16 al 25 d'octubre al Saló d'Actes de l'Ajuntament de Montuiri.

Del 26 d'octubre al 5 de novembre a la Biblioteca municipal de Maria de la Salut.

Del 6 al 15 de novembre a la Biblioteca municipal de Selva.

Del 16 al 28 de novembre a la Biblioteca municipal de Llubí.

Del 29 de novembre al 5 de desembre a la Biblioteca municipal del Pla de na Tesa. Marratxí.

Del 7 al 17 de desembre a la Biblioteca municipal de Sóller.

Del 18 de desembre al 3 de gener a la Biblioteca municipal Salvador Galmés de Sant Llorenç.

Del 4 al 18 de gener a la Biblioteca municipal de Capdepera.

Del 19 al 28 de gener al Centre Cultural Guillem Cifre de Colonya de Pollença.

Del 29 de gener al 7 de febrer a la Biblioteca municipal del Port de Pollença.

Del 8 al 18 de febrer a la Biblioteca municipal de Sineu.

Del 27 d'abril al 12 de maig a la Casa de Cultura de Felanitx.

nitx.

Conferències

2001, una odissea de l'espai: la perspectiva científica, a càrrec de Salvador Sánchez, director de l'Observatori de Costitx.

Dia 19 d'octubre, a les 21,30 h a la Casa de Cultura de Felanitx.

9 de novembre, a les 20,30 h a la Capella de les Escolàpies de Sóller.

16 de novembre, a les 20,30 h a la Biblioteca municipal de Manacor.

23 de novembre, a les 20,30 h a la Biblioteca municipal d'Inca.

28 de novembre, a les 19,30 h a la Biblioteca municipal d'Illetes.

2001, una odissea de l'espai: la perspectiva cinematogràfica, a càrrec de Camilo José Cela Conde, escriptor.

26 d'octubre, a les 21,30 h a la Casa de Cultura de Felanitx.

7 de novembre, a les 19,30 h a "Sa Societat" de Calvià.

15 de novembre, a les 20,30 h a la Capella de les Escolàpies de Sóller.

23 de novembre, a les 20,30 h a la Biblioteca municipal de Manacor.

30 de novembre, a les 20,30 h a la Biblioteca municipal d'Inca.

2001, una odissea de l'espai: la perspectiva literària, a càrrec de Pere Morey, escriptor.

18 d'octubre, a les 19,30 h a la Biblioteca municipal de Magalluf.

9 de novembre, a les 21,30 h a la Casa de Cultura de Felanitx.

16 de novembre, a les 20,30 h a la Biblioteca municipal d'Inca.

23 de novembre, a les 20,30 h a la Capella de les Escolàpies de Sóller.

30 de novembre, a les 20,30 h a la Biblioteca municipal de Manacor. ♦

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/. Tomàs Moserrol, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

- Embolits
- Cuixols
- Formages

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (Llucmajor)

Sa penya d'es falcó

La manifestació organitzada per Joaquín Rabasco per poder fer pisos a un solar qualificat com a zona d'equipaments, argumentant que el solar està ple de brutor (quan són ell i el Batle els responsables de l'ordre i la neteja de S'Arenal), és un altre intent de fer ús indegut dels pocs terrenys dels que gaudeix l'Ajuntament, com ja es va fer amb devers una quarantena a son Verí Nou que cediren a una "cooperativa de mestres de Madrid" per un termini de 50 anys pel mòdic cost de 125 mil ptes. cada mes.

El poc poder de convocatòria del virrei de S'Arenal, ens fa sospitar que els areners ja s'han ensumat un negociet com el del carrer Marineta, on Gaspar Oliver, en contra dels serveis tècnics i jurídics de l'Ajuntament, malgastà els doblers del poble en benefici... de qui?

XXX

La polèmica entre l'Ajuntament i el grup musical llucmajorer **Antònia Font**, en la qual les manifestacions de les dues parts són contradictòries, fan difícil esbrinar qui té la raó. Però recordant que al **Llucmarrock** de l'any passat, la festa es va haver d'interrompre abans d'hora perquè el generador d'electricitat acabà el carburant, i que enguany, el dia del Llucmarrock (20-X-01), el grup que havia de fer el correfoc des de la Plaça fins al Passeig Jaume III, no pogué fer-lo i va reduir-lo al redol de la Plaça, perquè hi faltaven els serveis de seguretat que s'havien demanat per poder realitzar-lo sense perill, (els bombers i els serveis d'assistència sanitària amb una ambulància). Amb aquests fets no seria gens agosarat pensar, que certes empreses i els polítics que les contracten no estan a l'altura de les circumstàncies, i que en el cas **Antònia Font**, com en els anteriors també n'hi va haver que feren els ous enterra.

XXX

Decrets de batlia del mes d'octubre

- L'equip de govern PP-ASI sembla que ha decidit promocionar l'aeròbic. Va adjudicar la celebració d'una marató d'aeròbic a **SAVIA PRODUCCIONES Y EVENTOS S.A.** per 1.312.000 pta i a **PROMOCIONES ARABESCO SL** una diada d'aeròbic a celebrar dia 16 de setembre per 1.872.000 pta.

- A la "ASOCIACION DEPORTIVA ATLETISMO CALVIÀ" li (van adjudicar) la celebració d'una marató dia 15 de setembre per 1.423.000 pta.

- **TAO-TÈCNICS AUTOMATITZACIÓ D'OFICINES S.A.** ha cobrat diverses factures per un total de 7.329.414 pta, en concepte d'assistència tècnica i subministrament de hardware.

- A **BUDOWA S.L.** li han pagat 1.792.587 pta per una part de les obres a la plaça de S'Estació de S'Arenal.

- Continuen pagant assistències tècniques a diverses empreses: **COBRAFA S.L.** ha cobrat 1.994.458 pta per assistència tècnica i treball de camp del cadastre d'immobles de rústica; **PROMOCIONES ARABESCO** n'ha cobrat 400.000 per l'assistència tècnica per a la constitució de la Fundació des Convent.

(Aquesta empresa deu tenir uns empleats que saben fer de tot: tan prest fan un estudi tècnic, com duen la gestió administrativa d'urbanitzacions, realitzen estudis sobre la població del terme o organitzen diades d'aeròbic)

- **GADESO SL** ja ha cobrat 3.300.000 pta dels 16.500.000 que n'ha de cobrar per l'elaboració del Pla de joventut de Llucmajor.

- A **PRIVE SERVICIOS Y COMUNICACION SL** li han pagat 1.996.800 pta per 5.000 guies en català, anglès, castellà i alemany.

(Si teniu l'oportunitat de veure'n alguna podreu comprovar què promociona l'equip de govern entre els visitants i turistes del nostre terme)

- El senyor **VICENTE CLAVIJO OLIVER** ha cobrat 174.000 pta per fer promoció de les festes de Sant Cristòfol.

- La **BANDA DE MÚSICA DE S'ARENAL** ha rebut una subvenció de 3.000.000 pta.

(Pareix ésser que farà alguns concerts i que també té una escola amb una vintena d'alumnes).

- Amb diferents decrets de Batlia, l'Ajuntament ha demanat **616.000.000** de pessetes a diversos bancs i caixes.

(Aquests milions són per tenir doblers en caixa per anar pagant. Oficialment tenen el nom d'Operacions de tresoreria i la diferència amb un crèdit és que s'han de tornar en el termini d'un any, mentre que els crèdits són a llarg termini). ♦

51

REPARACIONES EN GENERAL DE AUTOMÓVILES, MOTOCULTORES, MOTOSIERRAS, MOTOBOMBAS, CORTACEPES, ETC...

TALLER AUTORIZADO

PEDRO NOGUERA
ENSEÑAT

Calle Ripoll, 30 - Tel. y Fax: 971 66 22 13 - 07620 Llucmajor (Mallorca)

Esports

Club Joventut Lluçmajor

Presentació dels equips

G. Oliver

Aquesta temporada, com cada any, a finals de setembre va tenir lloc la presentació dels equips que a hores d'ara ja estan jugant la lliga oficial de bàsquet.

La relació és la següent, en la qual es veu que l'única categoria a faltar és la de I Autonòmica Femení i que és el màxim de completa que pot ser:

Femení Masculí

Mini	Mini
Infantil	Infantil
Cadet	Cadet
Juvenil	Juvenil
I Nacional	I Autonòmica
	I Nacional

Els diferents tècnics i delegats, de Lluçmajor i fora poble estan al com-

plet, i la il·lusió és de mantenir, com a mínim la categoria de cada un dels equips. És massa prest per fer pronòstics emperò mirant la força en què es presenten els clubs mallorquins, és ver que s'hi hauran d'aferrar fort si volen fer un poc de paper.

Coratge que no mos ne falti que força ja l'agafarem en el mateix joc. Salut i força! ♦

Assemblea General Ordinària

G.O.

El passat mes d'octubre se celebrà l'assemblea anual del Club.

Va tenir de particular que es va presentar la nova directiva. Aquesta nova directiva té de particular que és la llista única que es va presentar a les eleccions abans de l'estiu i que lògicament es va donar per guanyadora. Ja ho havíem anunciat, la repetim:

President: Francesc Vidal
Vice-president: Joan Rebassa
Secretària: Joana Xamena
Tresorera: Joana Noguera

Vocals: Xesc Garau, Pere Tomàs, Biel Sorell, Xavier Moragues, Damià Ripoll, Toni Mates, Esteve Amer.

Un equip amb moltes ganes de fer feina, de la qual desitjam que en surti molt de profit. L'esport en general i el bàquet en particular ha d'agrair a aquesta gent que amb afany de servei s'han involucrat amb aquests treballs, dels quals no en treuran cap benefici econòmic sinó més bé el contrari, ocupant uns llocs directius que no fos que hi tenen els seus fills jugant. ♦

Club Joventut Llucmajor

Equip: Mini Masculí

Guillem Oliver
Foto: C. Julià

El començament de la temporada 2001/2002 no ha estat diferent a les anteriors en el sentit que sempre sol ser molt accidentat, en la formació dels equips, en la designació de tècnics i entrenadors... En aquest cas, la formació de l'equip Mini-masculí va començar amb pocs jugadors perquè sols en va quedar un de la temporada passada, ja que els seus companys pujaren de categoria, passaren a infantils, i només dos nins dels benjamins ja havien complert els deus anys i se podien incorporar a l'equip. Per començar es va formar l'equip amb set jugadors: tres mini i quatre benjamins amb la deguda autorització paterna. En poc temps s'incorporaren més jugadors benjamins i tres més de minis que aconseguiren ser els dotze actuals, valents i disciplinats que el que han de ser els jugadors quan comencen: han de fer el que els diuen i fer-ho amb coratge; el fer-ho ben fet i sobre perquè ja ho apren-

dran amb el pas del temps. Ara, per ara, defensar la possessió de la pilota és vital; aconseguir fer punts i no fer faltes, ja ho aprendran. Ells són tal com es requereix que sien i van millorant de cada dia: Mikel, Marc Soler, Toni Coll, Esteve Moragues, Maurice, Joan Tomàs, Aitor Garcia, Andreu Servera, Joan Miquel Cardell, Marc Estelrich, Marc Cardell i Piñero.

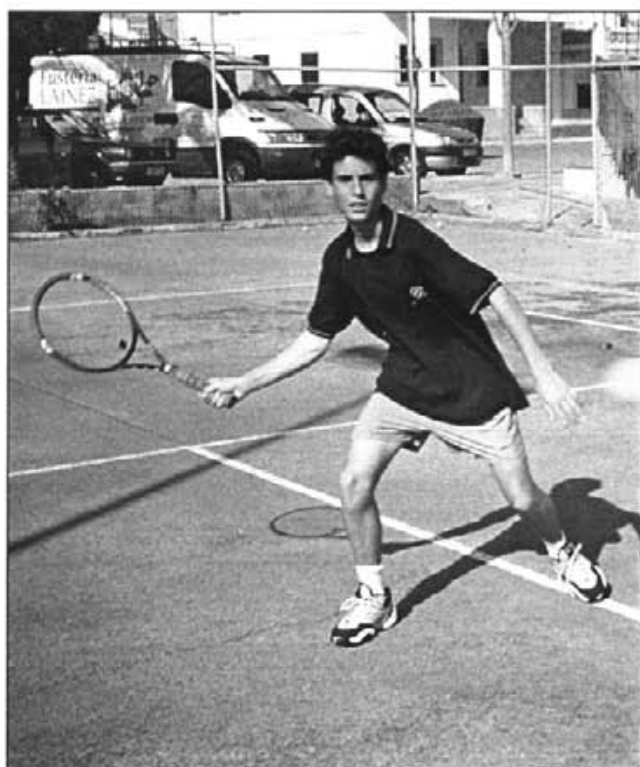
Tan és així i els aprofita tan l'aprenentatge que dels primers partits no n'han perdut cap. És lògic que el seu entrenador Marc Soler i el Delegat Rafel Coll n'estiguin tan orgullosos d'un equip tan eficient.

L'enhorabona, i endavant! ♦

Tennis

Pedro Clar, una temporada de progressió

Campió de Balears Individual Absolut

El jove tennista de Llucmajor de 15 anys (cadette de primer any) ha estat durant aquesta temporada un dels jugadors que ha efectuat més progressió, i ha treballat de manera dura a les instal·lacions del Club Nova Esport de Palmanova sota les ordres dels entrenadors Angel Inocencio i Salvador Miró.

Els resultats obtinguts durant la temporada en són una prova: Campió de Balears (Individual Cadete), Campió de Balears (Equips Cadette), Campió Individual a la categoria superior (Júnior) en els Torneigs de l'Europa TC, CT Nova Esport, Can Simó, CT Santa Ponsa i Subcampió a CT Ciutadella i CT Alcúdia.

Per finalitzar la temporada, el passat 15 d'octubre va guanyar el Campionat de Balears Individual Absolut celebrat al CT S'Algar de Menorca i va guanyar a semifinals a Josep Gómez per un 6-3, 6-4 i a la final a David Cerdà per un 6-3, 7-6.

Des d'aquestes planes volem animar el jugador P. Clar per tal que segueixi en aquesta trajectòria esportiva. ♦

Torneig Fires 2001-11-04

Guillem Socies

Aquí teniu els resultats de les partides celebrades amb motiu del Torneig de Fires 2001.

Consolació Individual Masculí Absolut

- 1r. Miquel Pericàs
2n. Toni Martínez

Consolació Individual Masculí Absolut A

- 1r. Miquel Monserrat
2n. Rafel Bover

Consolació Individual Femení Absolut

- 1a. Catalina Maria Oliver
2a. Antònia Mas

Consolació Individual Femení Absolut A

- 1a. Isabel Socies
2a. Margalida Ferragut

Consolació Individual Mixt Aleví

- 1r. Damià Amer
2n. Miquel Mòjer

Individual Masculí Absolut

- 1r. Carles Quintana

- 2n. Francesc Company

Individual Masculí Absolut A

- 1r. Pere Antoni Pericàs
2n. Nico Paniza

Individual Femení Absolut

- 1a. Lina Llompart
2a. Francesca Salvà

Individual Femení Absolut A

- 1a. Rita Manresa
2a. Francina Capellà

Individual Mixt Aleví

- 1r. Ramon Canyelles
2n. Josep Sacarès

Dobles Masculí

- 1rs. Nico Paniza-Tim Spielker
2ns. Sebastià Puigserver-Maties Noguera

Dobles Femení

- 1es. Rita Manresa-Cati Blascos
2es. Nati Entrena-Coloma Morlà ♦

El CN Arenal Subcampió d'Espanya per equips a la classe Optimist

Miquel Ribot

Durant els passats dies 10 al 16 de setembre es va celebrar a Sanxenxo, localitat de Pontevedra, l'edició d'enguany del Campionat d'Espanya de la classe Optimist per equips de clubs. L'equip del CN Arenal, format pels regatistes Aina Jordi, Xavi Torrens, Pere Marí, Yoris Moreno i Josep M. Riera va aconseguir una merescuda segona posició i va obtenir per al club arenaler el títol de subcampió d'Espanya de vela en al classe Optimist per equips de clubs.

Escola d'estiu i escola de vela, rècord de participació

Devers 300 nins d'edats compreses entre els 5 i els 15 anys han participat aquest estiu als cursest de l'"escola d'estiu" i "escola de vela" organitzats pel CN Arenal amb la finalitat de promocionar i fomentar els esports nàutics, especialment la vela, la qual cosa ha suposat un rècord de participació des que s'iniciaren aquestes escoles. Durant els mesos de juliol, agost i la primera de setembre els al.lots han assistit i han disfrutat realitzant diverses activitats relacionades amb el mar.

El passat 8 de setembre va tenir lloc l'acte de clausura al qual assistiren més de 300 persones. Per part del vicepresident de l'entitat, Antoni Galmés, el vocal de vela, Enrique González i el director esportiu, Francesc Gil, feren entrega del corresponent diploma a tots els alumnes que han participat i el carnet creditatiu. L'acte va finalitzar amb una divertida festa infantil i refrigeri per a tothom, inclosos els pares.

Pesca

El vaixell "Ullet" del CN Estanyol al 2n Campionat de Balears de Pesca d'altura

El vaixell "Ullet" de Francesc Mesres va aconseguir el títol de subcampió de Balears de Pesca d'altura en la modalitat de grumeig d'enguany. La prova que es va disputar a dues mànagues, la primera al port de Sóller i la segona a

la Marina Port de Mallorca, va comptar amb la participació d'embarcacions procedents de diversos clubs nàutics de les illes. La competició va resultar molt enfrontada especialment a la segona fase ja que les captures varen ser ben escasses, concretament una tonyina roja de 170 k i un emperador de 53 k.

V aniversari de la Secció de Pesca del CN Arenal

El passat mes de juliol es varen complir els cinc anys de la creació de la Secció de Pesca al CN Arenal. Aquesta secció ha tengut com a objectiu fonamental oferir als socis del club tot tipus d'activitats relacionades amb la pesca de recreació. Per això s'han organitzat més de cinquanta sortides socials de pesca (roquer, fluixa, calamars, raors, etc). S'han efectuat conferències i xerrades impartides per reconeguts tècnics en la matèria. S'han organitzat concursos que els aficionats recorden amb especial afecte com fou la prova dels 700 anys de Lluçmajor i el Trofeu Ciutat de Lluçmajor que es realitza cada any, obert a la participació de tots els aficionats residents al nostre terme municipal.

Per als pescadors més competitius es va iniciar el tema de la pesca esportiva, i es va participar en tres campionats de Balears des d'embarcació fondejada i per tripletes i en les dues darreres edicions del Campionat d'Espanya.

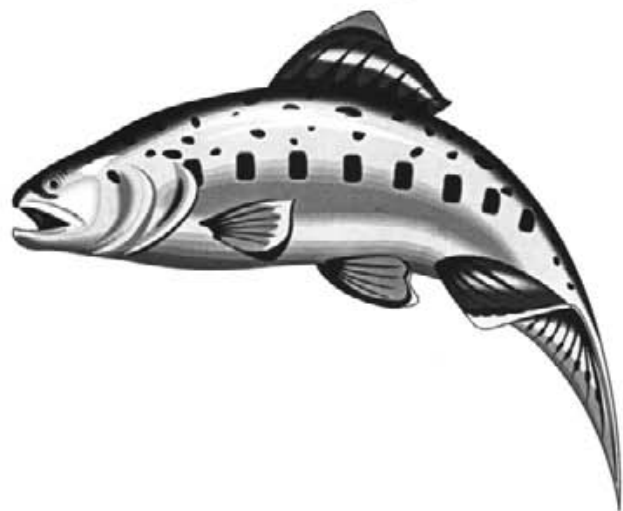
En col.laboració amb la Federació Balear de Pesca s'han realitzat en el

Club els campionats de Balears dels anys 1999 i 2001 i l'edició d'enguany del Campionat d'Espanya.

Al llarg d'aquests cinc anys els pescadors del Club han aconseguit alguns èxits esportius que hem d'assenyalar:

- Josep Pomares, subcampió de Balears, any 2000.
- Joan Mateu Salvà, 4t classificat al Campionat d'Espanya 2001-11-04.
- Pep Moragues, Toni Tur i Joan M. Salvà, subcampions de Balears per tripletes el 2000.
- Miquel Canyelles, Miquel Ribot i Maties Tomàs, subcampions de Balears. Tripletes, 2001-11-04.
- Francesc Ribes, amb el vaixell "DIVA", 4t classificat al campionat d'Espanya de pesca d'altura el 2000.

Per celebrar aquest aniversari es va organitzar un concurs social de roquer per parelles en el qual les senyores tengueren un paper destacat per la seva participació. De les 17 parelles que prengueren part al concurs va resultar guanyadora la formada per Pere Hormar i Catalina Vaquer. La pescada va acabar amb un "sopar a la fresca" amb una gran fideuà per a més de 200 persones. El batle, Lluç Tomàs, el regidor Joan Puigserver, el President de la Federació Balear de Pesca, Mateu Bauçà i Antoni Galmés, vicepresident del club, entregaren els trofeus als guanyadors. El batle, en el seu discurs, va elogiar la tasca duïta a terme per la secció de Pesca i la va felicitar pel cinquè aniversari. ♦

Notes columbòfiles del mes d'octubre 2001

Joan Jaume

L'assemblea General del Club Ilucmajorer

56 Dia 19 d'octubre de 2001 va tenir lloc al local social del Club Columbòfil Ilucmajorer l'assemblea genral de socis per preparar la temporada de curses de 2002.

Els primers dos temes tractats foren els punts d'amollada de les nostres aus dintre l'illa de Mallorca per dur a terme els entrenaments i la proposta del Grup Mallorca per a la temporada de curses del 2002.

El president del Club, Gil Garau, va fer la presentació del pla d'entrenaments dissenyat per a la comissió de curses.

Pla d'entrenaments, temporada 2001/2002

Data	Lloc
31-10-2001	Can Pelin
07-11-2001	Can Pelin
14-11-2001	Son Verí
21-11-2001	Son Verí
28-10-2001	Aquacity
05-12-2001	Aquacity
12-12-2001	Dic de l'Oest
19-12-2001	Dic de l'Oest
24-12-2001 (Dilluns)	Casino
02-01-2002	Casino
09-01-2002	Cala Figuera
16-01-2002	Cala Figuera
23-01-2002	Santa Ponsa

30-01-2002	Santa Ponsa
06-02-2002	Santa Ponsa
13-02-2002	Santa Ponsa
20-02-2002	Santa Ponsa

Seguidament es va presentar la proposta del Grup Mallorca, que serà efectiva una vegada l'assemblea de la Federació Balear l'hagi votada afirmativament.

Proposta del Grup Mallorca, temporada de curses 2002

Data	Velocitat	Velocitat	Mig Fons	Fons	Gran Fons
02-02-2002	Eivissa				
09-02-2002	Eivissa				
16-02-2002	Eivissa				
23-02-2002	Eivissa				
02-03-2002	Eivissa	Tàrbena			
09-03-2002	Eivissa	Tàrbena			
16-03-2002			Oriola		
23-03-2002				Baza	
28-03-2002		Tàrbena			
30-03-2002				Almeria	
06-04-2002		Tàrbena			Puertollano
13-04-2002			Oriola		
19-04-2002					Cap de Bou
20-04-2002				Lorca	
27-04-2002				Baza	

La cursa de dia 30 de març de 2002, des de la ciutat d'Almeria correspon al VII Trofeu Ciutat de Lluçmajor, Primer Trofeu Internacional de Colombòfilia que es du a terme a la nostre ciutat, Lluçmajor. En aquesta

cursa només hi poden participar els coloms amb anella de niu de l'any 2001.

La cursa d'Oriola, mig fons, que tindrà lloc dia 13 d'abril de 2002 és per a coloms amb anella de niu de l'any 2001.

Dia 27 de març tindrà lloc la cursa de velocitat des de la localitat de Tàrbena de les aus que es troben al colombòdrom d'Inca. Esperem que la cursa, quant a aus cronometrades, sigui un èxit i que aquesta temporada el colombòdrom d'Inca es converteixi en un clàssic dintre del món colombòfil, després dels resultats que per dues temporades han pogut desanimar a un bon grapat d'esportistes.

Seguidament, i dintre del punt de referent a les curses de 2002, es va parlar de la durada de les diferents curses, es va prendre com a referència l'aprovat en la Federació Balear de Colombòfilia i en el Grup Mallorca. Eivissa i Tàrbena, un dia; Oriola, 2 dies; Baza i Lorca, 3 dies; i, Puertollano i Cap de Bou, quatre dies. Almeria, VII Trofeu Ciutat de Lluçmajor, 2 dies; és el nostre especial i el temps de durada ja havia estat acordat amb anterioritat i va sortir publicat a les fulles de propaganda que es van fer arribar a les diferents federacions nacionals i internacionals de món colombòfil.

Aquests dos punts quedaren apro-

vats per majoria absoluta dels presents, quedant així com foren presentats.

L'estat de comptes del club, fou presentat pel tresorer Antoni Oliver que donà compte dels ingressos i les despeses que s'han tingut en aquests

mesos. Fou aprovat per tots els presents.

Seguidament, dos temes centraren l'atenció dels presents. El primer, les curses per equips de Nadal i seguidament la posta a punt del VII Trofeu Ciutat de Lluçmajor. En el primer punt es va arribar a parlar de la possibilitat de fer una amollada a l'illa de Menorca, es va xerrar de dur a terme dues curses dintre de la nostra illa, però finalment no es va acordar res en ferm. Del segon punt el president va informar que havia enviat informació a tots els colomòfils que tenien coloms en els nostres colomers amb la finalitat de prendre part en aquesta setena edició del nostre trofeu. Es va acordar que els rellotges es posarien en marca el matí de dia 30 de març de 2002 a la plaça Espanya de la nostra ciutat i seguidament es convidaria a berenar als presents. I finalment es parlà de la possibilitat de fer una Classificació Provisional el primer dia de l'amollada en el cas que tots els premis fossin coberts.

Finalment el president, en Gil, informà a tots els presents que el proper dia 26 d'octubre, dissabte, en el magatzem de la llana, tindria lloc la vacunació de totes aquelles aus, que en aquesta temporada 2001/2002 han de prendre part en el pla d'entrenament organitzat pel club i a les curses que tindran lloc a la temporada 2002. Es va recordar que era requisit indispensable l'haver vacunat per poder-hi prendre part, tant a l'entrenament social com a les curses, i que no es permetria que cap soci que no hagués vacunat engabiés les seves aus. Tots els presents ho varen aprovar.

Seguidament es va aixecar la sessió.

La vacunació dels coloms de dia 26 d'octubre

La major part de socis es varen reunir el 26 d'octubre a les nou del matí per, juntament amb el veterinari, en José Ramón de Miguel, dur a terme la vacunació de les aus que per alguna raó de pes no havien estat vacunades amb anterioritat.

La vacuna utilitzada, aquesta vegada, és **COLOMBO-VAC PMV/POX**. De la casa **FORD DODGE Animal Health** holandesa, **Weesp-Holanda**. És una vacuna bivalent.

Característiques

Composició: Virus viu atenuat de la pigota dels coloms, cep: DD:>10TCID. Virus inactiu de la malaltia de Newcastle, cep: La SOTA:> 10EID.

Indicacions i espècies de destí: Prevenció de la verola dels coloms i les infeccions per paramixovirus 1. La vacuna proporciona una immunitat en front de la verola dels coloms la qual té una durada de nou mesos; per tant les revacunacions anuals s'han de dur a terme des de mitjans de gener fins a mitjans d'abril, de manera que cobreixin el període de màxim risc (maig a octubre).

Dosis i via d'administració: i dosis (0,2 ml) per au, via subcutània.

Temps d'espera: 0 dies.

Una vegada es va acabar de vacunar els coloms, presents al manescal, es va parlar de taula i tots els presents varen poder beure i menjar recuperant les forces perdudes amb aquesta tasca. Algún no es va recordar i es va presentar misses dites però encara no es va poder acabar les sobres. Entre mossegada i mossegada i a la sobretaula es va parlar de coloms i colomòfils cosa que va acabar de fer la diada.

La primera amollada

Com estava previst el primer entrenament tingué lloc a Can Pelin el matí de dia 30 d'octubre de 2001. Els comentaris que ens han arribat són que la major part de les aus han arribat sense cap contratemps als colomers d'origen. Major-

ritàriament els coloms eren de l'any en curs, 2001, la majoria de socis reserven les aus viatjades pels darrers entrenaments, Cala Figuera i Santa Ponsa. El motiu és que cada vegada que una de les nostres aus surt del colomer s'exposa a ser menjat per la salvatgina, els falcons any rera any han augmentat de nombre i han passat de ser una espècie en vies d'extinció, que era molt necessari defensar i preservar, a ser una espècie en expansió que està trastocant l'equilibri ecològic, esperem que no s'arribi a la problemàtica que avui per avui representen les gavines a la nostra comunitat. ♦

FONTANERIA LLUÇMAJOR S.L.

Instal·ladora Autoritzada núm. 375

**Instal·lacions sanitàries - Calefacció
Piscines - Aire condicionat**

*Amb calefacció i aigua
calenta sanitària*

*Si teniu qualque problema
cridau-nos.*

Estam al vostre servei

C/. Ciutat, 14 - Tels.: 66 00 53 - 659/17 05 70
Lluçmajor

Balears, potència turística

El turisme ha estat durant anys la principal font de riquesa (aporta el 84% del PIB) i d'ocupació de les Illes Balears, i ho ha de continuar estant, però si volem mantenir la competitivitat d'aquest sector hi hem d'incorporar criteris de sostenibilitat ambiental i social.

Ha arribat l'hora de conjugar la indústria turística, evidentment important per tractar-se del sector econòmic clau de les Balears, amb un desenvolupament sostenible i el manteniment d'unes condicions de vida òptimes que ajudin a reconciliar el turisme amb la societat.

L'objectiu de la Conselleria de Turisme és passar d'un model turístic basat en el consum desenfrenat de recursos a la conservació del medi ambient; de l'estacionalitat a la distribució dels fluxos turístics; de la concentració a la diversificació de productes; de l'increment de places a la contenció de l'oferta. En definitiva, de l'estratègia del preu i la quantitat com a punt de referència d'una destinació turística líder.

I aquest model només serà possible amb la col·laboració de tots. Les Administracions fan un esforç molt important invertint en infraestructures (carreteres, sanitat, educació, etc) per a què les Balears siguin un lloc ideal per viure i per passar les vacances, però no poden assumir totes soles les despeses d'aquest canvi de model turístic dirigit a millorar de la qualitat de vida de visitants i residents. Per això es necessari realitzar un exercici de solidaritat entre el turisme, que s'ha d'implantar en la recuperació, la millora i la conservació del patrimoni natural i cultural de les illes, i els residents, permetent que els ingressos que es generen en zones turístiques financien la conservació dels espais naturals. L'aplicació de l'impost Ecoturístic, té gran importància perquè servirà per

dotar econòmicament el Fons de Rehabilitació d'Espais Turístics, adreçat a la rehabilitació de zones turístiques i a la recuperació de recursos i espais naturals i patrimonials. Per això s'ha d'entendre com una eina de solidaritat pel que suposa de redistribució dels recursos econòmics, i per que la filosofia que l'empara és que serveixi per deixar a les generacions futures una herència cultural i natural millor que la que nosaltres hem rebut. ♦

Celestí Alomar i Mateu
Conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears
Membre de la Comissió Executiva dels Socialistes de Mallorca

TROPICAL
BAR
RESTAURANTE

**Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu**

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

58

MEDIFIATC®

ASSEGURANÇA D'ASSISTÈNCIA MÈDICA

**El que Vostè desitja
per la seva salut i la de
la seva família**

- Amb targeta sanitària gratuïta sense cost addicional per visita o servei.
- Tenim un ampli quadre mèdic i ara també a Llucmajor el Centre d'Especialitats Mèdiques C.E.M.
- Tenim les millors clíniques de Balears.
- Les millors clíniques i centres hospitalaris d'Espanya a més dels millors centres dels Estats Units.
- Revisió ginecològica anual.
- Assistència de tocòleg al part.
- Estada de l'acompanyant a la clínica.
- Consultes i proves d'una altra entitat sobre l'eliminació de càrteries.
- I moltes més avantatges.

**Treballem per oferir-li
La Millor Medicina Privada**

Balanguera, 15 baixos
07011 PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 287 050

Bartomeu Roig Fullana, veí de Llucmajor, va ser el guanyador del sorteig que es va celebrar amb motiu de la participació de FIATC ASSEGURANCES a la FIRA DE LLUCMAJOR els dies 13-14 d'octubre.

L'afluència de públic va ser notòria i molt participativa.

Aquí veiem en Bartomeu Roig recollint de mans de Jose González a la seu de FIATC a Palma, el joc de maletes que va guanyar.

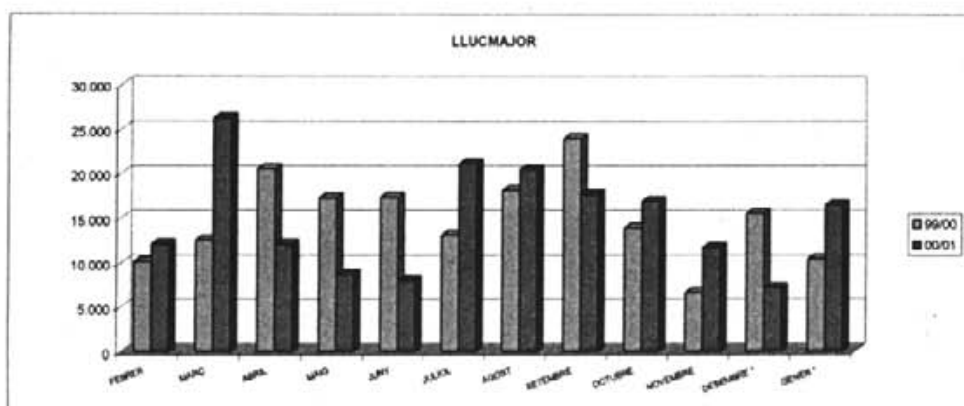

RECOLLIDA SELECTIVA A MALLORCA (exc. Palma)

dades en quilograms

VIDRE

	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JULIOL	AGOST	SETEMBRE	OCTUBRE	NOVEMBRE	DESEMBRE *	GENER *	ACUMULAT
99/00	10.120	12.529	20.550	17.288	17.350	13.103	18.110	23.938	13.912	6.610	15.520	10.407	179.433
00/01	12.113	26.261	12.085	8.696	7.980	21.160	20.440	17.660	16.860	11.720	7.180	16.470	178.625
DIF. %	19,7%	109,6%	-41,2%	-49,7%	-54,0%	61,5%	12,9%	-26,2%	21,2%	77,3%	-53,7%	58,3%	-0,5%

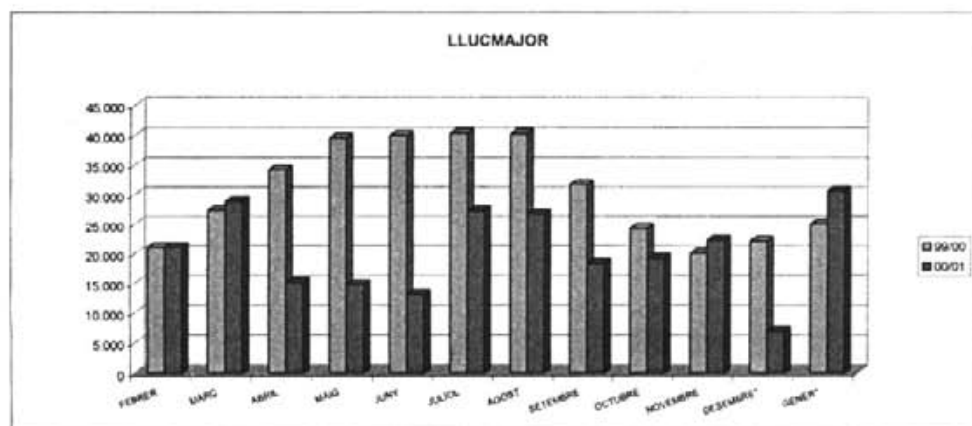

(*) Les dades d'aquests mesos són degudes al tancament anual a 15 de desembre de 2001

RECOLLIDA SELECTIVA A MALLORCA (exc. Palma) dades en quilograms

PAPER-CARTRÒ

	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JULIOL	AGOST	SETEMBRE	OCTUBRE	NOVEMBRE	DESEMBRE *	GENER *	ACUMULAT
99/00	21.084	27.379	34.189	39.488	39.951	40.300	40.214	31.776	24.335	20.054	22.188	25.010	365.965
00/01	21.106	28.924	15.154	14.753	13.130	27.320	26.700	18.320	19.238	22.340	6.900	30.610	244.495
%	0%	6%	-56%	-63%	-67%	-32%	-34%	-42%	-21%	11%	-69%	22%	-33%

(*) Les dades d'aquests mesos són degudes al tancament anual a 15 de desembre de 2000.

Entre noltros

Naixements

- Pau Moragues Fornés, fill de Joan i Martina, nasqué el 26-9-01.
- Paula Tomàs Ferragut, filla de Gabriel i Francisca, nasqué el 16-9-01.
- Xavier Sánchez Marín, fill de Mariel i Francisca, nasqué el 16-9-01.
- Sergi Bisquerra Martínez, fill de José Miguel i Laura, nasqué el 16-9-01.
- Alejandro Murga Carvajal, fill de José Antonio i Asunción, nasqué el 28-9-01.
- Joan Castillejo Pons, fill d'Alfredo i Maria Antònia, nasqué el 25-9-01.
- Paula Ruiz Montes, fill d'Enrique i Maria del Carmen, nasqué el 2-10-01.
- Isaac Freire Serrano, fill de José Carlos i Sara, nasqué el 1-10-01.
- Bernardo Rivera Schnider, fill de Angel i Bernadette, nasqué el 21-9-01.
- Maximiliano Olmo Strecker Langer, fill de Wolfram i Gabriele Dorothea, nasqué el 20-9-01.
- Maria Coll Gelabert, filla de Miquel i Maria, nasqué el 23-9-01.
- Salvador Ferris Abellán, fill de Salvador i Maria Dolores, nasqué el 2-10-01.
- Jess Alexander Mason, fill de Alan Charles i Martine, nasqué el 17-9-01.
- Jaime Vico Van Berkel, fill de Francisco i Marie Louise, nasqué el 9-10-01.
- Daniel Taranilla Blanco, fill de Juan Manuel i Noemi, nasqué el 2-10-01.
- Rafael Llull Pascual, fill de Rafael i Sonia, nasqué el 18-10-01.
- Adrián Pons Aguilar, fill de Francisco Diego i Purificación, nasqué el 19-10-01.
- Adrià Gual Marí, fill de Miquel Rafel i Laura, nasqué el 11-10-01.

Nota de la redacció

Al passat número de Setembre i a l'apartat de Naixements, on deia Marta Antònia Tomàs Roig (11-7-01) havia de dir Maria Antònia Tomàs Roig (11-7-01).

Matrimonis

- Juan Pedro Trujillos i María Ángeles Expósito, es casaren el 8-9-01 al Convent de Sant Bonaventura.
- José Manuel Lara Cantalops i Monserrat Garcías Mascuñán, es casaren el 28-9-01 al Jutjat de Pau.
- Silvio García Enríquez i Joana Maria Jaume Mulet, es casaren el 28-9-01 a l'església de Ntra. Sra. de Gràcia.
- Fabián Ramos Fernández i María Trinidad Alonso Llamazares, es casaren el 5-10-01 al Jutjat de Pau.
- José Francisco Nadal Palliser i Juana Pons Taberner, es casaren el 6-10-01 al Convent de Sant Bonaventura.
- Juan Manuel Jiménez Rueda i Margarita Nicole Sastre Meyer, es casaren el 21-9-01 a la Casa Consistorial.
- Leopoldo Jaime Pérez Fontán Gómez i Eva Christina

Bylin, es casaren el 14-9-01 a l'església de Ntra. Sra. de Gràcia.

- David Trillo Bonnín i Maria Medina Oliva, es casaren el 6-10-01 a l'església de Ntra. Sra. de la Lactància (S'Arenal).
- Miguel Daviu Bonet i Margarita Ballester Roca, es casaren el 29-9-01 al Convent de Sant Bonaventura.
- Vicente Bonet Lladó i Magdalena Garau Sastre, es casaren el 22-9-01 a la Casa Consistorial.
- Xavier Sansó Mata i Margarita Amengual Fullana, es casaren el 12-10-01 a l'església de Ntra. Sra. de Gràcia.

Defuncions

- María Presentación Martínez Bernal, morí el 29-9-01 als 87 anys.
- Magdalena Cardell Vidal, morí el 2-10-01 als 101 anys.
- Artur Jakob Hast, morí el 4-10-01 als 83 anys.
- Dolores Montoro Arasil, morí el 9-10-01 als 98 anys.
- Joan Soler Riera, morí el 23-9-01 als 62 anys.
- Josefa Mínguez Sánchez, morí el 13-10-01 als 85 anys.
- Llorenç Grimalt Adrover, morí el 7-10-01 als 29 anys.
- Margalida Sbert Tomàs, morí el 14-10-01 als 98 anys.
- Luisa González Machuca, morí el 19-10-01 als 76 anys.
- Pedro Vidal Oliver, morí el 22-10-01 als 79 anys.

Dades facilitades per l'encarregat del Cementiri Municipal de Lluçmajor, Joan Lascolas, referides als enterraments efectuats entre el 29 de setembre i el 30 d'octubre.

- 29 de setembre. María Presentación Martínez Bernal, morí als 87 anys.
- 2 d'octubre. Guillem Creus Monserrat, morí als 72 anys.
- 2 d'octubre. Magdalena Cardell Vidal, morí als 101 anys.
- 3 d'octubre. Catalina Alorda Pallicer, morí als 77 anys.
- 4 d'octubre. Manuel Martí Mingorance, morí als 36 anys.
- 4 d'octubre. Hast Artur Jacob, morí als 68 anys.
- 6 d'octubre. Manuela Fernández Mesas, morí als 75 anys.
- 7 d'octubre. Llorenç Grimalt Adrover, morí als 29 anys.
- 9 d'octubre. Dolores Montoro Arasil, morí als 97 anys.
- 13 d'octubre. Maria Dolores Heredia Fullana, morí als 89 anys.
- 13 d'octubre. Josefa Mínguez Sánchez, morí als 86 anys.
- 14 d'octubre. Margalida Sbert Tomàs, morí als 98 anys.
- 15 d'octubre. Filomena Almagro Castilla, morí als 74 anys.
- 18 d'octubre. Antoni Vidal Pons, morí als 58 anys.
- 19 d'octubre. Luisa González Machuca, morí als 76 anys.
- 19 d'octubre. Bruce Norman Unwin Simson, morí als 88 anys.
- 21 d'octubre. Juan Gelabert Font, morí als 78 anys.
- 21 d'octubre. Wilfret Kurt Schafer, morí als 53 anys.
- 22 d'octubre. Pedro Vidal Oliver, morí als 79 anys.
- 25 d'octubre. Encarnación Sánchez Jiménez, morí als 74 anys.
- 26 d'octubre. Bartolomeu Vicens Vidal, morí als 88 anys.
- 26 d'octubre. Justa Adela Medina Campos, morí als 65 anys.
- 26 d'octubre. Ana Picornell de la Rosa, morí al 1 any.
- 28 d'octubre. Joan Amer Lladó, morí als 70 anys.
- 30 d'octubre. Antonio Rosa Riera, morí als 34 anys. ♦

Passatemps

Sopa de lletres

Llorenç Mascaró

9 objectes per fer un dibuix

T A B E R F B A S T A
 E F M Ç A N J I L L E
 N L I E C A S A L O S
 O R G O A S L S R E M
 B R F E M A E G I A S
 R A S M R I T N I B A
 A I C I O E I M A G E
 C E T R D L S I S S F
 T C A V A Ç E A T Q I
 J A V R T A P B E T E
 F R I L R M O S M A R
 U T Y S O B S G E F I
 I A L C P A H S O D A
 G B S E S F U M I P C
 Y O I S N A I M H E S
 A C X E A Z D I Ç D E
 E H R M R C O E S S O
 N A R E T O G I B A D

Solució del mes passat

- Mediterrània
- D'Aigua
- Mora
- Marina
- Verda
- Llaüt ♦

ASSEGURANCES

Agència Lluçmajor

Ramon Nicolau S.L.

(Peugeot)

C/ Marina, 104 • Tel.: 971 66 05 21 (Lluçmajor)

ZURICH

EL GALLINER
café-teatre
TEATRE RECREATIU-LLUÇMAJOR

La Lluna de Teatre

Madò Pereta se confessa

venda anticipada:
Sa Llibreria, C/ font, 15
reserves:
teatre Recreatiu
tel. 971 120 984

novembre 2001
divendres 23
dissabte 24
22 h

II setmana de CINEMA en català

cinema RECREATIU Lluçmajor 8-9-10-11-12 novembre 2001

entrada: 500 ptes

L'illa de l'holandès

Faust 5.0

Final Fantasy

L'emperador

Socors, sóc un peix

DIJOUS 8
21.30 h - L'illa de l'holandès

DIVENDRES 9
22 h - Faust 5.0

DISSABTE 10
16 h - L'emperador (les seves bogeries)
18 h - Socors, sóc un peix
20 h - L'illa de l'holandès
22 h - Final Fantasy

DIUMENGE 11
15.30 h - Socors, sóc un peix
17 h - L'emperador (les seves bogeries)
18.30 h - Final Fantasy
21.30 h - L'illa de l'holandès

DILLUNS 12
21.30 h - Faust 5.0

Del 7 al 15 de novembre projeccions especials per a centres escolars.
Entrada: 300 ptes
Informació: 971 120 984

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

AJUNTAMENT DE LLUÇMAJOR
Àrea de Cultura

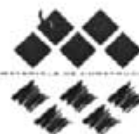
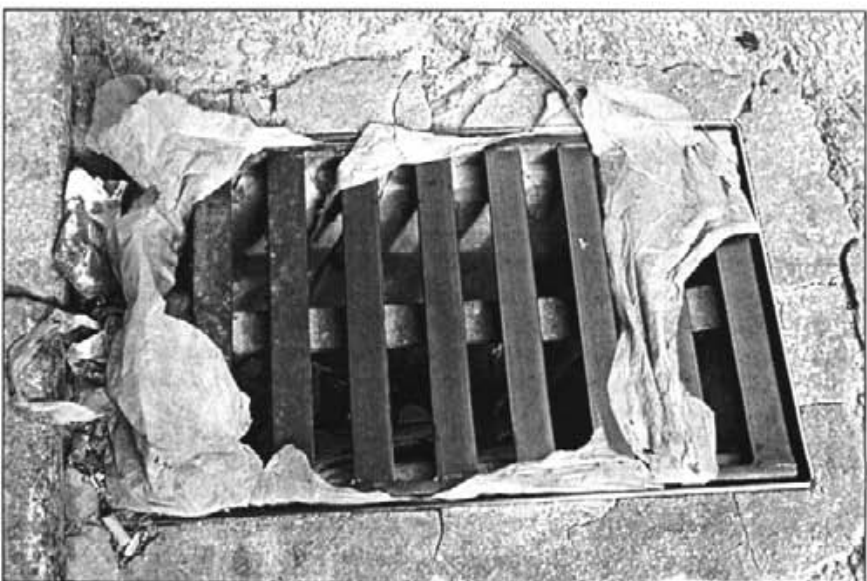

Pes forat d'es moix

La pluja que va fer al matí del passat dia primer de novembre (dia de Tots Sants) va ésser motiu, com sempre, que els carrers anassin plens d'aigua a pesar que no va ploure molt. El problema de les conduccions de les aigües de pluja del poble no només són les grans pluges, que molt esporàdicament es produeixen, sinó les clavegueres tapades per la brutor o per plàstics posats pels que hi viuen a prop, els quals, a pesar de les reiterades reclamacions no hi poden estar de pudor.

Des de la nostra insignificància ens atrevim a suggerir al BATLE DE TOTS ELS LLUCMAJORERS, que si a la meitat dels doblers que es gastaren l'any passat (700 aniversari) els deu primers mesos d'enguany (701 aniversari) en "festes", "sopars" i "estudis" s'haguessin gastat en "clavegueram", "voravies", "neteja", "camins de foravila"... etc; els ciutadans llucmajorers gaudiríem d'una millor qualitat de vida, ja que hauríem pogut compaginar una vida familiar normal, amb l'assistència a la majoria dels actes organitzats per l'EXCEL·LENTÍSSIM AJUNTAMENT i a més el sortir al carrer, sobretot per a les persones majors, no seria un perill per a la salut i per a la integritat física. ♦

MAGATZEM
MAGATZEM DES FORQUES, S.L.

DOS ANYS AL SEU SERVEI

C/. Doctor Fleming, 10
Tel. 971 66 21 14 - Fax 971 66 28 16
07620 LLUCMAJOR (Mallorca)

CENTRE D'ESPECIALITATS MÈDIQUES

Medicina General (Igualatori)
 Pediatria
 Cardiologia i Aparell Respiratori
 Neurologia
 Aparell Digestiu
 Anàlisis Clíniques
 Cirurgia General
 Nutrició i Dietètica
 Dermatologia
 A.T.S. (Infermeria)
 Psiquiatria
 Psicologia
 Ginecologia i Obstetrícia
 Angiologia i Cirurgia vascular

HORARI:
 de les 9'00 h.
 a les 21'00 h.

**IMEQBA
 CAN PLANAS**

Clínica Dental
 Odontologia
 Medicina Estètica
 Ortodòncia
 Maxilo Facial
 Traumatologia i Cirurgia Ortopèdica
 Ortopèdia
 Rehabilitació i Fisioteràpia
 Oftalmologia
 R.X. Radiologia ...
 Ecografies
 Otorrinolaringologia
 Podologia
 Centre Auditiu
 Urologia

ASSEGURANCES: AXA - ADESLAS - AGRUPACIÓ MUTUA - ASISA - IMECO CAJA SALUD
 MEDIFIATC - GROUPAMA - NOVOMEDIC - ONCE - D.K.V. PREVIASA - SANITAS - VITALICI
 L'ALIANÇA - WINTERTHUR - LA BOREAL - L'ESTRELLA - ALLIANZ-RAS - MUTUA GENERAL DE CATALUNYA
MUTUA D'ACCIDENTS: FIMAC - FREMAP - ASEPEYO - MAZ - MUTUA UNIVERSAL

Plaça d'Espanya, 56 - Tel.: 971 12 00 64 - Fax: 971 120 426 - C/. Ciutat, 12 - Tel.: 971 12 00 21

- ✓ **Movistar Empresas**
- ✓ **Servicios Centrex**
- ✓ **Línea RDSI**
- ✓ **Línea Duplo y Básica**
- ✓ **Centralitas**
- ✓ **Vía Digital**

*Estamos en tu onda,
 aprovecháte*

MoviLine

MoviStar VIA

LAS POSIBILIDADES EXISTEN Y SON INFINITAS

T E L E F O N Í A S . L

TELYCO LLUCMAJOR

Plaza España, 54
 Tel: 971 12 10 83
 Fax: 971 66 40 46
 07620 Llucmajor

TELYCO ARENAL

Trasimé, 16
 Tel: 971 26 93 10
 Fax: 971 26 93 10
 07610 El Arenal

TELYCO CA'N PASTILLA

C/ Cicerón, 3b
 Tel: 971 26 62 32
 Fax: 971 26 62 32
 07610 Ca'n Pastilla

TECNOFONIA S.L.

Servicio Técnico Post-venta
 TELYCO
 Reyes Católicos, 33
 Tel: 971 27 34 06
 Fax: 971 25 02 71
 07007 Palma

TECNOFONIA S.L.

C/ Lluís de Tena, 12 bjos.
 Tel: 971 24 03 41
 Fax: 971 24 03 41
 07500 Palma

SEAT

**Rubí Automòviles
Llucmajor, S.L.**

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

seatleon

NUEVO
LEON

AUTO - ELÈCTRIC
Barceló

S.L.

AlliedSignal
AUTOMOTIVE
Bendix®

Ronda Ponent, 27 - Tel. 66 01 70

Auto elèctric Barceló

La nostra especialitat en Electrònica de l'automòbil, Sistema de frens,
Aire concionat, Turbos

